

Kallelse till möte för teknik- och fastighetsnämnden

Tid: 2021-08-31, **Kl:** 19:00

Plats: Kommunhuset i Tumba, Plan 4, Mälaren – Digitalt i Teams

Ordförande: Stefan Dayne (KD)

Sekreterare: Elisabeth Persson

Ärenden:

	Ärende för beslut	Dnr:
1.	Ekonomisk rapport januari-juni 2021 * Handlingar skickas ut senare	TFN/2021:00188
2.	Yttrande till Mål och budget 2022 med flerårsplan 2023-2025 * Handlingar skickas ut senare	TFN/2021:00116
3.	Effektiviseringsåtgärder 2022 med flerårsplan 2023-2025	TFN/2021:00187
4.	Förvaltningspecifik omvärldsanalys 2022	TFN/2021:00186
5.	Information om arbetet med Botkyrka kommuns nödvattenplan för perioden 2022-2026	TFN/2021:00112
6.	Uppdrag om att påbörja omförhandling av hyresavtal med kommunala bolag och andra externa hyresgäster utifrån när nuvarande avtal löper ut och införa marknadshyror	TFN/2021:00117

7.	Uppdrag att utreda funktions- alternativt kategorihyra	TFN/2021:00118
8.	Yttrande över motion – Energieffektivisera fastigheter genom AI (SD)	TFN/2021:00153
9.	Ökad biologisk mångfald genom insekthotell m.m	TFN/2021:00177
10.	Delegationsärenden	
11.	Anmälningsärenden	
12.	Teknik- och fastighetsdirektören informerar	

Anmäl eventuellt förhinder till Elisabeth Persson, tfn 0708 90 40 56 eller elisabeth.persson@botkyrka.se

3**Effektiviseringsåtgärder 2022 med flerårsplan 2023-2025****Förslag till beslut**

Teknik- och fastighetsnämnden godkänner teknik- och fastighetsförvaltningens rapportering av ärendet effektiviseringsåtgärder 2022 med flerårsplan 2023 - 2025.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har i anvisningarna till mål och budget för 2022 med flerårsplan 2023 - 2025 angett att samtliga nämnder ska ta fram förslag till möjlig effektivisering motsvarande omkring 2% av budgetomslutningen samt krav på effektiviseringar inom central administration. Redovisning görs i samband med förvaltningens yttrande till mål och budget 2022 med flerårsplan 2023 – 2025. Teknik- och fastighetsnämnden har tagit del av anmälda delegationsbeslut.

Teknik- och fastighetsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-07-05.

Referens

Boban Pejcić/Sofie Trulsson
boban.pejcić@botkyrka.se

Mottagare

Teknik- och fastighetsnämnden

Effektiviseringsåtgärder 2022 med flerårsplan 2023-2025

Förslag till beslut

Teknik- och fastighetsnämnden godkänner teknik- och fastighetsförvaltningens rapportering av ärendet effektiviseringsåtgärder 2022 med flerårsplan 2023 - 2025.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har i anvisningarna till mål och budget för 2022 med flerårsplan 2023 - 2025 angett att samtliga nämnder ska ta fram förslag till möjlig effektivisering motsvarande omkring 2% av budgetomslutningen samt krav på effektiviseringar inom central administration. Redovisning görs i samband med förvaltningens yttrande till mål och budget 2022 med flerårsplan 2023 – 2025.

Ärendet

Effektiviseringsåtgärder är i många fall svåra att mäta i pengar i ett kort-siktigt perspektiv. Det är ett långsiktigt arbete som ibland resulterar i åtgärder som i inledningsskedet blir en fördyrning men som ger effekter längre fram. Effektiviseringar ska ske för att vi som organisation ska vara effektiva och använda våra resurser på ett hållbart sätt. Det kan handla om att organisera om, digitalisera eller på annat sätt förändra hur vi arbetar.

I förvaltningens nya organisation från och med 2021 blir tillgångsägarna på Vatten och avlopp (VA) och Fastighet ansvariga för värdeutveckling, ekonomi och prestanda samt tydlig kravställare på både investeringar i VA- och Fastighetsutveckling, utöver att effektivisera drift och underhåll långsiktigt hållbart.

Teknik- och fastighetsförvaltningen arbetar för att ha en ekonomi i balans. Framåt kommer vi behöva göra flera förändringar och se över verksamheternas arbetssätt. Det ekonomiska läget är ansträngt och vi

kommer de kommande åren behöva effektivisera enheternas arbete för att klara det ekonomiska läget.

Förvaltningens yttrande till mål och budget 2022 innehåller både tidigare åtgärder och nya åtgärder för att vi 2022 och under flerårsplanperioden (2023 - 2025) ska få en trovärdig och hållbar ekonomi i balans.

1. Fastighetsverksamheten har stort fokus på underhållsarbete då Botkyrka har ett äldre fastighetsbestånd. Statusbesiktningar av fastigheterna pågår och en långsiktig plan ska utarbetas för att på sikt öka tillgångsvärdet på Botkyrka kommuns fastigheter.

Förvaltningen har upphandlat och påbörjat implementering av nya fastighetssystemet som tjänar våra syften kring en modern Teknik- och fastighetsförvaltning i framkant. Dessutom kommer vi att få en bra grund för kundtjänst och anpassade lösningar för medarbetare som arbetar utanför kontoret. Med ett moderniserat fastighetssystem kommer förvaltningen på ett effektivt sätt kunna styra och leda fastighetsbeståndet. Fastighetssystemet kommer hjälpa till att skapa effektivitet och struktur kring hantering av lokalbanken och planerat underhåll. Ett nytt system kommer även underlätta och effektivisera fastighetsadministrationen.

Rätt systemstöd ger en effektivare förvaltning, ökad ordning och reda samt flexibla arbetssätt med mindre manuellt arbete.

2. Vatten och avloppsverksamheten har under våren jobbat med att utveckla VA-driften. Syftet är att genom att organisera oss bättre och se över att vi har rätt resurser förbättra det förebyggande underhållet på rörnätet. Arbetet pågår och under hösten 2021 kommer vi fokusera på att arbeta in nya roller och arbetssätt på enheten.

3. Projektenheten arbetar för att ta hitta ett systemstöd som ska ge stöd till investeringsprojekten. Systemstödet ska:

- Skapa förutsättning för att etablera portföljstyrning
- Ge ett komplett stöd för projektledarens arbete
- Frigöra tid för projektledare genom minskad administration
- Skapa förutsättningar för uppföljning och realisering av effektmål
- Minska administrationen av användare av projektverktyget

4. Driften optimerar sina resurser genom att under 2021 samla all driftservice. Därigenom ska vi få en bättre överblick över beläggningsgrad för maskiner och fordon och det skapas ökade möjligheter för flexibilitet, samarbete och intern rörlighet. Effekten av förändringsarbeten förväntas synas först under 2022 och framöver.

5. VASA (Verksamhetsstöd, Affärsutveckling, Strategi och Analys)

bildas under 2021 som stödjer verksamheterna och förvaltningen med analys för framtida utveckling och innovation samt arbetar för att skapa en gemensam Kundtjänst med hög servicenivå. Att bilda denna typ av enhet skapar förutsättningar för en gemensam kvalitetsnivå samt synergier inom effektivisering, utveckling och innovation mellan förvaltningens verksamheter.

Nedan redovisar de effektiviseringsåtgärder som på kort och lång sikt har genomförts eller planeras framöver.

Digitalisering stödjer och samordnar digitaliseringsprojekt

Behovskartläggningen genomfördes under första halvan av 2021 och visade på ett utökad behov av systemstöd alternativt ett mer modernt systemstöd inom förvaltningen. Målet på lång sikt är att vi har ett helt digitalt arbetssätt genom hela förvaltningen. Kartläggning av behoven är genomförd, prioritering av önskemål är på gång och en grov treårsplan är framtagen. Detta arbete kan ge ökade kostnader till en början men ger mindre kostnader på lång sikt.

Samordnat inköp av varor och tjänster

Förvaltningen har i början på året påbörjat ett samordnat inköp av varor och tjänster som består av upphandlingssamordnare samt direkt upphandlare och behöriga beställare som arbetar inom förvaltningen. Upphandlingssamordnare planerar, genomför och följer upp upphandlingar löpande samt organiserar projektgrupper inför större ramavtals upphandlingar. Resultatet ska leda till minskade inköpskostnader av varor och tjänster och ökad ordning och reda i hela upphandlingsförfarandet.

Hållbarhetsarbete inom förvaltningen

Framtagandet av en förvaltningsspecifik Klimat- och hållbarhetsstrategi pågår. En arbetsgrupp kommer sen delta i framtagandet av handlingsplan och övergripande mål inom området. Målet är att vi ska hitta en effektivitet i hållbarhetsarbetet och samtidigt säkerställa att vi följer lagar och regler inom klimat- och hållbarhetsområdet samt att vi ständigt arbetar med att bidra till en bra samhällsutveckling.

Teknik- och fastighetsförvaltningen har möjlighet till stor påverkan inom klimat- och miljöområdet och lägger nu extra resurser på att hitta effektivitet i det arbetet för långsiktig ekonomisk hållbarhet.

Kvalitetsledningssystem

Syftet är att lägga grunden för ett ledningssystem för systematiskt förbättringsarbete, engagerat ledarskap, mer delaktighet, ständiga förbättringar och processarbete som gör det enklare att prioritera och producera rätt saker på mindre tid.

Kundtjänst

Kundtjänst agerar som en väg in till förvaltningen och är länken mellan kund, enheter och förvaltning och ska avlasta kommunikation, information och administrerar felanmälningar och beställningar till samtliga av Teknik- och fastighetsförvaltningens enheter. Målet är att arbeta mer effektivt, ha nöjdare kunder och våra enheter ska få mer tid till att utföra åtgärder som planerat underhåll och arbeta inom sina respektive specialistområden. Kundtjänst långsiktiga mål är att arbeta som utvecklingsmotor inom förvaltningen och genom ärendehantering, rapporter och statistik se samband och hjälpa till i förvaltningens utvecklingsarbete.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige

4**Förvaltningsspecifik omvärldsanalys 2022-2025****Förslag till beslut**

Teknik- och fastighetsnämnden noterar informationen om teknik- och fastighetsförvaltningens omvärldsanalys och överlämnar den till kommunledningsförvaltningen.

Sammanfattning

Teknik- och fastighetsförvaltningen lämnar sin omvärldsanalys utifrån ett organisatoriskt perspektiv som innebär att förvaltningens verksamhetens uppdrag är att vara en stödprocess till övriga verksamhetsdrivande förvaltningar och dess nämnder. Teknik- och fastighetsförvaltningen kommer under hösten 2021 att inkorporera omvärldsanalysen i vårt innovationsarbete och löpande genomföra omvärldsanalys för våra respektive verksamhetsområden under året.

Teknik- och fastighetsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-08-12.

Referens

Bettina Mattsson/Sofie Trulsson
bettina.mattsson@botkyrka.se

Mottagare

Teknik- och fastighetsnämnden

Förvaltningsspecifik omvärldsanalys 2022-2025

Förslag till beslut

Teknik- och fastighetsnämnden noterar informationen om teknik- och fastighetsförvaltningens omvärldsanalys och överlämnar den till kommunledningsförvaltningen.

Sammanfattning

Teknik- och fastighetsförvaltningen lämnar sin omvärldsanalys utifrån ett organisatoriskt perspektiv som innebär att förvaltningens verksamheters uppdrag är att vara en stödprocess till övriga verksamhetsdrivande förvaltningar och dess nämnder. Teknik- och fastighetsförvaltningen kommer under hösten 2021 att inkorporera omvärldsanalysen i vårt innovationsarbete och löpande genomföra omvärldsanalys för våra respektive verksamhetsområden under året.

Ärendet

Bakgrund och anvisningar

Omvärldsanalysen är en del av kommunens styrsystem i kommunens mål och uppföljningsprocess. I denna ingår att varje förvaltning ska ta fram verksamhetsspecifika omvärldsanalyser som ska redovisas till respektive nämnd. Syftet med analysen är att skapa en gemensam bild av förändringar i omvärlden som påverkar kommunen och dess verksamheter. Genom att bevaka samhällsutvecklingen får vi bättre möjligheter att fatta strategiskt långsiktiga beslut.

I det här dokumentet redovisas omvärldsanalysen som berör tekniska nämndens verksamhetsområde.

Metod

Förvaltningen har arbetat utifrån kommunledningsförvaltningens anvisningar där vi genomfört en workshop och tillsammans diskuterat de olika områden utifrån medskick från kommunledningsförvaltningen, med teknik- och fastighetsförvaltningens verksamheter i centrum samt en inre, närvärld. För att beskriva vår närvärld utgår vi från intressentanalyser, partners och samarbete, intressenternas och/eller kundernas framtida betalningsförmåga samt vårt varumärke. Inom respektive textavsnitt pekar vi på ett antal faktorer som vi bedömer som utmaningar eller möjligheter framåt.

Bilagor

Förvaltningsspecifik omvärldsanalys 2022-2025

Expedieras till:

Kommunledningsförvaltningen

**DET HÄR ÄR
BOTKYRKA**

Förvaltningsspecifik Omvärldsanalys 2022-2025

Teknik- och fastighetsnämnden

Innehåll

1 Förvaltningsspecifik Omvärldsanalys 2022-2025.....	3
1.1 Sammanfattning	3
1.2 Global nivå.....	4
<i>Hållbarhetsarbete.....</i>	<i>4</i>
<i>Agenda 2030.....</i>	<i>5</i>
1.3 EU	6
<i>Lagar, regler och riktlinjer</i>	<i>6</i>
<i>Bidrag och fonder.....</i>	<i>6</i>
1.4 Botkyrka kommun.....	6
<i>Befolkningsutveckling.....</i>	<i>6</i>
<i>Ekonomiska förutsättningar</i>	<i>7</i>
<i>Innovation, utveckling och trender.....</i>	<i>7</i>

1 Förvaltningsspecifik Omvärldsanalys 2022-2025

1.1 Sammanfattning

Under 2020 har teknik och fastighetsförvaltningen arbetat förberedande för införandet av en ny organisation som infördes vid årsskiftet 20/21. Inom alla förvaltningens enheter pågår nu kartläggning av respektive enhets behov. Samtidigt har verksamhetsutvecklare anställts för att bland annat bidra till att se hur förvaltningen kan optimera sitt arbete utifrån helheten.

Precis som för resten av samhället har pandemin genererat stora konsekvenser även för teknik- och fastighetsförvaltningen. Vi ser att det har blivit svårare att planera och därmed optimera verksamheten långsiktigt; framförallt inom driften. Det har även varit svårt att effektivisera driften som planerat på grund av pandemirelaterade krav på att åka ensam i bilarna, vilket i sin tur bidragit till ekonomiska konsekvenser.

På Internservice och lokalvård har det varit en hög arbetsbelastning då många i personalen varit sjuka men arbetsbördan bestått. På transportservice har man istället sett att belägningsgraden på fordonen varit väldigt låg, vilket således lett till ett stort ekonomiskt tapp.

Pandemin har även ställt höga krav på digitalisering vilket har varit positivt för teknik- och fastighetsförvaltningen och man har sett att det i vissa hänseenden kunnat göra arbetet mer effektivt.

Ekonomi

Teknik- och fastighetsförvaltningens årsresultat har under flera år landat på stora underskott medan vi i verksamhetsberättelsen för 2020 visar ett överskott. Målet för 2021 och framåt är att hålla nollan. För att lyckas med detta behöver vi vända på varje sten, titta på varje process, i kostnadseffektiviseringssyfte och se till att frigöra så mycket tid som möjligt och optimera användandet av våra resurser på bästa sätt. Vi behöver även ta höjd för hållbarhetsaspekten och den merkostnad den kan medföra i kommande investeringar.

Stort behov av underhåll av fastigheter

En stor andel av vårt fastighetsbestånd byggdes under 60 och 70-talet och är nu i stort behov av underhåll. För att komma ikapp med det eftersatta underhållet inom teknik- och fastighetsförvaltningens fastighetsbestånd så behöver en gemensam underhållsplan upprättas av drift och tillgångsägare med en långsiktig strategi för detta. Vi behöver även standardisera arbetssättet så att det blir tydligt utifrån vilka kriterier vi prioriterar underhållet.

Ett nytt fastighetssystem är under upphandling och vi ser över hur vi på bästa sätt ska implementera och sedermera också administrera det systemet så att vi lägger grunden för en fortsatt bra kontroll över fastighetsbeståndet. Byte till ett nytt fastighetssystem kommer att kräva en del resurser från olika delar av teknik- och fastighetsförvaltningen under 2021.

Även arbetet för felanmälan kommer att påverkas av det nya fastighetssystemet som kommer att innehålla en felanmälnansmodul, arbetet kommer således ses över för att optimeras både i form av ärendehanteringstider och resurser.

Angående VA så kan vattentjänstlagens lydelse om att kommunen ska ordna vattentjänster om behovet finns ur hälso- och miljösynpunkt också komma att ställa krav på utbyggnad av VA till nya områden. Dessa områden kommer att belysas i kommunens VA-plan som är under framtagande. För att dessutom uppfylla ökade lagkrav som kommit för fysisk säkerhet samt nätverks- och informationssäkerhet kommer verksamhetens kostnader att stiga. Verksamheten kommer även här behöva effektivisera och hitta smarta arbetssätt för att minska kostnaderna.

Effektivisering

Effektivisering av hela förvaltningens arbete pågår både på enhetsnivå och på förvaltningsnivå där vi i skrivande stund kartlägger processer för att på så sätt skapa oss en bättre helhetsbild av det arbete vi inom förvaltningen utför. Förvaltningen kommer arbeta för att stärka det interna samarbetet med syftet att bättre ta tillvara på den kunskap som finns inom driften.

Även inom IT och digitalisering vill vi fortsätta bidra i de redan etablerade samarbetsforum som finns för kunskapsutbyte men kanske framförallt för att bidra till fler centralt bestämda systemstödda processer.

Som ett led i effektiviseringsarbetet ingår även digitaliseringen där vi nu på förvaltningen arbetar med att ta fram en egen digitaliseringsstrategi. Det pågår även processkartläggning som kommer ge oss möjlighet att tydligare se vilka processer som behöver digitaliseras och sedan sätta en prioriteringsordning för dessa.

Kompetenssäkra för framtiden

För att säkra leveransen av teknik- och fastighetsförvaltningens uppdrag framöver behöver vi säkerställa vårt kompetensbehov. För att lyckas med detta behöver vi attrahera rätt kompetens till att vilja arbeta inom vår förvaltning men även ta till vara på våra nuvarande medarbetares drivkrafter och kompetensutveckla för framtidens behov. Hur kompetensförsörjningen ska tillgodoses beskrivs i förvaltningens kompetensförsörjningsplan.

1.2 Global nivå

Hållbarhetsarbete

Det pågår just nu ett arbete med att sätta en klimat- och hållbarhetsplan för Teknik- och fastighetsförvaltningen där man tittar på vad vi kan göra för att bidra till Agenda 2030-målen i så hög utsträckning som möjligt.

Hittills har vi analyserat och tittat på vår egen fordonsflotta och väljer alltid miljöalternativ där det är möjligt. Det finns en medvetenhet hos oss och vi gör medvetna val så långt det är möjligt för att hålla nere klimatavtrycket. Det vi behöver bli bättre på är att ställa krav på entreprenörers miljöpåverkan och titta på hela processens miljöavtryck. En entreprenör som inte kan uppfylla våra

krav ska inte godtas. Entreprenörer behöver även följas upp så att exempelvis miljöfordon används när de utför entreprenader i Botkyrka kommun.

Vi arbetar fortfarande för att energieffektivisera våra fastigheter genom att äldre installationer byts ut mot nya energieffektiva lösningar, till exempel genom förnyelse, återvinning, och övervakning. Kommunens gällande elavtal garanterar förnybar el. I övrigt arbetar vi även med att installera solceller löpande på våra fastigheter. Framåt ser vi bland annat digitalisering, utbildning samt omvärldsbevakning som något vi behöver arbeta vidare med och fortsätta utveckla.

Inom projektenheten finns projekteringsanvisningar för byggtreprenader för fastighet där ett krav är att våra byggnader ska byggas enligt Miljöbyggnad silver vilket är ett miljöcertifieringssystem. Byggnaderna ska även utformas så att tak och fasader är lämpliga att installera solceller på. Solceller bör även installeras där så är möjligt och ekonomiskt.

VA-verksamhetens främsta uppdrag är att leverera hållbara vatten- och avloppstjänster till Botkyrkaborna. De globala målen om rent vatten och sanitet för alla liksom hållbara städer och samhällen och bekämpa klimatförändringar. Ett exempel på en global fråga är också PFAS-föreningen som finns i Tullinge vattentäkt. Där pågår forskning och utveckling på global nivå som är viktig att Botkyrka kommun följer.

Varje år tar Svenskt vatten fram hållbarhetsindex för kommunal VA-verksamhet och där är det viktigt att vi deltar och följer upp resultat. Vi bör även skaffa oss en långsiktig plan och beredskap för löpande förnyelsearbete av VA-anläggningar.

Inom Lokalvård har man de senaste åren dragit ner på antalet kemikalieprodukter som används och det arbetet fortsätter nu med att minska på mängden av de produkter man valt att ha kvar.

Kommunen har även under 2020 uppdaterat sin klimat- och sårbarhetsanalys. Resultaten därifrån måste beaktas i våra verksamheter, framförallt fastighet och VA.

Agenda 2030

Agenda 2030 och de 17 globala målen kommer styra arbetet på teknik- och fastighetsförvaltningen. I nästan all vår verksamhet påverkas vi av och påverkar vi ett antal av målen.

Fastighet är i Botkyrka kommun ansvarig för att förse verksamheterna med ändamålsenliga lokaler. Det innebär att man bidrar till bland annat målen om god utbildning för alla, hållbar konsumtion och produktion samt att bekämpa klimatförändringarna. I verksamheten märks det genom klimatsmart byggande och att bygga lokaler som är anpassade för sin verksamhet.

Hållbar, tillförlitlig och förnybar energi och rena bränslen är en förutsättning för fortsatt utveckling. I verksamheten har vi idag mål angående energibesparing, installation av solceller, uppkoppling mot fjärrvärmenät där så är möjligt samt att all el vi köper ska vara förnybar.

Driftservice har genom sin breda verksamhet en bäring på flera av de globala målen, till exempel hållbara städer och samhällen och ekosystem och biologisk mångfald. Driftservice tar också inom sin verksamhet ansvar för att bidra till målen om ingen fattigdom, anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt genom att man erbjuder praktikplatser.

Av FN's 17 globala mål arbetar VA-verksamheten inom ett flertal av dem, rent vatten och sanitet till alla, hållbara städer och samhällen, bekämpa klimatförändringarna, hav och marina resurser samt ekosystem och biologisk mångfald.

Förvaltningen har för avsikt och ser behovet av att utveckla och förbättra vår process för benchmarking och trendspaning gällande vatten- och teknikfrågor kopplat till hållbarhet.

1.3 EU

Lagar, regler och riktlinjer

1/1/2022 förväntas en ny lag träda i kraft på klimatdeklaration, förenklad livscykelanalys, för nya byggnader som slår både mot tillgångsägare fastighet och projekt. Detta kan komma att innebära ett omfattande merarbete för Teknik- och fastighetsförvaltningen med krav på ytterligare administration. Vi kommer att behöva ta fram en kravställning för klimatanalys till entreprenörer. Internt behöver vi säkerställa utbildning i frågan. Svenska miljöinstitutet (IVL) har i samarbete med Kungliga tekniska högskolan (KTH), kommuner samt bygg- och fastighetsbranschen tagit fram "Byggsektorns miljöberäkningsverktyg", som kommer att användas av många kommuner och bolag i och med de nya kraven.

Det tidigare lagkravet om att en skriftlig redogörelse för brandskyddet är ändrat, tidigare skulle redogörelsen skickas in till kommunen för ägare till byggnader och andra anläggningar, där det med hänsyn till risken för brand eller konsekvenserna av brand, fanns särskilda krav på brandskyddet är sedan 1 januari 2021 borttaget.

Bidrag och fonder

Enligt socialtjänstlagen kan ansökan om statligt stöd göras för projekt som avser om- eller nybyggnation av särskilda boendeformer för äldre, där de boende har fått biståndsbeslut av kommunen. När vi står inför denna typ av byggnation söker vi de bidrag som finns att tillgå. Ett exempel på projekt som har ansökt och fått statligt stöd är vård- och omsorgsboendet Allégården.

I dagsläget söker vi även statligt investeringsstöd för installation av solceller från Länsstyrelsen. Boverket kom även under 2020 ut med "Gröna och trygga samhällen" som är en fortsättning på "Grönare städer" som infördes 2017. För närvarande är det enbart privatpersoner som får skattereduktion för installation av Grön teknik. Vad som kommer hända med solcellsstödet för företag är inte klart och vi kommer att följa utvecklingen.

Vi bevakar idag vilka bidrag som kommer men vi behöver utveckla processen så att viktiga bidrag hanteras på rätt sätt och av rätt person inom förvaltningen.

1.4 Botkyrka kommun

Befolkningsutveckling

Den demografiska utveckling man ser inom kommunen är att andelen yngre och äldre i befolkningen växer betydligt mer än andelen i arbetsför ålder vilket kommer ställa högre krav på välfärden framåt. För Teknik- och fastighetsförvaltningen innebär det ett utökat behov av förskola/skola och vård- och omsorgsboenden. Med fler fastigheter kommer också ytterligare behov av drift och lokalvård. Fler unga och äldre kan också komma att öka behovet av transporter och därmed också antalet fordon. Ökad andel unga skulle eventuellt också kunna leda till ökad skadegörelse varför vi ser ett stort behov av att arbetet med skadegörelseförebyggandeåtgärder intensifieras. En ökad befolkning kommer även att ställa krav på VA-verksamheten och VA kommer att behöva bygga ut Botkyrka kommuns vattenförsörjning och planera för kommande investeringsbehov.

Ekonomiska förutsättningar

Teknik- och fastighetsförvaltningens årsresultat har under flera år landat på stora underskott medan vi i verksamhetsberättelsen för 2020 visar ett överskott. Målet för 2021 är att hålla nollan. För att lyckas med detta behöver vi vända på varje sten, titta på varje process, i kostnadseffektiviseringssyfte och se till att frigöra så mycket tid som möjligt och optimera användandet av våra resurser på bästa sätt.

Innovation, utveckling och trender

Effektivisering av hela förvaltningens arbete pågår både på enhetsnivå och på förvaltningsnivå där vi i skrivande stund kartlägger processer för att på så sätt skapa oss en bättre helhetsbild av det arbete vi inom förvaltningen utför vilket ger oss bättre möjligheter att identifiera flaskhalsar och tidstjuvar. Förvaltningen vill förbättra det interna samarbetet genom att skapa gemensamma forum, både mellan tillgångsägare och drift samt mellan projekt och drift. Syftet med dessa är att bättre ta tillvara på den kunskap som finns inom driften för att kunna skapa drifteffektiva lokaler framåt. Vi tror att det finns många synergier att hämta om vi får upp en högre grad av samarbete och detta kommer vi därför att jobba mycket med för att etablera inom den närmsta tiden.

På teknik- och fastighetsförvaltningen ser vi även att det finns ett stort värde i att samarbeta förvaltningsövergripande med vissa frågor, bland annat när det gäller utökat antal arbetstillfällen inom Botkyrka kommun men även kring skadegörelseförebyggande åtgärder. Även inom IT och digitalisering vill vi fortsätta bidra i de redan etablerade samarbetsforum som finns för kunskapsutbyte men kanske framförallt för att bidra till fler centralt bestämda systemstödda processer.

Som ett led i effektiviseringsarbetet ingår även digitaliseringen där vi nu på förvaltningen arbetar med att ta fram en egen digitaliseringsstrategi, kopplad till kommunledningsförvaltningens, för att enas kring hur vi bör arbeta med området. Med den processkartläggning som pågår kommer också möjligheten att tydligare se vilka processer som behöver digitaliseras och sedan sätta en prioriteringsordning för dessa.

Inom verksamhetsområdet driftservice kommer vi under planperioden införa arbetsmetoder och teknik i syfte att digitalisera och därmed effektivisera arbetet kring löpande och förebyggande tillsyn av fastigheter och kommunens VA-nät.

Digitaliseringen innebär i de bägge fallen att både arbetsorderhanteringen alternativt omfattningen/fakta kring tillsynsobjektet är helt digitaliserad. Tillika resultat av tillsynen och/eller kostnadsuppföljningen för objektet.

Det spås en trend av deurbanisering till följd av pandemin. Den skjuts som digitaliseringen medfört och den insikt många arbetsgivare fått om att arbeta hemifrån går lika bra som från kontoret, skulle potentiellt kunna leda till att fler flyttar utanför städerna. Detta har man sett bland annat i ökat intresse av villor på bostadsmarknaden. I nuläget är det oklart hur detta påverkar Botkyrka kommun befolkningsmängd men vi bör bevaka detta framåt.

5

Information om arbetet med Botkyrka kommuns nödsvattenplan för perioden 2022-2026

Förslag till beslut

Teknik- och fastighetsnämnden har tagit del av informationen om framtagandet av nödsvattenplan för Botkyrka kommun.

Sammanfattning

Kontaminering, elavbrott och större vattenläckor kan leda till att medborgare och verksamheter i kommunen blir utan rent dricksvatten eller vatten överhuvudtaget.

Samhället är mycket sårbart utan tillgång till rent dricksvatten och brist kan leda till hälso- och produktionsproblem.

Det går inte att förutsäga när en störning i vattenförsörjningen kommer att inträffa. Det vi med säkerhet vet är att det för eller senare kommer att inträffa och då krävs en plan för hur denna typ av störning ska hanteras.

Teknik- och fastighetsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-08-12.

Referens

John Glimtoft
john.glimtoft@botkyrka.se

Mottagare

Teknik- och fastighetsnämnden

Information om arbetet med Botkyrka kommuns nödvattenplan för perioden 2022-2026

Förslag till beslut

Teknik- och fastighetsnämnden har tagit del av informationen om framtagandet av nödvattenplan för Botkyrka kommun.

Sammanfattning

Kontaminering, elavbrott och större vattenläckor kan leda till att medborgare och verksamheter i kommunen blir utan rent dricksvatten eller vatten överhuvudtaget.

Samhället är mycket sårbart utan tillgång till rent dricksvatten och brist kan leda till hälso- och produktionsproblem.

Det går inte att förutsäga när en störning i vattenförsörjningen kommer att inträffa. Det vi med säkerhet vet är att det för eller senare kommer att inträffa och då krävs en plan för hur denna typ av störning ska hanteras.

Botkyrka kommun nödvattenplan

Nödvattenplanen ska aktiveras vid avbrott i ordinarie dricksvattenförsörjning eller vid bekräftad förorening av dricksvatten. Den ska vara ett stöd vid såväl en mindre läcka som när hela eller delar av kommunen drabbas av störning i dricksvattenförsörjningen under en längre tid.

Syftet med nödvattenplanen är att beskriva de scenarier som utgör grund för kommunens nödvattenplanering, beskriva vilka som kommer att prioriteras vid en händelse och hur mycket vatten som kommer att distribueras.

Syftet är även att klargöra ansvarsområden och arbetsfördelningen mellan de ansvariga aktörerna i kommunen vid en störning i vattenförsörjningen.

Målet är att planen ska vara ett stöd för att effektivt kunna hantera en vattenbrist eller störning i Botkyrka kommun ordinarie dricksvattenförsörjning.

Arbetet utgår från Livsmedelsverkets: Guide för planering av nödvattenförsörjning samt MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap).

Ärendet

Ansvar att tillhandahålla dricksvatten till invånarna i lagen om allmänna vattentjänster (LAV 2006:412) fastställs att ansvaret för att invånarna tillhandahålls dricksvatten åvilar den enskilda kommunen.

Detta ansvar ligger på kommunen även om dricksvattenproduktionen i praktiken sköts av Stockholm Vatten i nuläget.

I händelse av dricksvattenkris med behov av nödvattenförsörjning är det den drabbade kommunen som ansvarar, (enligt socialtjänstlagen), för att invånare som inte kan ta sig till utskänkingsplatserna ändå får tillgång till dricksvatten.

Vattenförsörjning ska ordnas om det behövs med hänsyn till människors hälsa och miljön (LAV §6). VA-verksamheten har en leveransskyldighet att inom verksamhetsområde ordna med vatten för hushållsanvändning.

Däremot garanteras inte ett visst vattentryck eller viss vattenmängd.

Dricksvatten för andra ändamål än hushållsändamål till exempel industrier eller andra verksamheter kan inte utan vidare påräkna VA-huvudmannen. Om behov finns kan sådana behov lyftas i särskilda avtal (Botkyrka kommuns ABVA (Botkyrka kommuns allmänna bestämmelser för VA 2014-03-27)).

Bakgrund

Erfarenheter från tidigare händelser och övningar visar att en krissituation med dricksvattenbrist kommer påverka hela samhället. Invånare, samhällsviktiga verksamheter och näringsliv kommer att drabbas.

Vidare visar tidigare erfarenheter att förberedande planeringsarbetet är en förutsättning för framgångsrik hantering av en situation med drickvattenbrist.

I kommunen har behov av nödvattenplan lyft enligt följande:

- 2017 identifierade teknik och fastighetsförvaltning att kommunen saknade en kommunövergripande plan för en vattenbristsituation ska hanteras. Tekniska nämnde föreslog då till kommunstyrelsen att en nödvattenplan skulle utarbetas (Tekniska nämnden den 2017-09-18: Nödvattenförsörjningsplan för Botkyrka kommun (TEF/2017:123)).
- 2019, I arbetet med den kommunövergripande Risk- och sårbarhetsanalysen (KS/2019:671) identifierades det behovet av en kommunövergripande nödvattenförsörjningsplan. Beslut fattades att utarbeta en sådan.

Arbetets genomförande:

Nedanstående aktiviteter har genomförts i syfte att skapa underlag till denna nödvattenplan.

- Kartläggningen av vattenanvändare i kommunen: I denna bedömning har arbete fokuserat på antal kommunmedborgare och antal samhällsviktiga verksamheter.
- En uppskattning av kommunens förmåga att leverera nödvatten.
- En bedömning av konsekvenser vid en störning i dricksvattenförsörjning på kort och lång sikt. Syftet har varit att konkretisera konsekvenser som sedan legat till underlag för prioritering.

Kommande arbete

- VA-huvudmannen se över grundberedskap för distribution av nödvatten i syfte att lyfta eventuella behov av justering och investeringar för att synkronisera med nödvattenplanen.
- Regelbunden översyn av nödvattenplanen, då förslagsvis en gång per mandatperiod.
- Beslut av kommunstyrelse/kommunfullmäktige om nödvattenplan

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

I nuläget finns en grundberedskap i kommunen för att hantera en mindre händelse där utdelning av nödvatten behöver delas ut. Kostnaden för grundberedskapen är en löpande kostnad som hanteras inom teknik och fastighetsförvaltningen.

Om beslut fattas om att eventuellt utöka eller förstärka kommunens grundberedskap kommer kostnader för material, resurser, personal, utbildning m.m. att uppstå. Dessa kostnader kan endast uppskattas när ambitionsnivå för förstärkning har definierats.

Expedieras till:

6**Uppdrag om att påbörja omförhandling av hyresavtal med kommunala bolag och andra externa hyresgäster utifrån när nuvarande avtal löper ut och införa marknadshyror****Förslag till beslut**

Teknik- och fastighetsnämnden godkänner teknik- och fastighetsförvaltningens återrapportering av uppdraget.

Sammanfattning

Arbetet med införande av marknadshyror för externa hyresgäster och kommunala bolag är påbörjat men bedöms ta flera år att genomföra. Dels beroende på tidsåtgången att administrera alla berörda avtal, dels på att vissa hyresavtal har en lång avtalstid innan det är möjligt med uppsägning för omförhandling av nya villkor och ny hyresnivå.

Vissa organisatoriska utmaningar har lett till att arbetet med externa hyreskontrakt ligger efter plan. Med nya tekniska hjälpmedel som kommer implementeras under början av nästa år och kompletterande resurser är förhoppningen att detta arbete kommer hamna i fas under 2022.

Teknik- och fastighetsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-08-11.

Referens

Lena Myrelid Knöös
lena.myrelid.knoos@botkyrka.se

Mottagare

Teknik- och fastighetsnämnden

Uppdrag om att påbörja omförhandling av hyresavtal med kommunala bolag och andra externa hyresgäster utifrån när nuvarande avtal löper ut och införa marknadshyror

Förslag till beslut

Teknik- och fastighetsnämnden godkänner teknik- och fastighetsförvaltningens återrapportering av uppdraget.

Sammanfattning

Arbetet med införande av marknadshyror för externa hyresgäster och kommunala bolag är påbörjat men bedöms ta flera år att genomföra. Dels beroende på tidsåtgången att administrera alla berörda avtal, dels på att vissa hyresavtal har en lång avtalstid innan det är möjligt med uppsägning för omförhandling av nya villkor och ny hyresnivå.

Vissa organisatoriska utmaningar har lett till att arbetet med externa hyreskontrakt ligger efter plan. Med nya tekniska hjälpmedel som kommer implementeras under början av nästa år och kompletterande resurser är förhoppningen att detta arbete kommer hamna i fas under 2022.

Uppdraget

Teknik- och fastighetsnämnden har fått i uppdrag att under 2021 påbörja omförhandling av hyresavtal med kommunala bolag och andra externa hyresgäster utifrån när nuvarande avtal löper ut och införa marknadshyror. Det gäller inte föreningar och andra hyresgäster med bidrag från kultur- och fritidsnämnden. I uppdraget ingår också att utreda om de fastigheter som hyrs ut till externa hyresgäster fortsättningsvis ska ägas av kommunen.

Status idag

Framsteg har trots allt gjorts och teknik- och fastighetsförvaltningen har påbörjat inventeringen av avtalsstocken för externa hyresgäster. Detta är ett pågående arbete som kommer att pågå även under 2022. Hittills har förvaltningen identifierat 129 hyresavtal avseende lokaler i kommunens egna fastigheter som hyrs ut till extern part.

De identifierade hyresavtalen kommer struktureras i olika typer av avtal (exempelvis garageavtal, lokalhyresavtal, bostadshyresavtal) och motpartstyper (föreningar, företag och privatpersoner etc.)

Vidare är målsättningen att under 2022 kunna presentera en uppdaterad lista på vilka fastigheter som skulle kunna föreslås till försäljning.

Framtiden

Under inledningen av nästa år kommer ett nytt fastighetssystem att sjösättas. Vi har förhoppningar att denna gemensamma plattform kommer underlätta arbetssättet och effektivisera informationshanteringen.

Det finns även ett behov av att nya resurser tillsätts för att möjliggöra ökad ordning och bättre rutiner.

Ekonomi

Det har ännu inte kunnat påvisas hur stor ekonomisk påverkan detta arbete kommer att få, men det kan konstateras att det finns avtal där hyran är så låg att kommunen i dagsläget inte får kostnadstäckning för lokalerna.

Det kan även konstateras att teknik- och fastighetsförvaltningen i nuläget får stå för och bekostar mellanskillnader som borde regleras mellan lokalhyrande föreningar och verksamhetsförvaltning/ar.

Förhoppningen är således att åtgärden på sikt kan leda till en något litet bättre ekonomi för såväl teknik- och fastighetsförvaltningen som kommunen som helhet.

Expedieras till:

Kommunstyrelsens budgetberedning

7**Uppdrag att utreda funktions- alternativt kategorihyra****Förslag till beslut**

Teknik- och fastighetsnämnden godkänner återrapporteringen av uppdraget att tillsammans med vård- och omsorgsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden samt socialnämnden utreda vilka verksamheter som är lämpliga att införa kategori- eller funktionshyror för samt ta fram förslag till sådana hyror.

Sammanfattning

Teknik- och fastighetsnämnden har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att tillsammans med kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden, socialnämnden samt vård- och omsorgsnämnden utreda vilka verksamheter som är lämpliga att införa kategori- eller funktionshyror för samt ta fram förslag till sådana hyror.

Idag finns en internhyresmodell som grundar sig på självkostnadsprincip och kategorihyra, men som inte har implementerats fullt ut med bland annat kategorisering, internhyresavtal och löpande avstämningar. Teknik- och fastighetsnämndens uppfattning är att implementera modellen fullt ut bör prioriteras innan ytterligare utredningar av andra funktions- eller kategorihyror utreds.

I nästa steg, till år 2023, föreslår teknik- och fastighetsnämnden att i stället revidera internhyresmodellen ytterligare en gång till en modell som baseras på självkostnad per objekt i stället för per verksamhet för att förenkla administrationen och få bättre transparens samt kostnadsförståelse.

Teknik- och fastighetsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-08-16.

Referens

Johan Hultgren
johan.hultgren@botkyrka.se

Mottagare

Teknik- och fastighetsnämnden

Uppdrag att utreda funktions- alternativt kategorihyra

Förslag till beslut

Teknik- och fastighetsnämnden godkänner återrapporteringen av uppdraget att tillsammans med vård- och omsorgsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden samt socialnämnden utreda vilka verksamheter som är lämpliga att införa kategori- eller funktionshyror för samt ta fram förslag till sådana hyror.

Sammanfattning

Teknik- och fastighetsnämnden har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att tillsammans med kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden, socialnämnden samt vård- och omsorgsnämnden utreda vilka verksamheter som är lämpliga att införa kategori- eller funktionshyror för samt ta fram förslag till sådana hyror.

Idag finns en internhyresmodell som grundar sig på självkostnadsprincip och kategorihyra, men som inte har implementerats fullt ut med bland annat kategorisering, internhyresavtal och löpande avstämningar. Teknik- och fastighetsnämndens uppfattning är att implementera modellen fullt ut bör prioriteras innan ytterligare utredningar av andra funktions- eller kategorihyror utreds.

I nästa steg, till år 2023, föreslår teknik- och fastighetsnämnden att i stället revidera internhyresmodellen ytterligare en gång till en modell som baseras på självkostnad per objekt i stället för per verksamhet för att förenkla administrationen och få bättre transparens samt kostnadsförståelse.

Ärendet

I Mål och budget 2021 gav kommunfullmäktige i uppdrag till teknik- och fastighetsnämnden att tillsammans med kultur- och fritidsnämnden,

utbildningsnämnden, socialnämnden samt vård- och omsorgsnämnden att utreda vilka verksamheter som är lämpliga att införa kategori- eller funktionshyror för samt ta fram förslag till sådana hyror. Uppdraget ska redovisas till kommunstyrelsens budgetberedning 6 september.

Återrapportering av uppdrag

Historik och bakgrund

Sedan år 1990 har Botkyrka kommun förändrat sin internhyresmodell fem gånger enligt nedan tabell:

1990	Självkostnadsmodell per objekt
1994	Funktionshyra (per kategori) exklusive mediakostnader Självkostnad per objekt för byggnader byggda efter 1995
2011	Självkostnad per kategori men med olika påslag och justeringar mot marknadshyra
2019	Kategorihyra baserad på självkostnad + lokalbank Mediakostnader med mera ingår i hyran
2021	Kategorihyra baserad på självkostnad + lokalbank Samma modell som 2019 men med justeringar.

Under 2018 (och med revideringar 2020) gjordes en utredning kring ny internhyresmodell och då beslutades att införa en modell som baseras på självkostnadsprincip och kategorihyra. Enligt modellen grundar sig internhyran på teknik- och fastighetsnämndens faktiska kostnader för fastighetsbestånden inom respektive verksamhet och verksamhetsnämnd. Lokalerna skulle också kategoriseras med A, B eller C utifrån lokalernas standard, där kategorierna har differentierade kvadratmeterpriser för att påvisa vilka lokaler som är mest resurseffektiva för kommunen (men samma totala kostnadsmassa).

Nuläge

Till följd av personalomsättning och flerårig resursbrist på teknik- och fastighetsförvaltningen har inte den nya internhyresmodellen implementerats fullt ut. Flera internhyresavtal som de senaste åren skulle ha upprättats mellan teknik- och fastighetsförvaltningen och verksamhetsförvaltningarna saknas, löpande avstämningsmöten har inte hunnits med och grundläggande kategorisering av lokalerna har inte genomförts. Teknik- och fastighetsförvaltningens uppfattning, tillsammans

med berörda verksamhetsförvaltningar, är att implementering av modellen fullt ut bör prioriteras innan ytterligare alternativa utredningar av andra funktions- eller kategorihyror utreds.

Förslag framåt

Teknik- och fastighetsförvaltningen föreslår i samråd med övriga berörda verksamhetsförvaltningar nedan förslag framåt:

1. För år 2022 tillämpas den redan beslutade internhyresmodellen, med eventuella justeringar mellan åren för respektive förvaltning efter avstämningsmöten mellan förvaltningarna enligt tidplan för budgetprocessen. Justeringarna kan bero på tillkommande eller avgående objekt samt andra eventuella justeringar. Nyinvesteringar sker redan nu med självkostnadsmodellen per objekt.
2. Från år 2023 föreslås en självkostnadsmodell per objekt, i stället för per verksamhet, att implementeras. Denna typ av internhyresmodell är den vanligaste internhyresmodellen i Sverige. Exempelvis kan nämnas att Nacka Kommun införde en funktionshyresmodell runt år 2013 men har nu infört en självkostnadsmodell per objekt.

En internhyresmodell som bygger på självkostnadsprincip per objekt i stället för per verksamhetsområde skulle innebära att komplicerade kalkyler och det administrativa merarbete den nuvarande internhyresmodellen medför kan undvikas. Detta samtidigt som transparensen och kostnadsförståelsen för respektive objekt ökar. En sådan modell skulle även ge ekonomiska fördelar på förvaltningsnivå i och med att det blir tydligare att jämföra kostnaderna per objekt och väga det mot nyttan i verksamheten, samt vilka lokaler som är mer eller mindre resurseffektiva för kommunen. Den nuvarande modellen möjliggör inte den jämförbarheten, då internhyran per objekt baseras på ett genomsnittligt kvadratmeterpris per verksamhetsområde vilket kan skilja sig mot vad självkostnaden för objektet.

Men den nya föreslagna självkostnadsmodellen per objekt blir lokalkostnaderna och internhyrorna mer lättöverskådligt både för teknik- och fastighetsförvaltningen och för verksamhetsförvaltningarna, vilket på sikt kan innebära att optimering av förvaltning och användning av objekten kan ske på ett bättre sätt.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

För år 2022 innebär inte beslutet några ekonomiska konsekvenser då den nuvarande internhyresmodellen används, bortsett från tillkommande eller avgående objekt samt de årliga hyresjusteringarna och eventuella justeringar enligt budgetanvisningarna till mål och budget 2022.

För 2023 och framåt bör inte beslutet heller innebära några ekonomiska konsekvenser totalt, då kostnadsmassan är densamma på befintliga objekt men omfördelas till att belasta respektive fastighetsobjekt. I och med denna förändring skulle eventuellt omfördelningar mellan teknik- och fastighetsnämnden och berörda verksamhetsnämnder kunna vara aktuellt.

Bilagor

Bilaga 1: Benämning internhyresmodeller

Bilaga 2: Hur andra kommuner gjort

Expedieras till:

Kommunstyrelsens budgetberedning

Vård- och omsorgsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden

Utbildningsnämnden

Socialnämnden

Bilaga 1

Benämning internhyresmodeller

Självkostnadshyra per objekt

Man utgår från objektets förvaltningskostnader (med administrativt påslag) för att komma fram till hyresnivån för att täcka kostnaderna. Den vanligaste internhyresmodellen.

Fördel: Enkel modell utan mycket administration. Varje hyresgäst bär sina egna kostnader och fastighetsenheten täcker sina kostnader.

Nackdel: Kan upplevas som dyr av de verksamheter som har höga kapitalkostnader på sin lokal/byggnad.

Marknadshyra

Den hyra som kommunen skulle få om objektet hyrdes ut på externa marknaden. Här måste man hantera det över eller underskott som uppstår.

Fördel: Man kan lättare mäta lokalernas marknadsvärden. Lättare för hyresgästen att jämföra kommunens lokaler med lokaler på marknaden. Konkurrensneutraliteten gynnas.

Nackdel: Risk att hyresgäster i centralt belägna lokaler belastas med höga hyresnivåer och därför stävar efter mer perifera lokaler. Hyresnivåerna kan påverkas kraftigt av konjunkturläge.

Funktionshyra

Hyran sätts i nivåer som avspeglar lokalernas funktion och kvalitet. Man utgår antingen från den genomsnittliga självkostnadsnivån eller marknadshyresnivån och gör sedan justeringar baserat på olika parametrar som tex kapacitet och standard. Detta kan göras mer eller mindre komplext, eller med högre eller lägre upplösning i beståndet.

Fördel: Hyresnivåerna bör bättre spegla vad hyresgästerna uppfattar som rimlig särskilt om hyran utgår från marknadshyra.

Nackdel: Krävs mycket administrativt arbete för att implementera. Krävs mycket administrativt arbete att hålla uppdaterat.

Kategorihyra

I Botkyrka Kommun har använts en så kallad Kategorihyra. Detta är egentligen en form av funktionshyra. Hyra sätts för varje kategori av lokaler. Exempelvis en hyra för kategorin förskolor, en annan för kategorin skolor osv. Man tar fram en modell för att jämna ut hyran mellan enheterna.

Bilaga 2

Hur har andra kommuner agerat?

Lidingö

Kostnadshyra med en markandsjämförelse där hyrorna baseras på den totala kostnaden för en kategori lokaler och där kostnaden för respektive kundsegment fördelas efter ytan för respektive objekt efter branschnyckeltal. Skolan har sedan valt att göra en omfördelning baserat på antal elever så att många elever ger högre hyra och få elever lägre. Avtalsvillkor och regelverk följer marknadens normala upplägg. Modellen är efter implementering tydlig och förutsägbar men mycket administrativt krävande att implementera.

Nacka

Självkostnadshyra per objekt. Hyran baseras på respektive hyresobjekts kostnader föregående år med en uppräkningsfaktor med ett års snitt av konsumentprisindex (KPI) för nästkommande år samt påslag om 3,5 % på egenägda lokaler. From 21-01-01

Mölnadal

Självkostnadshyra utjämnad över beståndet men med faktiska kapitalkostnader per objekt. Uppräkning baserat på oktoberindex. Inhyrda lokaler gäller faktiska kostnader men med ett tillägg. Enkel modell som inte kräver så stor administration. Ingen direkt koppling mellan enskilda objekts kostnader och den hyra de betalar. Kapitalkostnaderna gör att nyare objekt upplevs som dyra och äldre billiga.

Värmdö

Självkostnadshyra på objektsnivå. Historiskt vanlig modell i kommunal förvaltning. Full insyn i hyrans alla delar. Ger ett ökat tryck på ordning och reda i ekonomin. Ger stor skillnad i hyreskostnader mellan gamla och nya objekt.

Tyresö

Schablonhyra men med faktiska kapitalkostnader. Hyran räknas upp baserat på oktoberindex. Enkel modell som inte kräver så mycket administration. Ingen direkt koppling mellan enskilda objekts kostnader och den hyra de

betalar. Kapitalkostnaderna gör att nya objekt upplevs som dyra och äldre billiga.

Norrköping

Funktionshyra där den summerade kostnaden för lokalerna fördelas utifrån ett objekts förmåga att skapa nytta. Faktorer som kapacitet, funktion, skick och läge värderas. Kan med objektivet och korrekt värderade lokaler ge en rättvis hyressättning. Kräver omfattande arbete att implementera och är administrativt tung att hålla uppdaterad.

Uddevalla

”Kategori + Funktionshyra”. Kategorihyra: ”baserad på självkostnad för samtliga kostnader för uthyrda lokaler inom olika” kategorier såsom, Förskolor, Grundskolor, Servicebostäder, kontor osv.. Inom respektive kategori ”får varje hyresobjekt sin hyra baserad på uppmätt BRA-yta.

Funktionshyra: Objektvis justering inom respektive [kategori] kan göras för olika standard. Omfattar till att börja med egenägda lokaler.

8

Yttrande över motion – Energieffektivisera fastigheter genom AI (SD)

Förslag till beslut

Teknik- och fastighetsnämndens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Sammanfattning

Teknik- och fastighetsnämnden har fått rubricerad motion för yttrande.

Arbete har påbörjats med att energieffektivisera Botkyrka kommuns byggnader. Vi befinner oss dock i början av denna process. Först i ett senare skede kan man implementera AI-system.

Teknik- och fastighetsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-08-12.

Referens

Johan Hultgren
johan.hultgren@botkyrka.se

Mottagare

Teknik- och fastighetsnämnden

Yttrande över motion – Energieffektivisera fastigheter genom AI (SD)

Förslag till beslut

Teknik- och fastighetsnämndens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Sammanfattning

Teknik- och fastighetsnämnden har fått rubricerad motion för yttrande.

Arbete har påbörjats med att energieffektivisera Botkyrka kommuns byggnader. Vi befinner oss dock i början av denna process. Först i ett senare skede kan man implementera AI-system.

Ärendet

Martin Inglot, Östen Granberg, Niklas Lekander, Johan Holmberg och Anne Rosensvärd samtliga (SD) har inkommit med en motion 2021-04-29 till kommunfullmäktige: Energieffektivisera kommunens byggnader med AI. I motionen föreslås att teknik- och fastighetsnämnden ges i uppdrag att utreda möjligheten till att implementera AI-baserade energieffektiviseringssystem i Botkyrka kommuns fastigheter.

Det pågår en mycket intressant utveckling inom AI-området där det hänt mycket de senaste åren. I Botkyrka Kommun har vi idag påbörjat utvecklingen av att effektivisera och optimera våra byggnader. Ungefär 1/3 av byggnaderna är idag fysiskt uppkopplade. Det innebär att en eller flera driftcentraler eller undercentraler är förberedda för att vara kopplade till ett styrsystem. I dagsläget finns inget styrsystem upphandlat för att detta ska fungera fullt ut. Arbete med att upphandla ett sådant system är dock påbörjat. Först när ett sådant system är på plats, kan man börja justera in de

byggnader som är uppkopplade. Vi befinner oss därför just nu i den fasen att tillskapa och bygga upp detta system. Detta gör det möjligt att i framtiden kunna implementera även AI-system i byggnaderna.

Plan för energieffektivisering

Steg 1.

Handla upp ett styrsystem så att redan uppkopplade byggnader kan börja optimeras. Med fördel bör då väljas ett system som är "framtidssäkrat" för att även i ett senare skede koppla upp AI-system. 0-1 år

Steg 2.

Identifiera vilka fler byggnader som skulle kunna vara lämpliga att koppla upp till styrsystemet. 1-3 år.

Steg 3.

Identifiera vilka uppkopplade byggnader som vore lämpliga att bestycka med AI-System. 3-10 år.

Parallellt med detta se till så att nybyggnationer redan från början kopplas upp och förses med AI-system.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet bedöms ej få några ekonomiska konsekvenser.

Bilagor

Motion

Expedieras till:

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige

Motion

Energieffektivisera fastigheter genom AI

Energieffektivisering inom fastigheter är en viktig del om vi ska nå klimatmålen och skapa en hållbar framtid för kommande generationer. Ett nytt sätt att energieffektivisera fastigheter är genom artificiell intelligens (AI).

Genom inmatning av grundläggande data så som fastighetens storlek, värmekälla, strömförbrukning kan AI prognostisera när och vilken typ av energi som ska användas för optimalt resultat, något som nuvarande system inte gör då de är mer grundläggande och hårdvarubegränsade.

Ett AI-baserat energieffektiviseringssystem är ett steg längre än dagens nuvarande hjälpmedel som finns, till exempel utomhustemperaturbaserade uppvärmningar. Dessa system är grundläggande och förinställda att reagera på temperaturen utomhus, det vill säga, är det kallt, så startas värmen när bestämda parametrar uppnås.

Genom ett AI-baserat system med prognosstyrning skulle det vara möjligt att förutspå att om ett antal timmar så kommer det bli varmt igen och därmed anpassa förbrukningen redan i förväg i samspel med naturen och därmed spara på värme och klimatet.

Vidare skulle ett AI-baserat system kunna sträckas till att inkludera olika typer av elleveranser som är beroende av hur priserna höjs och sänks och köper in när de är som billigast. Till exempel om man har ett solpanelssystem kan det löna sig att en viss tid på dygnet sälja av överskottet till ett högre pris än vad man själv senare köper in el för. På så sätt kan fastigheten både förbruka köpt el samtidigt som den säljer av överskott av el från solpaneler.

Ett prognosstyrt AI-baserat system är proaktivt, baserat på data och fakta som tar energieffektivisering och klimatnytta till nya nivåer samt är klimatsmart – på riktigt.

Med anledning av ovanstående föreslås kommunfullmäktige besluta:

- **Att** Teknik- och fastighetsnämnden ges i uppdrag att utreda möjligheten till att implementera AI-baserade energieffektiviseringssystem i Botkyrka kommuns fastigheter

För Sverigedemokraterna Botkyrka

Martin Ingot

Östen Granberg

Niklas Lekander

Johan Holmberg

Anne Rosensvärd

9

Ökad biologisk mångfald genom insektshotell m.m

Förslag till beslut

Teknik-och fastighetsförvaltningen, utifrån ordförandeuppdrag Dnr:TEF/2020:00165, hyr 1 stycken bikupa inklusive skötsel och tillsyn samt honungsberedning av lokal biodlare i Botkyrka med start 2022 samt att ett antal insektshotell köps in och sätts upp på lämpliga platser runt om i kommunen.

Sammanfattning

Teknik-och fastighetsförvaltningen ska bidra till att öka den biologiska mångfalden genom att sätta upp insektshotell runt om i kommunen samt hyra ett bisamhälle av lokal biodlare.

Teknik- och fastighetsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-06-07.

Referens

Anette Nygårds
anette.nygards@botkyrka.se

Mottagare

Teknik -och fastighetsnämnden

Ökad biologisk mångfald genom insektshotell m.m

Förslag till beslut

Teknik-och fastighetsförvaltningen, utifrån ordförandeuppdrag Dnr:TEF/2020:00165, hyr 1 stycken bikupa inklusive skötsel och tillsyn samt honungsberedning av lokal biodlare i Botkyrka med start 2022 samt att ett antal insektshotell köps in och sätts upp på lämpliga platser runt om i kommunen.

Sammanfattning

Teknik-och fastighetsförvaltningen ska bidra till att öka den biologiska mångfalden genom att sätta upp insektshotell runt om i kommunen samt hyra ett bisamhälle av lokal biodlare.

Ärendet DNR:TEF/2020:00165

Teknik-och fastighetsförvaltningen ska bidra till att öka den biologiska mångfalden genom att sätta upp ett antal insektshotell runt om i kommunen samt hyra ett bisamhälle av lokal biodlare.

Kostnad för bisamhällen innebär en årlig utgift om ca 25 000–30 000 per bisamhälle och år. Kostnad för insektshotell innebär en engångskostnad vid inköp.

Placering

Bikupor behöver placeras på en skyddad plats för att undvika skadegörelse och vandalisering. Tidigare har två bikupor placerats på taket till kommunhuset men dessa utsattes för skadegörelse och togs bort. Hågelby Gård har haft bikupor som även de varit utsatta för skadegörelse.

Med tanke på vandalisering och skadegörelse är det bästa alternativet att bikupan placeras hos biodlare där den är bäst skyddad.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Kostnad för att hyra en bikupa med skötsel och tillsyn samt honungsberedning kostar ca 25 000–30 000 per år.

Pris för insektshotell ligger i handeln på mellan 500-1500 kronor per styck beroende på storlek.

Expedieras till:

10**Delegationsärenden****Förslag till beslut**

Teknik- och fastighetsnämnden har tagit del av anmälda delegationsbeslut.

Sammanfattning

Teknik- och fastighetsnämnden har överlåtit sin beslutanderätt till tjänstemän enligt nämndens delegationsordning. Beslut som fattats med stöd av delegering ska återrapporteras till nämnden.

Nelli Issa, kommunjurist

Beslut 2021-05-05 att befullmäktiga ombud att rättsligt bevaka kommunens intressen (TFN/2021:00125).

Beslut 2021-05-27 om uppsägning av hyresavtal (nr 1061-10049-04) avseende förrådslokal (TFN/2021:00155).

Beslut 2021-06-07 om att säga upp hyresavtal (nr 2015-001) avseende lokal för avflyttning (TEF/2020:214).

Beslut 2021-07-15 om att befullmäktiga ombud att rättsligt bevaka kommunens intressen (TFN/2021:00133).

Beslut 2021-07-19 om uppsägning av hyresgäst (TFN/2021:00125).

Ingela Berg Magnusson, lokalvårdschef

Beslut 2021-06-24 om ersättare under ledighet (TFN/2021:00022).

Anette Nygårds, enhetschef internservice och lokalvård

Beslut 2021-06-24 om ersättare under ledighet (TFN/2021:00022).

Anne Sakko, lokalvårdschef

Beslut 2021-06-28 om ersättare under ledighet (TFN/2021:00022).

Mikael Henning, teknik- och fastighetsdirektör

Beslut 2021-06-30 om ersättare under ledighet (TFN/2021:00022).

Sofie Trulsson, chef VASA

Beslut 2021-04-20 om ersättare under ledighet (TFN/2021:00022).

Anna Elestad, enhetschef städservice

Beslut 2021-07-06 om ersättare under ledighet (TFN/2021:00022).

Violeta Tasic, lokalvårdschef

Beslut 2021-07-26 om ersättare under ledighet (TFN/2021:00022).

11**Anmälningssärenden****Förslag till beslut**

Teknik- och fastighetsnämnden har tagit del av anmälda handlingar.

Handlingar

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2021-05-27, § 60, antagande av Grönstrukturprogram för Botkyrka kommun (TEF/2020:00180).

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2021-05-27, § 61, tilläggsbudget löneöversyn 2021 Kommunals avtal (TFN/2021:00173).

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2021-05-27, § 62, slutredovisning av projekt nybyggnad av förskolan Vallmon (TFN/2021:00077).

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2021-05-27, § 63, slutredovisning av projekt nybyggnad av förskolan Opalen (TFN/2021:00076).

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2021-05-27, § 64, beslut om delegation enligt begränsningsförordningen och pandemilagen (TFN/2021:00174).

Kommunstyrelsens protokollsutdrag 2021-06-07, § 116, firmatecknare 2021 - ändring 2021-06-07 (TFN/2021:00147).

Kommunstyrelsens protokollsutdrag 2021-06-07, § 119, fördelning av statsbidrag för förvaltningsområde för finska språket 2021 (TFN/2021:00183).

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2021-06-22, § 73, delårsrapport 1 2021 – Kommunen (TFN/2021:00195).

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2021-06-22, § 75, godkännande av begäran om medel för nytt fastighetssystem (TFN/2021:00059).

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2021-06-22, § 76, godkännande av begäran om medel för inventarier, Ekvägen (TFN/2021:00098)

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2021-06-22, § 77, godkännande av begäran om medel för skalskydd i kommunhuset (TFN/2021:00101).

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2021-06-22, § 78, antagande Renhållningsordning 2021 – 2030

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2021-06-22, § 80, antagande av trafikstrategi för Botkyrka kommun

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2021-06-22, § 93, avsigelser och fyllnadsval 2021-06-22 (TFN/2021:00190).

Informationsbrev om samråd - Förslag till planprogram för Hallundavägen, Hallunda-Norsborg, Botkyrka kommun

§ 60**Antagande av Grönstrukturprogram för Botkyrka kommun
KS/2021:00297****Beslut**

Kommunfullmäktige antar styrdokumentet Grönstrukturprogram för Botkyrka kommun.

Deltar ej

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna deltar inte i beslutet.

Reservation

Samtliga ledamöter för Tullingepartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2021-05-03 § 64 lämnat ett förslag till beslut.

Programmet är ett ställningstagande för en sammanhängande och kvalitativ grönstruktur och ska fungera som ett fakta- och kunskapsunderlag i kommunens samhällsplanering. Programmet ska också ge information till medborgarna om hur kommunen hanterar, prioriterar och värderar de gröna strukturerna inom och kring tätorterna.

I programmet är de gröna värdena samordnade och prioriterade, och visar därmed på en ansvarsfull markanvändning där många funktioner ryms. Programmet ska vara en vägledning vid beslut som berör de gröna strukturerna och därmed bidrar till en hållbar utveckling av Botkyrka. Programmet ska också verka för minskade framtida kostnader genom; ökad kunskap om och högre hänsyn till, värdet i grönstrukturens ekosystemtjänster.

Samhällsbyggnadsnämnden behandlade ärendet 2021-04-13, § 68.

Samhällsbyggnadsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-03-19.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-04-23.

I debatten yttrar sig Gabriel Melki (S), Willy Viitala (M), Martin Inglot (SD), Anders Thorén (TUP), Kerstin Amelin (V), Carl Widercrantz (TUP), och Niklas Gladh (MP).

Yrkanden

Gabriel Melki (S) och Niklas Gladh (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Anders Thorén (TUP) och Carl Widercrantz (TUP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Tullingepartiets yrkande, bilaga 2.

Propositionsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Särskilt yttrande

Willy Viitala (M) lämnar ett särskilt yttrande, bilaga 3.

Protokollsanteckning

Gabriel Melki (S) Samhällsbyggnadsnämndens ordförande anmäler följande protokollsanteckning:

Grönstrukturprogrammet har till huvudsyfte att vara ett planeringsunderlag och stöd för den framtida planering av kommunens gröna ytor i tätområden. I samband med att Kommunfullmäktige gav uppdraget till Samhällsbyggnadsnämnden (SBN) gjordes avgränsning med tätort och därför har inte grönstrukturen för ex Grödinge och andra landsbygdsområden fångats in i programmet. Istället är intentionen att arbeta fram ett Landsbygdsprogram som bl a redogör för hur grönstrukturen kan hanteras/planeras i ex Grödinge, mfl. Utöver det nämnda är det även av vikt att klargöra att de exempel som framkommer i Tullingepartiets yttrande har i sak inte någon direkt relation till grönstrukturprogrammets sakinnehåll, utan det är frågor som vanligen hanteras i samband med framtagande av detaljplaner. När det gäller bilderna och exemplet på Nordanvägen är det viktigt att man redogör för helhetsbilden, vilket är att den privata markägaren ansökte om ett direkt bygglov baserat på den befintliga detaljplanen. SBN avslog det bygglovet bl a pga att det skulle förändra karaktären för området. Markägaren överklagade till Länsstyrelsen och fick rätt vid den instansen. SBN överklagade till Mark- och miljödomstolen, men även där fick

markägaren rätt, vilket föranledde att markägaren kunde bygga de nu uppförda byggnaderna på Nordanvägen. Vidare bör det också klargöras att vi inte har något i sak emot att uppdatera gamla detaljplaner, men att göra det utan hänsyn till en helhetsplanering och vilka konsekvenser som uppdaterade planer kan få på trafik, vattenhantering, m.m. är oklokt. Avslutningsvis bör det också påpekas att de redaktionella oklarheter som funnits har rättats till och att man även undersöker om det går att få fram en populärversion av programmet. Programmet har även en bilaga med åtgärdslista som visar hur programmet kan förverkligas.

Expedieras till:

Samtliga nämnder

Samhällsbyggnadsdirektör Carina Molin, samhällsbyggnadsförvaltningen

Chef Stadsmiljö Anders Öttenius, samhällsbyggnadsförvaltningen

Botkyrka kommuns styrdokument

Ärende 60: Antagande av Grönstrukturprogram för Botkyrka kommun

Ett bra grönstrukturprogram kan säkert fylla en viktig funktion, men i detta fall drunknar dokumentet i brister och vaga formuleringar.

Ett av många exempel på felaktigheter som vi påpekade i kommunstyrelsen är att Stendalsbadet på vissa platser i dokumentet har döpts om till Steningebadet. Det är ett symptom på den dåliga lokalkännedom som så ofta framträder i kommuner av Botkyrkas storlek. Efter påpekanden från Tullingepartiet har det nu presenterats en reviderad version där detta har rättats till.

Det anges dock fortfarande att programmet ska ge information till medborgarna om hur kommunen hanterar, prioriterar och värderar de gröna strukturerna inom och kring tätorterna. Men när texten är så vid och mångordig befarar vi att få invånare har möjlighet att tillgodogöra sig innehållet.

Dessutom har det visat sig vara svårt att implementera och genomföra dokument som inte är tillräckligt konkreta. Ett program som uttrycker för mycket förpliktar till inget.

Trots många fina ord ser vi hur majoriteten förbereder omfattande byggnation till områden som har höga natur- eller kulturvärden. Några exempel är följande:

- Majoritetens föreslagna exploatering av Tumba skog är alldeles för hög och riskerar viktiga naturvärden som ej går att återskapa.
- En konstgjord och ej förankrad planering av centrala Tullinge som rimmar illa med Tullingebornas vilja.
- Majoritetens tidigare planer på att bygga bort Östra Tullingebergs enda allmänna lekpark som ligger vid ett fint grönområde.
- Majoritetens planerade bygge av flerbostadshus i Tullinge villastad (Ringblomman) som är onaturligt insprängt i ett område med natur- och skogsmark i kuperad terräng.

Tidigare föreslagna bostäder vid Ringblomman.

TULLINGE | PARTIET

Tyvär har majoritetens ovilja att uppdatera detaljplaner i Tullinge medfört att hela kvarter har förändrats. Vid exempelvis Nordanvägen i Tullinge har man byggt bort parkliknande natur med hundraåriga ekar och gamla äppleträd till förmån för malplacerade bostäder.

Äldre foto från Nordanvägen i Tullinge. Notera att hundraåriga ekar och gamla äppleträd tagits bort.

Nyare foto från Nordanvägen med de 28 nya bostäderna som liknar en "grekisk semesterby". Här fanns det tidigare ett gammalt hus från början av förra seklet.

Få träd sparas för en maximering av boytan. På så sätt förstör man karaktären i villaområden samt skapar missämja hos de som drabbas. Och klippning av de kommunala vägrenarna har i mång fall skett med s.k. slaghacka, vilket står i ren motsats till biologisk mångfald. Allt detta rimmar illa med den höga svansföring som Botkyrka ofta har i miljöfrågor.

Exploatering och nybyggnation ska präglas av varsamhet och långsiktig planering. Kommunen måste prioritera alla de små gröna oaser som finns omkring oss och se till att dessa underhålls så att klimat och biologisk mångfald gynnas. Vi måste bevara och utveckla de fina naturområden som finns. Vi vill ha en utveckling som går hand i hand med naturen och i samförstånd med de boende.

Istället för att ta fram vaga strukturprogram presenterar Tullingepartiet konkreta och miljösmarta förslag som kan göra skillnad på riktigt. Några exempel är följande:

- När man radikalt förändrar ett kvarters karaktär är det rimligt att någon form av prövning av den tilltänkta byggnationen görs, för att tillse att områdets karaktär bevaras i största möjliga mån. En sådan prövning skulle kunna göras av ett skönhetsråd. Något som Tullingepartiet gärna vill införa. Inte bara byggnaders utformning bör prövas, även påverkan av den lokala

TULLINGE | PARTIET

biotopen bör beaktas. Något som kommunledningen i Botkyrka där Miljöpartiet ingår inte tycks inse.

- Se över alla föråldrade detaljplaner som tillåter byggnation som förvanskar områden. Dessa detaljplaner måste uppdateras så att de stämmer överens med dagens verkliga situation med hänsyn till områdets karaktärsdrag.
- Stärka skyddet för bevarandevärda träd genom att i detaljplaner och områdesbestämmelser (inom tätbebyggt område) besluta om marklov för trädfällning.
- Plantera träd på utvalda platser. Under exempelvis varma somrar har efterfrågan av skuggplatser på badplatser aktualiserats. Kommunen kan plantera lämpliga träd för att nå skugga samtidigt som miljön tas tillvara på bästa sätt.
- Utveckla Tullinge Centrum utifrån Tullingepartiets förslag så att det blir rent och snyggt med bättre belysning, fina planteringar och attraktiva parkytor. Det är enkla och konkreta åtgärder som kan genomföras per omgående och som är i linje med en grönare planering.
- Bygg bostäder i Hamra grustag som bevarar grönytor. Grustaget har ett klimatsmartläge som minskar de boendes klimatpåverkan genom att det är lätt att åka kollektivt. Byggandet av de nya bostäderna kan med fördel utgå från energieffektiva och miljövänliga tekniker.
- Göra kommunens mest populära gångstråk mer promenad- bad- och miljövänligt. För att öka säkerheten och trivseln kan Tullinge strand stängs av för genomfartstrafik under april – september. På så sätt skapas en säkrare och trevligare miljö. I kombination med en badbrygga vid Maden blir hela området mer levande.

Tullingepartiets föreslagna inriktning skulle vara ett viktigt steg för en sammanhängande och kvalitativ grönstruktur.

Med tanke på att ärendet inleds med en skrivning om att programmet i sig inte medför några ekonomiska konsekvenser (vilket är osannolikt) samt att den gamla grönstrukturplanen inte är aktualiserad, menar vi att detta program sannolikt går samma öde till mötes.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta

att avslå kommunstyrelsens förslag till beslut

Anders Thorén (TUP) Carl Widercrantz (TUP) Camilla Jägemalm (TUP)

SÄSKILT YTTRANDE

Kommunfullmäktige

2021-05-27

Ärende 60 Antagande av Grönstrukturprogram (KS/2021:00297)

En modern samhällsutveckling kräver exempelvis reformerade strandskyddslagar, men inte nödvändigtvis fler naturreservat. Att attrahera fler invånare som kan bidra med goda skatteintäkter är nödvändigt för att stärka Botkyrkas ekonomi och skattekraft. Vi vill möjliggöra bostadsbyggande i attraktiva lägen som villor och radhus med sjöutsikt mot Mälaren och Saltsjön. Det behövs vidare en mer liberal hållning till strandskyddsdispenser i våra absolut mest attraktiva områden.

Sjö- och havsnära boende med intilliggande bevarade grönområden innebär en större samhällsnytta än att lämna kustlinjerna orörda. Låt fler Botkyrkabor och blivande kommuninvånare få chansen att förverkliga sina drömmar genom att äga ett hus med sjö- eller havsutsikt.

När vi har läst programmet kan vi konstatera att det är gediget, kunskapsintensivt och ett omfattande arbete. Kommunens grönaste och största kommundel, Grödinge, har lämnats helt utanför. I just Grödinge finns naturvärden och kvaliteter som man inte kan finna i exempelvis Fittja eller i Alby. Det valet av fokus kan vi inte ställa oss bakom.

Ett helhetsgrepp kring kommunens gröna värden borde inte ha stannat vid ”tätorterna”. Den hållbara utvecklingen och kommunens bidrag till densamma blir inte komplett utan inkluderandet av Grödinge.

Stina Lundgren (M)

Willy Viitala (M)

Boban Pejčić (M)

Marie Spennare (M)

§ 61**Tilläggsbudget löneöversyn 2021 Kommunals avtal KS/2021:00078****Beslut**

1. Kommunfullmäktige tilldelar tilläggsanslag till nedanstående nämnder för ökade kostnader för kommunals löneavtal som ligger utöver den uppräknings av budgetramarna som gjorts för löneökningar i Mål och budget 2021 med flerårsplan 2022-2024;
 - Kultur- och fritidsnämnden; 84 766 kronor
 - Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden; 197 209 kronor
 - Utbildningsnämnden; 1 825 538 kronor
 - Socialnämnden; 53 385 kronor
 - Vård- och omsorgsnämnden; 1 519 740 kronor
 - Kommunstyrelsen (finansförvaltning) avseende teknik- och fastighetsnämnden; 346 252 kronor*.
 - *) Teknik- och fastighetsnämnden är en resultatenheter och har ingen budget från kommunfullmäktige. Interndeckering får göras mellan kommunstyrelsen och teknik- och fastighetsförvaltningen.
2. Kommunfullmäktige finansierar tilläggsbudgetar på totalt 4 026 890 kronor för ökade kostnader för kommunals löneavtal genom en omfördelning från anslaget kommunfullmäktiges/kommunstyrelsens medel till förfogande.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2021-05-03 § 65 lämnat ett förslag till beslut.

Uppräkningen av budgetramarna som gjorts för arbetskraftskostnader i mål och budget 2021 är 1,8%. Det centrala avtalet som fackförbundet Kommunal har tecknat med SKR ger löneökningar på 2,3%. Botkyrka kommun tillämpar de centrala löneavtalen som SKR tecknar. För att kompensera ökade kostnader för Kommunals löneavtal som ligger utöver den uppräknings av budgetramarna som gjorts för löneökningar i mål och budget 2021 föreslås att en tilläggsbudget beslutas.

Utskottet Botkyrka som organisation behandlade ärendet 2021-04-15, § 8.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-03-05.

I ärendet yttrar sig Ebba Östlin (S).

Yrkande

Ebba Östlin (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Expedieras till:

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden

Socialnämnden

Teknik- och fastighetsnämnden

Utbildningsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden

Controller Annette Ödalen, kommunledningsförvaltningen

Controller Monica Blommark, kommunledningsförvaltningen

Fackförbundet Kommunal (Botkyrka)

§ 62**Slutredovisning av projekt nybyggnad av förskolan Vallmon
KS/2021:00311****Beslut**

Kommunfullmäktige godkänner slutredovisning av projektet 6122 – Förskolan Vallmon.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2021-05-03 § 66 lämnat ett förslag till beslut.

Förskolan Vallmon är en industriell modulbyggd förskola som består av fyra arbetsenheter med total kapacitet för 180 barn och tillagningskök. Förskolan Vallmon är startskottet för projektet 13 nya förskolor i Botkyrka. Byggnationerna startade januari 2018. Lokalerna togs i bruk av verksamheten under april 2020.

Teknik- och fastighetsnämnden behandlade ärendet 2021-04-27, § 25.

Teknik- och fastighetsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-03-16, reviderad 2021-04-27.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-04-28.

I ärendet yttrar sig Stefan Dayne (KD).

Yrkande

Stefan Dayne (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Expedieras till:

Teknik- och fastighetsnämnden

§ 63**Slutredovisning av projekt nybyggnad av förskolan Opalen
KS/2021:00310****Beslut**

Kommunfullmäktige godkänner slutredovisning av projektet 6123 – Förskolan Opalen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2021-05-03 § 67 lämnat ett förslag till beslut.

Förskolan Opalen är en industriell modulbyggd förskola som består av fyra arbetsenheter med total kapacitet för 180 barn och tillagningskök.

Förskolan Opalen är startskottet för projektet 13 nya förskolor i Botkyrka. Byggnationerna startade januari 2018. Lokalerna togs i bruk av verksamheten under januari 2020.

Teknik- och fastighetsnämnden behandlade ärendet 2021-04-27, § 24.

Teknik- och fastighetsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-03-16, reviderad 2021-04-27.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-04-28.

I ärendet yttrar sig Stefan Dayne (KD).

Yrkande

Stefan Dayne (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Expedieras till:

Teknik- och fastighetsnämnden

§ 64**Beslut om delegation enligt begränsningsförordningen och pandemilagen KS/2021:00216****Beslut**

1. Kommunfullmäktige delegerar till kommunstyrelsen att fatta beslut om föreskrifter om förbud mot att vistas i en park, på en badplats eller på någon annan liknande särskilt angiven plats, om det på platsen finns en påtaglig risk för trängsel.
2. Delegationen gäller till och med 30 september 2021.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2021-05-03 § 68 lämnat ett förslag till beslut.

I förordningen (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridningen av sjukdomen covid-19 (begränsningsförordningen) har kommunerna getts rätt att meddela föreskrifter om förbud mot att vistas i en park, på en badplats eller på någon annan liknande särskilt angiven plats, om det på platsen finns en påtaglig risk för trängsel. I lagen (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (pandemilagen) ges ytterligare förutsättningar för sådana föreskrifter.

Beslut om föreskrifter som begränsar människors liv på det sätt som blir möjligt får anses falla in under den kategori av beslut som i normalfallet ska fattas av kommunfullmäktige. Behov av föreskrifter om förbud kan dock uppkomma mycket hastigt, och det är därför viktigt att kommunen har en snabbare beslutsprocess. Förvaltningen föreslår därför att beslutanderätten ska delegeras till kommunstyrelsen.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-03-31.

I ärendet yttrar sig Ebba Östlin (S).

Yrkande

Ebba Östlin (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Expedieras till:

Avdelningen för trygghet och säkerhet, kommunledningsförvaltningen
Kultur- och fritidsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
Teknik- och fastighetsnämnden
Enhetschef/kommunjurist Ann-Kristin Vesterlund,
kommunledningsförvaltningen

§ 116**Firmatecknare 2021 - ändring 2021-06-07
KS/2021:00026****Beslut**

1. Kommunstyrelsen bemyndigar följande personer att teckna kommunens firma:
kommunstyrelsens ordförande Ebba Östlin
eller, vid hennes förfall, kommunstyrelsens
1:e vice ordförande Gabriel Melki
eller, vid förfall för de ovannämnda,
kommunstyrelsens 2:e vice ordförande Stina Lundgren
i förening med en av följande personer:
kommundirektör Leif Eriksson
tf ekonomidirektör Mats Öberg
tf kanslidirektör Peter Vesterholm
tf hållbarhetsdirektör Dennis Latifi (till och med 2021-06-15)
utvecklingsdirektör Charlotta Brask (från och med 2021-06-16)
2. Kommunstyrelsen bemyndigar kommunens förvaltningsdirektörer:
Tf arbetsmarknadsdirektör Yvonne Lundén, kultur- och
fritidsdirektör Helena Hellström, samhällsbyggnadsdirektör Carina
Molin, tf socialdirektör Charlotte Lagerkvist, teknik- och
fastighetsdirektör Mikael Henning, utbildningsdirektör Anette
Älmdalen samt omsorgsdirektör Petra Oxonius att teckna
kommunens firma i fråga om löpande förvaltningsåtgärder inom den
egna förvaltningens verksamhetsområde.

Respektive förvaltningsdirektör ska kunna delegera delar av denna
behörighet till underställd personal under förutsättning av att en
tydlig avgränsning av berörda personers behörighet och befogenhet
görs.

Hyreskontrakt ska undertecknas av fastighetschef Lena Myrelid
Knöös, teknik- och fastighetsdirektör Mikael Henning eller tf
ekonomidirektör Mats Öberg.

3. Kommunstyrelsen bemyndigar kommundirektör Leif Eriksson och tf
ekonomidirektör Mats Öberg att var för sig underteckna

borgensförbindelser, leasingkontrakt och ansökningar om statsbidrag.

4. Kommunens firmatecknare kan underteckna samtliga skuldebrev och derivatkontrakt. Därutöver har kommundirektören rätt att genom delegationsbeslut utse ytterligare personer som kan underteckna denna typ av avtal.
5. Kommunstyrelsen bemyndigar mark- och exploateringschef Sara Hagelin, samhällsbyggnadsdirektör Carina Molin och kommundirektör Leif Eriksson att var för sig underteckna avtal som reglerar genomförande av exploateringsprojekt såsom exploateringsavtal samt marköverlåtelse- och genomförandeavtal, samt underteckna köpehandlingar och andra överlåtelse- eller upplåtelseavtal avseende fast egendom.
6. Kommunstyrelsen bemyndigar följande personer, var och en för sig, att inom kommunstyrelsens verksamhetsområde besluta om och genomföra alla typer av finansiella affärstransaktioner för Botkyrka kommuns räkning som är godkända i kommunens finansriktlinje, samt hantering och placering av likvida medel:

Erik Ohlson, räntehandlare internbanken, Södertälje kommun
Stefan Hamilton Ouzounidis, investeringscontroller, Huddinge kommun, Mattias Rensfeldt, finansansvarig, Botkyrka kommun.

7. Kommunstyrelsen bemyndigar följande personer, två i förening, att inom kommunstyrelsens verksamhetsområde underteckna handlingar avseende finansiella affärstransaktioner för kommunens räkning, i enlighet med kommunens finansriktlinje:

Edit Konrad, finansekonom internbanken, Södertälje kommun
Magdalena Österberg, finansekonom internbanken, Södertälje kommun, Anne-Britt Nilsson, ekonomiassistent, Södertälje kommun
Elisabeth Lundin-Nilsson, ekonomiassistent, Södertälje kommun
Mattias Rensfeldt, finansansvarig internbanken, Botkyrka kommun
Annette Ödalen, controller, Botkyrka kommun.

8. Kommunstyrelsen bemyndigar följande personer, två i förening, att teckna kommunens firma vid uttag av medel på kommunens plusgiro, bankgiro och bankkonton:

Kommundirektör	Leif Eriksson
tf ekonomidirektör	Mats Öberg
tf kanslidirektör	Peter Vesterholm
finansansvarig internbanken	Mattias Rensfeldt
ekonomikonsult	Susanna Brenander
redovisningschef	Alexandra Leijonhufvud
ekonomikonsult	Irina Järvinen
ekonomiassistent	Suzana Milosavljevic
ekonomiassistent	Marie Björklund
ekonomiassistent	Tiina Kinnunen Hallgren
ekonomiassistent	Hanna Shiferaw
ekonomiassistent	Eunice Flyckt
redovisningsekonom	Dilek Ünal
redovisningsekonom	Monica Mild

De ovan nämnda personerna, två i förening, har tillträde till kommunens bankfack.

Redovisningschef Alexandra Leijonhufvud, eller den hon utser, ges rätt att underteckna deklARATION för mervärdeskatt.

Sammanfattning

Enligt kommunstyrelsens reglemente, § 19, ska skrivelser från kommunstyrelsen och andra handlingar undertecknas på det sätt som styrelsen bestämmer. Kommunstyrelsen uppdaterar beslut om firmatecknare årligen eller vid behov.

Följande ändring är gjord sedan tidigare beslut 2021-05-03:

Punkt 1: Utvecklingsdirektör Charlotta Brask börjar den 16 juni 2021.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är ordförandeförslaget. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Expedieras till:

Berörda
Samtliga nämnder

§ 119

Fördelning av statsbidrag för förvaltningsområde för finska språket 2021 KS/2021:00190

Beslut

Kommunstyrelsen fördelar statsbidraget i enlighet med förslaget i kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse 2021-06-01.

Sammanfattning

Botkyrka kommun är en förvaltningskommun för det finska språket sedan 2010. Det betyder att kommunen har förbundit sig till att ge ett extra skydd för bevarandet av det finska språket och den finska kulturen. I praktiken innebär det exempelvis att kommunen vid efterfrågan har ett särskilt ansvar att erbjuda förskola, annan pedagogisk omsorg och äldreomsorg på finska. För de merkostnader förvaltningsområdet för det finska språket innebär ger Länsstyrelsen årligen ett statsbidrag om 1 320 000 kronor till Botkyrka kommun. Av statsbidraget går 10 procent till sverigefinska föreningar som syftar till att främja och synliggöra det finska språket och den sverigefinska kulturen i Botkyrka kommun.

Enligt minoritetslagen ska kommunen ”ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med minoriteterna i sådana frågor”. Statsbidraget är en sådan fråga. För att ge minoritetsgrupperna bättre möjlighet till inflytande har sedan hösten 2019 en nystart skett för kommunens arbete med minoritetsgrupperna.

I tjänsteskrivelsen presenteras förslag till fördelning av statsbidrag inom Botkyrka kommuns organisation och till sverigefinska föreningar. Statsbidraget föreslås nyttjas huvudsakligen i enlighet med Botkyrkas mål och riktlinjer för nationella minoriteter.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-06-01.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är ordförandeförslaget. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Expedieras till:

Andreas Dahlgren, kommunikations- och digitaliseringsdirektör
Marie Lindvall, enhetschef Medborgarcenter
Dennis Latifi, t.f. hållbarhetsdirektör
Helena Rojas, utvecklingsledare
Kultur- och fritidsnämnden
Utbildningsnämnden
Vård- och omsorgsnämnden
Teknik- och fastighetsnämnden
Socialnämnden
Botkyrka Finska PRO
Botkyrka Finska Förening

Referens

Helena Rojas
helena.rojas@botkyrka.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Fördelning av statsbidrag för förvaltningsområde för finska språket 2021

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen fördelar statsbidraget i enlighet med förslaget i kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse 2021-04-21.

Sammanfattning

Botkyrka kommun är en förvaltningskommun för det finska språket sedan 2010. Det betyder att kommunen har förbundit sig till att ge ett extra skydd för bevarandet av det finska språket och den finska kulturen. I praktiken innebär det exempelvis att kommunen vid efterfrågan har ett särskilt ansvar att erbjuda förskola, annan pedagogisk omsorg och äldreomsorg på finska. För de merkostnader förvaltningsområdet för det finska språket innebär ger Länsstyrelsen årligen ett statsbidrag om 1 320 000 kronor till Botkyrka kommun. Av statsbidraget går 10 procent till sverigefinska föreningar som syftar till att främja och synliggöra det finska språket och den sverigefinska kulturen i Botkyrka kommun.

Enligt minoritetslagen ska kommunen ”ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med minoriteterna i sådana frågor”. Statsbidraget är en sådan fråga. För att ge minoritetsgrupperna bättre möjlighet till inflytande har sedan hösten 2019 en nystart skett för kommunens arbete med minoritetsgrupperna.

I tjänsteskrivelsen presenteras förslag till fördelning av statsbidrag inom Botkyrka kommuns organisation och till sverigefinska föreningar. Statsbidraget föreslås nyttjas huvudsakligen i enlighet med Botkyrkas mål och riktlinjer för nationella minoriteter.

Ärendet

Bakgrund

Sedan 2010 ingår Botkyrka kommun i förvaltningsområde för det finska språket. Det betyder att kommunen har förbundit sig till att ge ett extra skydd för bevarandet av det finska språket och den finska kulturen enligt Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Det förstärkta skyddet innebär bland annat att enskilda har rätt att använda finska vid muntlig och skriftlig kontakt med kommunens myndigheter. Kommunen har ett särskilt ansvar att erbjuda förskola, annan pedagogisk omsorg och äldreomsorg till hel eller väsentlig del på finska, om någon i kommunen önskar detta. Lagen ger också utrymme för lokala lösningar inom många av kommunens verksamhetsområden.

Statsbidraget är avsett att användas till de merkostnader som uppkommer med anledning av de rättigheter som enskilda har enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk och till åtgärder för att stödja användningen av finska inom finskt förvaltningsområde. Länsstyrelsen i Stockholm exemplifierar merkostnader som porto, omorganisation, skyltning, flaggning och översättning. Länsstyrelsen har även skrivit detta, då kommunledningsförvaltningen tidigare ställde ytterligare frågor till dem om merkostnader; ”Gällande merkostnader är det upp till kommunen och samrådet med minoriteten som får avgöra samt att det ingår i en långsiktig planering dvs mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet”. Mål och riktlinjer för nationella minoriteter antogs 2020 och statsbidragets förbrukning avses gå till det som står i dessa riktlinjer.

Nedan presenteras förslag till fördelning av statsbidrag inom Botkyrka kommuns organisation.

Fördelning av statsbidrag 2021

Förvaltning/Förening	Åskande 2021 (kr)	Förslag fördelning (kr) 2021
KLF Medborgarcenter	200 000	200 000
KLF Hållbar Samhällsutveckling	373 000	373 000
Kultur- och fritidsförvaltningen	179 000	179 000
Utbildningsförvaltningen	77 000	77 000
Vård- och omsorgsförvaltningen	145 628	145 628
Teknik- och fastighetsförvaltningen	55 000	55 000

Socialförvaltningen	138 500	138 500
Botkyrka Finska PRO	66 000	66 000
Botkyrka Finska Förening	66 000	66 000
Summa	1 300 128	1 300 128

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet medför inga negativa ekonomiska konsekvenser.

Leif Eriksson
kommundirektör

Dennis Latifi
t.f. hållbarhetsdirektör

Expedieras till:

Medborgarcenter
Hållbar samhällsutveckling
Kultur- och fritidsnämnden
Utbildningsnämnden
Vård- och omsorgsnämnden
Teknik- och fastighetsnämnden
Socialnämnden
Botkyrka Finska PRO
Botkyrka Finska Förening

§ 73**Delårsrapport 1 2021 - Kommunen KS/2021:00249****Beslut**

1. Kommunfullmäktige har behandlat delårsrapport 1 för perioden januari – april 2021 enligt 8 kapitlet 20 a § kommunallagen.
2. Kommunfullmäktige beslutar medge samhällsbyggnadsnämnden 4,5 miljoner kronor i utökad nettobudget för att täcka minskade intäkter till följd av ändrade principer för redovisning av gatukostnadsersättningar. Anslaget finansieras genom medel från kommunfullmäktiges förfogande.
3. Kommunfullmäktige medger att utbildningsnämnden får använda 30 miljoner kronor av nämndens överskott som är en följd av volymminskning till en tillfällig förstärkning inom samtliga skolformer.
4. Kommunfullmäktige beslutar utöka anslaget till kommunfullmäktiges förfogande med 20 miljoner kronor. Anslaget finansieras genom högre skatteintäkter enligt nya skatteprognosen.
5. Kommunfullmäktige medger att 720 000 kronor överförs från utbildningsnämndens investeringsanslag för arbetsmiljöåtgärder till teknik- och fastighetsnämndens investeringsbudget. Anslaget ska användas till att installera vind- och solskydd vid förskolorna Vallmon och Opalen.
6. Kommunfullmäktige medger att samhällsbyggnadsnämnden får 500 000 kronor i ytterligare investeringsanslag för byggnation av cykelgarage i Tullinge. Anslaget finansieras genom ökad upplåning. Den nya totalbudgeten efter tillskottet uppgår till 5 miljoner kronor och budgeten för innevarande år fastställs till 4,4 miljoner kronor.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2021-06-07 § 88 lämnat ett förslag till beslut.

Delårsrapport 1 2021 har upprättats utifrån inlämnade delårsrapporter från respektive förvaltning samt av kommunledningsförvaltningen genomförd övergripande uppföljning och analys.

Utöver delårsrapporten hanterar detta ärende också inkomna tilläggsanslagsärenden.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-05-22.

I ärendet yttrar sig Ebba Östlin (S).

Yrkande

Ebba Östlin (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Expedieras till:

Samtliga nämnder

§ 75**Godkännande av begäran om medel för nytt fastighetssystem
KS/2021:00382****Beslut**

1. Kommunfullmäktige beviljar teknik- och fastighetsnämndens begäran om investeringsmedel på 3 350 000 kronor för inköp och implementering av nytt fastighetssystem.
2. Beviljade investeringsmedel finansieras genom ökad upplåning.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2021-06-07 § 90 lämnat ett förslag till beslut.

Teknik- och fastighetsförvaltningen har behov av ett moderniserat fastighetssystem för att på ett effektivt sätt styra och leda fastighetsbeståndet. Fastighetssystemet ska ta hand om administrationen kring fastigheterna, lokalbanken och planerat underhåll. Ett nytt fastighetssystem ska underlätta och effektivisera fastighetsadministrationen.

Rätt systemstöd skulle ge en effektivare förvaltning, ökad ordning och reda samt flexiblare arbetssätt med mindre manuellt arbete.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-05-27.

Teknik- och fastighetsnämnden behandlade ärendet 2021-05-25, § 40.

Teknik- och fastighetsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-04-27.

I ärendet yttrar sig Stefan Dayne (KD).

Yrkande

Stefan Dayne (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Expedieras till:

Teknik- och fastighetsnämnden

§ 76

Godkännande av begäran om medel för inventarier, Ekvägen KS/2021:00383

Beslut

1. Kommunfullmäktige beviljar teknik- och fastighetsnämndens begäran om investeringsmedel på 4 400 000 kronor för inventarier till teknik- och fastighetsförvaltningens båda fastigheter på Ekvägen.
2. Beviljade investeringsmedel finansieras genom ökad upplåning.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2021-06-07 § 91 lämnat ett förslag till beslut.

Under åren 2021–2022 kommer en ny byggnad stå på plats (F) och befintlig byggnad (A) är renoverad, bägge fastigheterna är då färdiga för inflyttning. Dessa lokaler är tänkta att inrymma all personal på teknik- och fastighetsförvaltningen.

Utifrån offert från ramavtalsupphandlad leverantör kommer möbler och inredning för matsal, samtliga personalutrymmen, kontorsarbetsplatser och groventré att kosta 4,4 mnkr. Hänsyn har tagits till att viss del av möbler och utrustning går att återanvända.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-05-27.

Teknik- och fastighetsnämnden behandlade ärendet 2021-05-25, § 41.

Teknik- och fastighetsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-01-29.

I ärendet yttrar sig Stefan Dayne (KD).

Yrkande

Stefan Dayne (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Expedieras till:

Teknik- och fastighetsnämnden

§ 77**Godkännande av begäran om medel för skalskydd i kommunhuset
KS/2021:00385****Beslut**

1. Kommunfullmäktige beviljar teknik- och fastighetsnämndens begäran om investeringsmedel på 2 miljoner kronor för åtgärder av skalskyddet i kommunhuset.
2. Beviljade investeringsmedel finansieras genom ökad upplåning.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2021-06-07 § 92 lämnat ett förslag till beslut.

Skalskyddet i kommunhuset upplevs vara bristfälligt och behöver ses över och förslag på åtgärder har tagits fram. Projektet syftar till att skydda och säkra tillgångar och personal.

Förändringen kommer innebära ökad trygghet och säkerhet. Det kommer bli svårare för obehöriga att ta sig in i kommunhuset, personalen kommer utbildas för att öka säkerhetstänkandet och passerkortshanteringen ska ses över. Fokus på förändringar är på plan ett och två i kommunhuset, på grund av säkerhet vill vi inte skriva ut specifika åtgärder som planeras vidtas.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-05-27.

Teknik- och fastighetsnämnden behandlade ärendet 2021-05-25, § 42.

Teknik- och fastighetsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-04-27.

I debatten yttrar sig Stefan Dayne (KD) och Robert Stenkvist (SD).

Yrkanden

Stefan Dayne (KD) och Robert Stenkvist (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Expedieras till:

Teknik- och fastighetsnämnden

§ 78**Antagande Renhållningsordning 2021 – 2030 KS/2021:00063****Beslut**

Kommunfullmäktige antar förslag till ny renhållningsordning för Botkyrka kommun. Den ersätter tidigare renhållningsordning från och med 1 juli 2021.

Jäv

Gabriel Melki (S) och Stefan Dayne (KD) deltar inte i ärendets behandling och beslut.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2021-06-07 § 93 lämnat ett förslag till beslut.

Ägarkommunerna till SRV återvinning AB har tillsammans med sitt bolag tagit fram ett förslag till ny renhållningsordning. Renhållningsordningen är inriktad på att minska avfallsmängderna, sortera ut och återvinna olika material och matavfall för återanvändning, återvinning eller energiproduktion, minska farligt avfall, nöjda invånare som har det lätt för att göra rätt, deponering och nedskräpning. Alla kommuner är skyldiga att ha en aktuell renhållningsordning och ta hand om avfall som kommer från hushåll och jämförligt avfall från annan verksamhet. En utställning av renhållningsordningen ägde rum hösten 2020. Under utställningstiden inkom ett fåtal synpunkter som främst bidrog till redaktionella förändringar. Efter utställningen av renhållningsordningen har regeringen beslutat om förändringar i lagstiftningen avseende returpapper, dessa förändringar ingår nu i antagandeförslag. Inget av detta bidrar till förändringar avseende krav på fastighetsägare eller förändringar i renhållningsordningens inriktning. Därför kan Botkyrkas kommunfullmäktige nu besluta om renhållningsordning 2021 – 2030.

Utskottet Botkyrka som plats behandlade ärendet 2021-05-18, § 6.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-04-21.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Expedieras till:

SRV återvinning AB
AB Botkyrkabyggen
Haninge kommun
Huddinge kommun
Nynäshamns kommun
Salems kommun
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
Teknik- och fastighetsnämnden
Botkyrka kommuns styrdokument

Avfallsplan 2021-2030 -

Del 1 Mål, åtgärder och uppföljning –

Slutlig förslagshandling

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Inledning.....	4
Bakgrund	4
Avfallsplanens omfattning och målgrupp.....	4
Konsekvenser av avfallsplanens genomförande.....	4
Framtagande av Avfallsplanen	4
Miljöbedömning.....	5
Avfallsplanens innehåll och läsanvisning	5
Innehåll.....	5
Läsanvisning.....	6
Syfte	6
Förutsättningar	6
Arbetsätt och genomförande av avfallsplanen	7
Tydlig ansvarsfördelning och genomförande inom kommunerna.....	7
Information är en viktig del i genomförandet av avfallsplanen.....	7
Samverkan mellan kommunerna ökar effektiviteten i genomförandet.....	8
Övergripande mål för avfallsplanen.....	8
Avfallsmålen 2021-2030.....	8
Mål 1 – Människan i fokus	9
Mål 2 - Förebygga avfall.....	10
Mål 3 - Återanvända.....	12
Mål 4 - Materialåtervinning	13
Mål 5 – Energiåtervinning	15
Mål 6 - Deponering	16
Mål 7 - Farligt avfall.....	17
Mål 8 - Nedskräpning.....	18
Uppföljning och redovisning av avfallsplanen.....	19
Styrmedel för att uppnå målen i avfallsplanen.....	21
Framtida insamlingsystem och anläggningar	22
Avfallsmängder	22

Behov av insamlingssystem och anläggningar	23
Koppling till fysisk planering	24
Klimatanpassning.....	24
Fordon och transportvägar.....	25

Sammanfattning

Avfallsplanen 2021–2030 formulerar strategin och sätter agendan för hur avfallshanteringen i kommunen ska utvecklas och skötas under de kommande tio åren. Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salems kommuner (nedan benämnda som: *kommunerna*) har tagit fram avfallsplanen tillsammans med det gemensamt ägda avfallsbolaget SRV återvinning AB (SRV). Hantering av avfall behöver anpassas till en region i tillväxt och förtätning, och den behöver utformas för invånarnas och miljöns bästa.

Kommunens avfallshantering ska genomsyras av klimatsmarta val och effektiv logistik. Ytor och anläggningar för avfallshantering behöver integreras och samsas med övriga intressen där nya bostäder, verksamhetslokaler, skolor och infrastruktur växer fram. Alla system för avfallshantering ska vara trygga, säkra och tillgängliga samtidigt som de uppmuntrar till återvinning och återanvändning.

Avfallsplanen 2021–2030 har sin tydliga utgångspunkt i EUs avfallshierarki och jämfört med tidigare plan ligger nu än mer tyngd på att, med människan i fokus, bidra till att cirkulär ekonomi får större utrymme genom att förebygga uppkomsten av avfall och att främja återanvändning.

Det avfall som ändå uppstår ska tas tillvara på bästa sätt, vilket bland annat tar sig uttryck i att ökad materialåtervinning, vilket bland annat inkluderar matavfall, är ett av avfallsplanens centrala mål. Avfallsplanen innehåller även mål och åtgärder för att motverka nedskräpning.

Avfallsplanen berör alla som bor eller verkar i kommunen. Alla kan, och behöver, bidra till att avfallshanteringen fungerar på bästa tänkbara sätt.

Med satsningar på kommunikation och samverkan skapas goda förutsättningar för det engagemang och genomförande av de insatser som krävs för att avfallsplanens mål ska uppfyllas.

Inledning

Bakgrund

Alla svenska kommuner har en lagstadgad skyldighet att ta hand om avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet, enligt 15 kap. 20 § miljöbalken. För att beskriva hur detta ska gå till upprättar varje kommun bland annat en avfallsplan och avfallsföreskrifter.

Kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salem har tagit fram den här avfallsplanen tillsammans med det gemensamt ägda avfallsbolaget SRV återvinning AB (SRV). Planen beskriver hur var och en av kommunerna, och andra aktörer, ska arbeta med avfallshanteringen från år 2021 till år 2030. Avfallsplanen ska fungera som ett styrdokument och vara ett hjälpmedel för kommunerna, för SRV och för andra aktörer.

Nationella och internationella mål och regler som påverkar avfallshanteringen förändras ständigt. De mål som anges för denna avfallsplan baseras på beräkningsförutsättningar för år 2019. Vid avstämningar under avfallsplaneperioden bör även förändringar i omvärlden beaktas.

Avfallsplanen ska vara vägledande i alla delar av avfallshanteringskedjan. Vid planering av nya bostads- eller verksamhetsområden, vid prövning av bygglov, i tillsyn över miljöfarlig verksamhet och även för hur invånarna och verksamheterna i kommunen ska hantera sitt avfall.

Kommunens föreskrifter om avfallshantering innehåller lokala bestämmelser om insamling och hantering av hushållsavfall¹ och liknande avfall, ansvarsfördelning, hämtningsintervall, utrustning med mera. Det finns även bestämmelser om prövning av undantag från föreskrifterna. Publikationerna kan laddas ner eller skrivas ut från kommunens webbplatser samt från www.srvatervinning.se.

Avfallsplanens omfattning och målgrupp

Fokus i avfallsplanen är på hushållsavfall, men planen innehåller även mål som omfattar verksamhetsavfall och nedskräpning. Planen fastställs av kommunfullmäktige och riktar sig till de förtroendevalda och anställda som arbetar med avfallsfrågor på något sätt. Den riktar sig även till kommunala bolag samt alla som är involverade i avfallshantering, till exempel allmänheten, entreprenörer, privata företag och organisationer.

Konsekvenser av avfallsplanens genomförande

Avfallsplanen ska bidra till en positiv utveckling för alla boende och verksamheter samt för miljön i kommunen. I planens miljöbedömning (avfallsplanens del 4) görs en bedömning av planens miljöeffekter. Vissa av planens åtgärdsförslag kan innebära ökade kostnader för kommunen, fastighetsägare och andra aktörer jämfört med idag. Detta bör dock relateras till de samhällsekonomiska kostnader som uppkommer vid avsaknad av planering och styrning.

Framtagande av avfallsplanen

Framtagandet av Avfallsplanen 2021-2030 har genomförts i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2017:2) för framtagande av en kommunal avfallsplan och anpassats till NFS 2020:6. Samrådsprocesser, utställning och remittering har utförts i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrifter, 15 kap 42 § miljöbalken och kommunens rutiner.

¹ Avser samma sak som begreppet "kommunalt avfall" enligt 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet. I avfallsplanen används begreppet hushållsavfall därför att det begreppet bedöms vara vedertaget och tydligare än det nytillkomna begreppet "kommunalt avfall".

De övergripande målen med att ta fram en ny avfallsplan är:

- Att ersätta Avfallsplan 2011-2020.
- Att anpassa den nya avfallsplanen till Naturvårdsverkets föreskrifter för framtagande av en kommunal avfallsplan, nationella etappmål, regionala och lokala mål och annan gällande lagstiftning.
- Att sätta upp gemensamma mål för avfallshanteringen till år 2030.
- Att fortsätta arbeta tillsammans för att uppnå gemensamt uppsatta mål.

Internt inom kommunen har samrådsprocessen av underlagen till avfallsplanen genomförts både i seminarieform och genom utskick. Ett antal målseminarier har genomförts. Därefter har förslaget till avfallsplan skickats ut på samråd till respektive kommun och förändringsförslag har arbetats in i förslaget till avfallsplan.

Underlaget till avfallsplanen har arbetats fram i en beredande projektgrupp vilken varit gemensam för de fem kommunerna som arbetat tillsammans. Arbetet har sedan följts upp av en styrgrupp. Både projekt- och styrgrupp har bestått av representanter från de av kommunernas förvaltningar som ansvarar för avfallsfrågor och för tillsyn samt från SRV. För projektledning av seminarierna och sammanställning av avfallsplanen har SRV ansvarat.

Projektgruppen har ansvarat för att granska och revidera föregående avfallsplan och tidigare mål. Projektgruppen har formulerat nya mätbara mål, preciserat mätetal och uppföljningsmetoder, identifierat aktörer och formulerat åtgärder som stöttar uppsatta mål. Projektgruppen har medverkat i den övergripande utformningen av avfallsplanens dokument, samt att under projektet även förankra avfallsplanen i berörda kommunala förvaltningar och verksamheter.

Styrgruppen har ansvarat för att följa upp att utvecklingsarbetet av avfallsplanen 2021-2030 har genomförts på ett sådant sätt att det stämmer överens med planens syfte, Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2020:6 samt kommunernas målsättningar, förutsättningar och ambition.

Miljöbedömning

En strategisk miljöbedömning har genomförts för avfallsplanen och den framtagna miljökonsekvensbeskrivningen presenteras i avfallsplanens del 4. Syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas (6 kap 1 § miljöbalken). Miljöbedömningen har undersökt vilka miljöeffekter (positiva och negativa) som avfallsplanens genomförande bedöms resultera i. Miljöbedömningen har genomförts av extern konsult.

Avfallsplanens innehåll och läsanvisning

Innehåll

Tyngdpunkten i planen ligger på hushållsavfall, det vill säga det avfall som uppkommer hos hushållen samt liknande avfall från verksamheter. Men den innehåller även mål som omfattar övrigt avfall.

Utöver detta ger avfallsplanen en samlad bild av nuvarande avfallshantering. Den anger också vilka mål och åtgärder som krävs för att minska avfallet och öka återvinningen för att bidra till en hållbar utveckling. I avfallsplanens del 2 och i kommunens avfallsföreskrifter finns förklaringar av olika begrepp.

Läsanvisning

Avfallsplanen 2021-2030 är uppdelad i fem delar (dokument).

1. Mål, åtgärder och uppföljning – mål, åtgärdsområden och aktörer för att förebygga och hantera avfall för vilket kommunen ansvarar. I den första delen av avfallsplanen redovisas även hur mål och åtgärder kommer att följas upp och redovisas samt bedömning av framtida avfallsmängder och behov av förändringar i insamlingssystem.
2. Nulägesbeskrivning – beskrivning av de förhållanden i kommunen som påverkar avfallets mängd och sammansättning. Här beskrivs också översiktligt var avfallet uppkommer, insamlingssystem, insamlade avfallsmängder (ton/år) och hur avfallet hanteras. Denna del avslutas med en ordlista med förklaringar av olika begrepp.
3. Nedlagda deponier – uppgifter om nedlagda deponier per kommun, bedömning av risken för olägenheter för människors hälsa eller miljön samt uppgifter om vidtagna och planerade åtgärder för att förebygga olägenheter för människors hälsa eller miljön, i den utsträckning som det finns tillgängliga uppgifter.
4. Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)–avfallsplanen påverkar bland annat Sofielund återvinningsanläggning inklusive deponi samt har ambitioner att förändra beteende i en omfattning som bedöms medföra en betydande positiv miljöpåverkan. Därför har en miljökonsekvensbedömning för avfallsplanen genomförts i enlighet med 6 kap miljöbalken.
5. Uppföljning av avfallsplan 2011-2019.

Syfte

Syftet med avfallsplanen är att ge kommunens, SRVs och andra aktörers arbete en strategisk inriktning för att minska mängden avfall och för att ta hand om det avfall som uppstår på ett bra sätt. Det berör till exempel stadsplaneprocesser, prövning av bygglov, tillsyn över miljöfarlig verksamhet och hur invånarna och verksamheterna i kommunen ska minska och hantera sitt avfall.

Förutsättningar

Stockholmsregionen är en av Europas snabbast växande regioner med stor befolkningstillväxt och ökat bostadsbyggande. Sammanlagt i Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salem kommer invånarantalet att öka med ca. 88 000 personer och antal bostäder beräknas öka med ca. 32 000 till och med år 2030. Det innebär en ökning med ca. 25 % till omkring 180 000 hushåll.

En växande folkmängd innebär ökade krav på tillräcklig plats för hantering av både hushållens och verksamheternas avfall, i form av exempelvis mat- och restavfall, grovavfall, farligt avfall och förpackningar. Befolkningsökningen och förtätningen av bostäder leder samtidigt till en större konkurrens om tillgängliga ytor.

Samtidigt som invånarantalet ökar förväntas avfallsmängderna öka. I början av 1900-talet slängde varje svensk 25–30 kilo avfall per år. Idag har mängden hushållsavfall² ökat till i

² Mat- och restavfall, grovavfall, förpackningar och returpapper, farligt avfall, elavfall och batterier. Slam från enskilda avloppsanläggningar ingår inte.

genomsnitt 430 kg per person i genomsnitt i SRVs ägarkommuner eller 470 kg per person i genomsnitt i Sverige. Att i större utsträckning cirkulera material, minska avfallsmängderna och erbjuda en lättillgänglig, miljöanpassad och kostnadseffektiv avfallshantering med en god arbetsmiljö är en stor utmaning.

Avfallsområdet regleras och vägleds av lagar, planer och strategier på EU-nivå, nationell, regional och lokal nivå. Eventuella framtida lagförändringar på avfallsområdet kan komma att påverka avfallsplanen. Ett exempel är hur insamling av förpackningar och returpapper kommer att förändras när nu ansvaret har ändrats och förtydligats³. Regeringen har i december 2020 beslutat att avskaffa producentansvaret för returpapper och ansvaret för insamling av returpapper läggs på kommunerna från och med januari 2022.

Arbetsätt och genomförande av avfallsplanen

Tydlig ansvarsfördelning och genomförande inom kommunen

Kommunen ansvarar för avfallsplanen och har en viktig roll i genomförandet av flera delar av avfallsplanen. Kommunen behöver säkerställa att ansvar för genomförandet inom kommunförvaltningen tydliggörs, att nödvändiga processer skapas samt att resurser tillsätts. Detta kan göras genom att ta fram en handlingsplan eller på annat sätt tydliggöra hur avfallsplanens mål och åtgärder ska genomföras.

Under de år som avfallsplanen gäller kan uppdraget till SRV utvecklas och förändras, vilket kan innebära att arbetsfördelningen mellan kommunen och SRV för olika åtgärder kan komma att förändras.

Information är en viktig del i genomförandet av avfallsplanen

Olika insatser för information och kommunikation kommer att behövas för att nå avfallsplanens mål och det anges som åtgärd för flera av målen. Det kommer dels att behövas informationsmaterial om själva avfallsplanen och vad den innehåller, dels informationsmaterial som kan användas som styrmedel för att förmå invånare och verksamma inom kommunen att ändra sitt beteende och på så sätt bidra till att målen inom avfallsplanen nås. Det handlar till exempel om informationsmaterial om hur både enskilda och organisationer kan förebygga uppkomst av avfall, minska matsvinn och om åtgärder för att öka återanvändning, öka materialåtervinning och underlätta källsortering. Informationsmaterial kan samordnas så att ett och samma material omfattar flera av de åtgärder som anges till olika mål.

I och med den lagändring som beslutades i juni 2020 får information om avfallsförebyggande åtgärder och arbete för att underlätta återanvändning av produkter finansieras med avfallstaxan. Därmed får SRV i större utsträckning än tidigare bidra till arbetet med dessa frågor. För att samordna informationsåtgärder och jobba effektivt med information ger kommunen SRV uppdrag att ta fram en kommunikationsplan och informationsmaterial baserat på avfallsplanens mål och åtgärder. Kommunen medverkar löpande i referensgrupper i arbetet för ett brett perspektiv i informationsåtgärder.

³ 3 kap. 2-4a §§ avfallsförordningen (2020:614), 43-45 §§ förordning (2018:1462) om producentansvar förförpackningar

Samverkan mellan kommunerna ökar effektiviteten i genomförandet

Kommunen kan vinna mycket på att samverka med andra av SRVs ägarkommuner i vissa frågor, både i form av erfarenhetsutbyte och genom att genomföra vissa åtgärder tillsammans. Det är även viktigt med ett nära samarbete mellan kommunerna och SRV, både angående pågående avfallshantering och i samband med planprocesser där SRV är en av remissinstanserna.

Övergripande mål för avfallsplanen

Den övergripande målsättningen för kommunens avfallsplan 2021-2030 är densamma som för svensk övergripande miljöpolitik; att överlämna ett samhälle till kommande generationer där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Avfallsmålen 2021-2030

Mål och åtgärder i avfallsplanen följer EU:s avfallshierarki. Det är en prioriteringsordning som visar i vilken ordning olika behandlingsmetoder för avfall bör användas för att minimera miljöpåverkan. Avfallshierarkin finns beslutad i miljöbalken. Översta steget är Förebyggande, därefter följer Förberedelse för återanvändning, Återanvändning, Materialåtervinning, Annan återvinning och sist Bortskaffande.

Avfallsplanens åtta mål bidrar till att uppfylla både nationella och internationella målsättningar. I avfallsplanens del 4, miljökonsekvensbeskrivning, redovisas hur genomförandet av avfallsplanen bedöms bidra till att uppnå de miljö kvalitetsmål som är relevanta för genomförande av avfallsplanen.

Det första målet i avfallsplanen handlar om människan i fokus. Därefter följer ett mål för varje steg enligt EU:s avfallshierarki. Sist anges ett mål för farligt avfall och ett mål för nedskräpning. Målbeskrivningarna är tydliga med enkla och förklarande formuleringar.

Arbetet med framtagande av avfallsplanens mål har bland annat utgått från:

- FN:s globala hållbarhetsmål enligt Agenda 2030
- Mål och bestämmelser enligt EU:s direktiv⁴ om avfallshantering och handlingsplan för cirkulär ekonomi⁵
- De nationella miljö kvalitetsmålen, etappmålen och den nationella avfallsplanen 2018-2023⁶ med bland annat Sveriges långsiktiga klimatmål som innebär att senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären⁷.

⁴ EU 2018/851 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv 2008/98/EG om avfall

⁵ EU december 2015 "Att sluta kretsloppet – en EU-handlingsplan för den cirkulära ekonomin", <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/EU-och-internationellt/EUS-miljoarbete/Cirkular-ekonomi/>

⁶ Naturvårdsverket "Att göra mer med mindre, Nationell Avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018-2023", rapport 6857.

⁷ <http://naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Klimat/Sveriges-klimatlag-och-klimatpolitiska-ramverk/>

- Lokala och regionala mål, inklusive mål enligt kommunens avfallsplan 2011-2020

Mål 1 – Människan i fokus

Beskrivning:

Avfallshantering ska utgå från människans behov och vara anpassad både till den som lämnar och den som hämtar avfall. Insamlingen ska vara enkel, lätt att förstå, erbjuda efterfrågad service och omhändertar avfall med minskade risker för människor och miljö.

Den enskilda människan spelar en stor och viktig roll i utvecklingen mot ett hållbart samhälle. För att nå en hållbar värld behöver beteenden förändras. Sannolikheten för att lyckas genomföra avfallsplanen 2021-2030 framgångsrikt ökar om kunderna är nöjda med kommunens avfallshantering och det finns en dialog och ett tydligt budskap.

Med "Människan i fokus" menas framför allt en strävan mot:

- En väl utbyggd service till kommuninvånarna som gör det "lätt att göra rätt".
- En trygg miljö för boende där avfallshantering sker på ett sätt som bidrar till detta, avseende bland annat trafiksäkerhet.
- En bra arbetsmiljö för alla medarbetare som arbetar med avfallshantering.

Resultatmål

Övergripande mål: År 2030 ska 85 procent av hushållen vara nöjda med kommunens insamling av hushållsavfall⁸.

Periodmål: 80% 2022, 82% 2024, 83% 2026, 84% 2028.

År 2019 ligger nöjdheten i genomsnitt i SRV:s ägarkommuner på 79 % för insamling vid bostad och återvinningscentraler.

Åtgärder och aktörer

Åtgärder som kommunen ansvarar för:

- Kommunera avfallsplanen inom kommunkoncernen samt till verksamhetsutövare med hjälp av det informationsmaterial som tas fram enligt avsnittet "Arbetsätt och genomförande av avfallsplanen".
- Utveckla samarbeten mellan kommunen och SRV utifrån Avfallsplan 2021–2030, till exempel genom samverkan med skolor och andra utbildningsverksamheter.
- Utöka samarbetet genom hela planprocessen mellan kommunen, SRV, olika byggaktörer och entreprenörer för att skapa goda möjligheter för utsortering samt följa upp att ställda krav efterlevs för att säkerställa att plats för sortering skapas och att avfallshämtning kan ske på ett trafiksäkert sätt med god boendemiljö och god arbetsmiljö.

⁸ Avser samma sak som begreppet "kommunalt avfall" enligt 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet. I avfallsplanen används begreppet hushållsavfall därför att det begreppet bedöms vara vedertaget och tydligare än det nytillkomna begreppet "kommunalt avfall".

Åtgärder som genomförs av SRV:

- Kommunera avfallsplanen till hushåll med hjälp av det informationsmaterial som tas fram enligt avsnittet "Arbetsätt och genomförande av avfallsplanen".
- Fortsätta det systematiska arbetet med att åtgärda hämtställen med dålig arbetsmiljö.
- Fortsätta utveckla servicen till fastighetsinnehavare så det blir "lätt att göra rätt" och möjliggöra effektiva lösningar för källsortering med så lite interaktivitet med de boende som möjligt i samband med tömning. Det innebär bland annat att medverka aktivt i samråd vid fysisk planering och aktiv omvärldsbevakning med avseende på teknikutveckling.

Uppföljning och nyckeltal:

- Kundundersökning (SRV)

Mål 2 - Förebygga avfall

Beskrivning:

Enligt EU:s avfallsdirektiv⁹ har principen om förebyggande av avfall högst prioritet och alla medlemsstater ska arbeta med avfallsförebyggande åtgärder. Enligt förslag till nya föreskrifter med anledning av genomförandet av EU:s avfallsdirektiv ska kommuner informera hushåll om avfallsförebyggande åtgärder¹⁰. Förebyggande av avfall handlar både om att minska mängden avfall och att minska mängden farliga ämnen i det avfall som uppstår.

Sveriges långsiktiga klimatmål innebär att senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären¹¹. Genom att i större utsträckning cirkulera material bidrar genomförande av avfallsplanens mål till att minska klimatpåverkan. Genom att arbeta mot ett cirkulärt avfallssystem som minimerar mängden avfall bidrar avfallsplanen också till att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring, vilket är ett av syftena med Sveriges nationella avfallsplans¹².

Naturvårdsverket har på uppdrag av regeringen lämnat förslag till nya etappmål, dels för minskat matsvinn, dels för återanvändning av förpackningar. För minskat matsvinn föreslås följande etappmål: Matsvinnet ska minska så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent per capita från år 2020 till år 2025 samtidigt som en ökad andel av den svenska livsmedelsproduktionen når butik och konsument till år 2025. Detta mål är också ett steg för att nå FN:s globala mål (Agenda 2030) om halverat matsvinn till 2030.

För att uppnå minskad mängd avfall behöver färre nyproducerade saker och varor av alla slag införskaffas. Detta gäller allt från bilar, cyklar, maskiner, redskap, kläder och

⁹ EU 2018/851 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv 2008/98/EG om avfall

¹⁰ Naturvårdsverket, förslag till ny föreskrift om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall, NFS 2020:xx, remisshandling.

¹¹ <http://naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Klimat/Sveriges-klimatlag-och-klimatpolitiska-ramverk/>

¹² Naturvårdsverket "Att göra mer med mindre, Nationell Avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018-2023", rapport 6857.

skor till hushållsapparater, byggmaterial och engångsartiklar. För att lyckas med det kommer alla medborgare behöva, ändra beteenden och konsumtionsmönster. Verksamheter behöver utveckla andra affärsmodeller för cirkulär ekonomi.

Resultatmål

Övergripande mål: 370 kg hushållsavfall¹³ per person och år vid 2030 års utgång.

Periodmål: 410 kg/person 2022, 395 kg/person 2024, 385 kg/person 2026, 376 kg/person 2028.

Under 2018 genererades, i genomsnitt i SRV:s ägarkommuner, 430 kg hushållsavfall per person.

Åtgärder och aktörer

Åtgärder som kommunen ansvarar för:

- Ta fram och fastställa en handlingsplan för arbetet med att förebygga avfall med ansvarsfördelning och åtgärder inom kommunkoncernen. Denna handlingsplan kan exempelvis omfatta arbete för minskat matsvinn samt pedagogiskt arbete i skolor och andra utbildningsverksamheter.
- Medverka i arbetet med att ta fram informationsmaterial om förebyggande av avfall, inklusive matsvinn, se avsnittet "Arbetsätt och genomförande av avfallsplanen", och informera om detta inom kommunkoncernen. Informationsmaterialet kan utgöra en del i ett mer omfattande material som täcker flera av avfallsplanens åtgärder.
- Enkät, exempelvis som tilläggsfrågor i medborgarundersökningar, om kunskap och motivation kring förebyggande av avfall för att utgöra underlag för uppföljning och eventuell komplettering av åtgärder vid översyn av avfallsplanen.
- Vid inköp och upphandling av varor, material och tjänster ska kommunkoncernen vidta åtgärder för att minska uppkomsten av avfall. Detta bör även tillämpas av andra företag utanför kommunkoncernen. Det kan till exempel innebära att utbilda inköpsansvariga för att välja rätt produkter och ställa tuffa miljökrav vid upphandlingar.

Åtgärder som genomförs av SRV:

- Informera om avfallsförebyggande åtgärder till hushåll med hjälp av det informationsmaterial som tas fram enligt avsnittet "Arbetsätt och genomförande av avfallsplanen".

Uppföljning och nyckeltal:

- Statistik, total¹⁴ mängd avfall per person [kg/person] (SRV)
- Indikator för mängd förebyggt hushållsavfall i kg/person och år. ¹⁵ Beräknas med hjälp av statistik från branschorganisationen Avfall Sverige och avser *skillnaden*

¹³ Mat- och restavfall, grovavfall, förpackningar och returpapper, farligt avfall, elavfall och batterier. Slam från enskilda avloppsanläggningar ingår inte.

¹⁴ I total mängd ska räknas in mat- och restavfall, grovavfall, trädgårdsavfall, förpackningar, returpapper, farligt avfall inklusive elavfall och batterier. Slam från små avloppsanläggningar räknas inte med.

¹⁵ Indikator framtagen av branschorganisationen Avfall Sverige

mellan den mängd som förväntades uppkomma baserad på vår konsumtion och den uppmätta verkliga mängden hushållsavfall (SRV)

- Resultat från enkät/medborgarundersökning (Kommunen)

Mål 3 - Återanvända

Beskrivning:

Både inom EU och genom uppdrag från svenska regeringen har det skett flera utredningar om hur samhället ska kunna närma sig en cirkulär ekonomi i större utsträckning. I Sveriges nationella avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018-2023¹⁶ anges inriktningen. Syftet är att på olika sätt utveckla andra affärsmodeller kring delningsekonomi och andra former av cirkulär ekonomi.

Återanvändningen av produkter och varor behöver öka. Enligt Sveriges nationella avfallsplan är det extra viktigt att öka återanvändning av exempelvis byggmaterial, elektriska och elektroniska produkter samt textilier. Återanvändning minskar användningen av naturens resurser, minskar energiförbrukningen och minskar utsläppen.

Principen är att de varor och produkter som köpes ska användas så mycket som möjligt och så länge som möjligt. Många produkter används bara under några få procent av produktens hela livstid. En bil står största delen av tiden stilla och när den rullar är det oftast med bara en eller två personer som åker per resa. En borrmaskin kanske används några få timmar under ett helt år. Felfria kläder kastas för att modet har ändrats eller att färgen är "fel". Genom att använda och återanvända saker och produkter mer och under en längre tid så behöver inte nyproducerade saker köpas lika ofta.

Resultatmål

Övergripande mål: Mängden grovavfall per person ska minska, både det som hämtas i grovsoprum och det som lämnas på återvinningscentraler, till 113 kg per person år 2030.

Periodmål: 134 kg/person 2022, 126 kg/person 2024, 121 kg/person 2026, 116 kg/person 2028.

Under 2018 samlades ca 145 kg grovavfall in i genomsnitt i SRV:s ägarkommuner, per invånare och år.

Åtgärder och aktörer

Åtgärder som kommunen ansvarar för:

- Medverka i arbetet med att ta fram informationsmaterial om återanvändning, i kombination med exempelvis information om förebyggande av avfall, se avsnittet "Arbetsätt och genomförande av avfallsplanen" och informera om inom kommunkoncernen. Informationsmaterialet kan utgöra en del i ett mer omfattande informationsmaterial som täcker flera av avfallsplanens åtgärder.

¹⁶ Naturvårdsverket "Att göra mer med mindre, Nationell Avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018-2023", rapport 6857.

Åtgärder som genomförs av SRV:

- Informera om återanvändning till hushåll med hjälp av det informationsmaterial som tas fram enligt avsnittet "Arbetsätt och genomförande av avfallsplanen".
- Utveckla systemen vid befintliga återvinningscentraler för mottagande och hantering av återbruksmaterial för att underlätta insamling och sortering av återanvändningsbara produkter.
- Samarbeta med aktörer som tar emot begagnade produkter från återvinningscentraler för att stimulera återbruk.
- Styra kunder vid återvinningscentraler till att lämna produkter till återanvändning i första hand.
- Genomföra en översyn av återvinningscentralerna i syfte att rusta verksamheten för ökade befolkningmängder och mottagande av nya avfallslag.

Åtgärder som genomförs av kommunen tillsammans med övriga aktörer:

- Dialog mellan berörda verksamheter i kommunen kring hur arbetet med att underlätta återanvändning av produkter bedrivs och kan utvecklas, till exempel genom att undersöka möjligheten att hitta samarbeten med andra parter som kan bidra till att produkter och inventarier som inte längre används på ett ställe ska kunna återanvändas någon annanstans, se även kommunens miljö-/klimatprogram.
- I planprocesser ska kommunen, byggherrar och arkitekter bidra till att planera för att det ska finnas plats för hushåll att kunna lämna grovavfall och återbruksmaterial i bostadsområden i täta stadsmiljöer.

Uppföljning och nyckeltal:

- Statistik över hur mycket som lämnas till återbruk vid ÅVC (SRV)
- Plockanalys av grovavfall (SRV)
- Beskrivning av hur arbetet har vidareutvecklats (SRV)

Mål 4 - Materialåtervinning

Beskrivning:

Återvinningen ska öka. I EU:s avfallsdirektiv¹⁷ anges målet att år 2025 ska minst 55 procent av hushållsavfallet (benämns "kommunalt avfall") återanvändas eller återvinnas till nytt material och till år 2030 är målet 60 procent. För att nå en ökad materialåtervinning har Naturvårdsverket, via den nationella avfallsplanen¹⁸, och EU, via avfallsdirektivet, prioriterat två gemensamma områden, matavfall och byggavfall.

Genom att återvinna råvaror och material ur avfall minskas belastningen på miljön. Mindre råvaror tas därmed ur jordens begränsade resurser och mindre energi används för att tillverka nya produkter. Det bidrar bland annat till att minska klimatpåverkan när utsläpp från produktionen minskar. Samtidigt minskas avfallet som slutförvaras på deponier.

¹⁷ EU 2018/851 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv 2008/98/EG om avfall

¹⁸ Naturvårdsverket "Att göra mer med mindre, Nationell Avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018-2023", rapport 6857.

Resultatmål

Övergripande mål: Total andel hushållsavfall som materialåtervinns ska vara 60% vid 2030 års utgång.

Periodmål: 37% 2022, 47% 2024, 53% 2026, 58% 2028.

Under 2018 gick i genomsnitt i SRV:s ägarkommuner ca 32 % av hushållens avfall till materialåtervinning, inklusive biologisk behandling och användning som konstruktionsmaterial.

Åtgärder och aktörer

Åtgärder som kommunen ansvarar för:

- Medverka i arbetet med att ta fram informationsmaterial om materialåtervinning och källsortering, se avsnittet "Arbetsätt och genomförande av avfallsplanen" och informera om detta inom kommunkoncernen och till verksamheter. Informationsmaterialet kan utgöra en del i ett mer omfattande material som täcker flera av avfallsplanens åtgärder.
- Ta hänsyn till plats för återvinningsmaterial i avfallsutrymmen i planarbete, exempelvis detaljplaner, och bygglov, i samråd med bland annat SRV och följ upp att ställda krav följs.
- Ta fram och anta riktlinje eller policy för återvinning och återbruk inom kommunkoncernen för att vidareutveckla möjligheterna att materialåtervinna avfallet.
- Identifiera vilka förändringar som skulle behövas för att bygg- och rivningsavfall ska materialåtervinnas i större utsträckning och vad kommunkoncernen kan göra för att bidra till en sådan förändring.

Åtgärder som genomförs av SRV:

- Informera om källsortering och materialåtervinning till fastighetsinnehavare med hjälp av det informationsmaterial som tas fram enligt avsnittet "Arbetsätt och genomförande av avfallsplanen".
- Vidareutveckla, tillsammans med berörda aktörer, metoder och insamlingssystem för källsorterade avfallsslag.
- Hitta nya avfallsslag som kan sorteras ut för materialåtervinning.
- Genomföra plockanalyser av restavfall och redovisa resultatet.

Åtgärder som genomförs av kommunerna tillsammans med fastighetsägare och andra aktörer:

- I planprocesser ska kommunen, i samarbete med SRV och byggherrar, planera för platser för alternativ till traditionella återvinningscentraler, se avsnittet om styrmedel och fysisk planering.
- Fastighetsägare ska möjliggöra hämtningsplatser för sorterat avfall, när bostadsnära insamling av förpackningar och returpapper och sortering av matavfall ska öka, samt underlätta för boende och verksamma att sortera. Det kan till exempel innebära att ordna tillräckligt utrymme för kärl för olika typer av avfall.
- Återanvända schaktmassor för att undvika uttag av outnyttjade naturresurser och minska transportbehovet av schaktmassor.

- Sortera bygg- och rivningsavfall i enlighet med lagstiftning och anpassa rutiner till kommande ändringar¹⁹ i krav på sortering av bygg- och rivningsavfall.

Uppföljning och nyckeltal:

- Plockanalyser (SRV).
- Mängdstatistik (SRV)

Mål 5 – Energiåtervinning

Beskrivning:

Enbart brännbart avfall som inte går att materialåtervinna ska gå till energiåtervinning. I EU:s avfallsdirektiv²⁰ anges målet att år 2025 ska minst 55 procent av hushållsavfallet (den del som benämns ”kommunalt avfall”) återanvändas eller återvinnas till nytt material och till år 2030 är målet 60 procent. Med högst 4 % som deponeras, se Mål 6 - Deponering, innebär det att högst 36 % får gå till energiutvinning. Kraftvärmeverken använder avfallet som bränsle för att värma upp bostäder samt kontor, skolor, sjukhus och andra arbetsplatser.

Förbränning av avfall är omgärdat med många skyddsåtgärder för att inte påverka miljön mer än nödvändigt. Sortering av det avfall som ska brännas är viktigt för att minska miljöpåverkan från avfallsförbränning och då är det framförallt två saker som är viktiga:

- Sorteringen av brännbart avfall behöver bli bättre. Material som inte är brännbart och farliga ämnen behöver tas bort för att förbättra förbränningen
- Material som kan återanvändas eller materialåtervinnas behöver sorteras ut, eftersom sådant avfall inte bör eldas utan hanteras på annat sätt.

Den sista punkten ovan innebär bland annat att mer av det matavfall som uppstår behöver sorteras ut och behandlas biologiskt, se Mål 4 - Materialåtervinning. Av matavfall kan biogödsel och biogas produceras. Biogasen kan ersätta fossilt bränsle.

Resultatmål

Övergripande mål: År 2030 ska max 36% av mängden hushållsavfall gå till energiåtervinning²¹ genom förbränning.

Periodmål: 59% 2022, 49% 2024, 43% 2026, 38% 2028.

Under 2018 gick i genomsnitt i SRV:s ägarkommuner ca 64% av hushållens insamlade mängd avfall till förbränning med energiåtervinning.

Åtgärder och aktörer

De åtgärder som ska genomföras finns under övriga målområden, om återanvändning, materialåtervinning och farligt avfall.

Uppföljning och nyckeltal:

- Statistik om mängden avfall som går till energiåtervinning/förbränning (SRV)
- Mängd hushållsavfall per person och år (SRV)

¹⁹ I avfallsförordningen (2020:614) ställs krav på sortering av bygg- och rivningsavfall.

²⁰ EU 2018/851 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv 2008/98/EG om avfall

²¹ Avser den mängd som SRV skickar till energiåtervinning. Det omfattar inte sorteringsrester från andra parters förbehandling inför materialåtervinning.

Mål 6 - Deponering

Beskrivning:

I Huddinge, Haninge, Botkyrka, Nynäshamn och Salem finns många nedlagda deponier som behöver omhändertas. Det finns krav på att avfallsplanen ska innehålla uppgifter om nedlagda deponier.²² För varje nedlagd deponi ska en bedömning av risken för olägenheter för människors hälsa eller miljön redovisas. För de nedlagda deponier där kommunen har varit verksamhetsutövare ska planen även innehålla uppgifter om vidtagna och planerade åtgärder för att förebygga olägenheter för människors hälsa eller miljön. Det finns behov av att förbättra kunskapen om de nedlagda deponierna i kommunen.

I allra sista hand ska avfallet läggas på deponi, det som ibland kallas "soptippen". De enda produkter och varor som ska läggas på deponi är de som varken kan återanvändas, materialåtervinnas eller energiutvinnas. Generellt ska mängden avfall som går till deponi minskas.

Resultatmål

Övergripande mål: År 2030 ska mindre än 4 %²³ av hushållsavfallet i kommunen gå till deponi.

Periodmål: Kontrollera vid uppföljning av avfallsplanen att mängden avfall som deponeras inte har ökat.

Övergripande mål: År 2026 ska det finnas en uppdaterad plan med uppgifter om vidtagna och planerade åtgärder för att förebygga olägenheter för människors hälsa eller miljön för alla deponier som kommunen ansvarar för.²⁴

Under 2018 gick i genomsnitt i SRV:s ägarkommuner 4,1% av hushållens insamlade mängd avfall till deponering. Det motsvarar ca 18 kg per person och år.

Åtgärder och aktörer

Åtgärder som kommunen ansvarar för:

- Uppdatering av förteckning över identifierade nedlagda deponier ska genomföras.
- Utredning av ansvar för fortsatt arbete med att kartlägga risker och ansvar för att genomföra eventuella skyddsåtgärder.
- Framtagning av plan för genomförande av utredning och kartläggning av risker (till exempel enligt MIFO-metoden), för samtliga identifierade nedlagda deponier som kommunen har ansvar för.

²² Enligt 17 § Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2020:6).

²³ EU:s mål om att minska deponeringen är att till 2030 ska högst 10 % av allt avfall gå till deponering.

²⁴ Enligt 17 § Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2020:6).

Åtgärder som genomförs av SRV:

- Förbättra arbetet med att minska mängden grovavfall som måste deponeras.

Uppföljning och nyckeltal:

- Statistik om mängden deponerat avfall i kommunen, kg/per person och år (SRV)
- Brukarundersökningar (kommunen), kundundersökning (SRV) och kampanjmätningar (SRV)

Mål 7 - Farligt avfall

Beskrivning:

Farligt avfall är sådant avfall som finns uppräknat med en * i bilaga 3 i avfallsförordningen (2020:614). Exempel på farligt avfall som uppkommer i hushållen, eller i bygg- och rivningsavfall, är nagellack, aceton, färg, lösningsmedel, förtunningsmedel, olja och elavfall. Det kan också vara rester av mineraloljor som spilloljor, smörjoljor och motoroljor.

Farligt avfall kan vara skadligt för allt levande och ska därför ut ur kretsloppet. Det får aldrig riskera att hamna i luften, havet, sjöarna, vattendragen eller i marken. Det ska sorteras ut från allt övrigt avfall. Det är viktigt att förhindra och förebygga att farligt avfall sorteras fel eller hamnar på deponi eller ute i naturen. En del i det arbetet är att det ska vara lätt för boende i både egna hem och i flerbostadshus att kunna sortera och lämna farligt avfall på rätt sätt och gärna nära bostadsområdet.

Ett viktigt medel för att lyckas är dels att informera om vad som är farligt avfall, dels att öka kunskapen om att avfallet ska tas om hand och var man kan lämna in det.

Det är även viktigt att kommunen hanterar farligt avfall från kommunkoncernens verksamheter på rätt sätt.

Resultatmål

Övergripande mål: 2030 ska max 0,10 % farligt avfall²⁵ blandas med övrigt avfall

Periodmål: max 0,16 % 2022, max 0,14 % till 2024, max 0,12 % 2026, max 0,11 % 2028.

I plockanalysen som gjordes under 2019 uppgick mängden farligt avfall i restavfallet i genomsnitt i SRV:s ägarkommuner till 0,17 %.

Åtgärder och aktörer

Åtgärder som kommunen ansvarar för:

- Medverka i arbetet med att ta fram informationsmaterial om farligt avfall, se avsnittet "Arbetsätt och genomförande av avfallsplanen" och informera om detta inom kommunkoncernen och till verksamheter.
- Ställa tydliga krav i samband med nybyggnation på att det ska finnas plats för de boende att sortera och lämna farligt avfall, se avsnittet om styrmedel och fysisk planering.

²⁵ Exklusive elavfall

- Ställa tydliga krav på hantering av farligt avfall i bygg- och rivningslov, i enlighet med lagstiftning, och anpassa rutiner till kommande ändringar i krav på sortering av bygg- och rivningsavfall.

Åtgärder som genomförs av SRV:

- Informera om farligt avfall, inklusive elavfall, till fastighetsinnehavare med hjälp av det informationsmaterial som tas fram enligt avsnittet "Arbetsätt och genomförande av avfallsplanen".
- Vidareutveckla insamlingen av farligt avfall och elavfall från hushåll.
- Genomföra plockanalyser av restavfall och redovisa resultatet till kommunen och till hushållen.

Åtgärder som genomförs av kommunen tillsammans med övriga aktörer:

- Förbättra möjligheter att lämna farligt avfall för verksamheter med små mängder.
- Samverka med privata aktörer för insamling av och kommunikation om farligt avfall från verksamheter.

Uppföljning och nyckeltal:

- Andelen farligt avfall och elavfall i restavfall genom plockanalyser (SRV)
- Beskrivning av hur arbetet har vidareutvecklats för att nå delmålet (SRV)

Mål 8 - Nedskräpning

Beskrivning:

Avfallsplanen ska innehålla mål och åtgärder för att förebygga och begränsa nedskräpning, enligt Naturvårdsverkets föreskrifter²⁶. Det är förbjudet att skräpa ned utomhus på en plats som allmänheten har tillträde eller insyn till. Med skräp menas både mindre föremål som glas, papper, engångsgrillar och fimpar och större föremål som exempelvis byggavfall, möbler, bilar och hemelektronik. Den som skräpar ner på en plats som allmänheten har tillträde till kan dömas för nedskräpningen.

Ett strategiskt arbete mot nedskräpning innebär många positiva effekter för kommunen och miljön. Det kan bland annat medföra kostnadsbesparingar då fokus flyttas från att reagera på problemet med städinsatser till ett förebyggande arbete. Samtidigt gör ökade kunskaper om problemet det enklare att sätta in rätt åtgärder på rätt plats.²⁷

Arbetet med att ta fram en strategi med ansvarsfördelning och åtgärder, samt genomförandet av vissa åtgärder, kan ske i samarbete med andra kommuner, till exempel SRV:s ägarkommuner.

Om någon slänger en soppåse i ett dike efter en skogsväg, dröjer det ofta inte länge förrän det ligger mer skräp där; plastflaskor, ett bildäck, bitar av en trasig möbel. Skräp som ligger där det inte ska, kan uppfattas som en signal till invånare att ingen bryr sig om naturen, gatan, bostadsområdet, centrumanläggningen och vad som händer där. Det kan bidra till en känsla av förfall, osäkerhet och otrygghet. När en miljö är ren och

²⁶ Enligt 6 § Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2020:6)

²⁷ Stiftelsen Håll Sverige Rent, www.hsr.se.

skräpfri ger den intryck av ordning och trygghet. Ett skräpfritt samhälle bidrar till ett hållbart och tryggare samhälle.

Därför ska det vara lätt att göra rätt. Det ska vara enkelt att lämna ifrån sig skräp på rätt sätt. Det gäller också allt ifrån att underlätta källsortering till tillgänglighet och service vid olika återvinningscentraler och återvinningsstationer för att undvika nedskräpning, inklusive dumpning av avfall.

Resultatmål

Övergripande mål: Nedskräpningen per kommun ska minska till år 2030, från första mätningen (så kallad nollmätning) 2022.

Periodmål: Preciserar vid revidering efter genomförd nollmätning.

Mätetal

Antal skräpföremål/10 kvadratmeter - redovisning av resultatutveckling och total förändring i procent.

Åtgärder och aktörer

Åtgärder som kommunen ansvarar för:

- Genomföra nollmätning av nedskräpning senast år 2022 och sätta periodmål för vartannat år under planperioden.
- Ta fram och fastställa en handlingsplan för arbetet för att minska nedskräpning, inklusive marin nedskräpning, med ansvarsfördelning och åtgärder. Denna handlingsplan kan exempelvis omfatta skräpplockardagar i samarbete med SRV, uppföljning av upplevelser och attityder om nedskräpning, kartläggning/mätning av nedskräpning, hur papperskorgar ska utformas, hur städinsatser ska genomföras (exempelvis städning när människor ser det) och införande av städgaranti (exempelvis att städning, klottersanering m.m. sker inom 48 timmar efter anmälan), samverkan med berörda aktörer så som näringsidkare, bostadsbolag och centrumägare för en renare och tryggare stadsmiljö i ytterstadens små centra, kommunikation för att hålla rent och motverka nedskräpning, översyn av rutiner och rapportering i ärenden där avfall dumpats, med mera. Informationsmaterial som behövs för kommunikation om nedskräpning kan utgöra en del i ett mer omfattande informationsmaterial som täcker flera av avfallsplanens åtgärder.

Uppföljning och nyckeltal:

- Skräpmätningar - antal/10 m² och total förändring i procent. (Kommunen)
- Medborgarenkäter och/eller stadsmiljöenkäter – upplevd skräpsituation och/eller attityder kring nedskräpning samt möjligheter för den enskilde att ta hand om skräp på ett bra sätt. (Kommunen)

Uppföljning och redovisning av avfallsplanen

Avfallsplanen 2021-2030 ska följas upp årligen i form av en rapport med statistik för uppföljning per mål samt redovisning av genomförda åtgärder och aktiviteter.

Uppföljningen redovisas både uppdelat per kommun och sammantaget för SRV:s ägarkommuner.

För att bedöma hur väl avfallsplanens mål kommer att uppfyllas behövs kontinuerliga uppföljningar. På så sätt finns också möjlighet att i ett tidigt skede se om förstärkta resurser eller ett annorlunda arbetssätt krävs på något område.

Under varje resultatmål finns kort beskrivet vem som ansvarar för uppföljningen och vilka nyckeltal som ska följas upp. Några nyckeltal är inte siffrsatta. Det kan bero på att kommunen saknar möjlighet att styra över utfallet. Till varje sådant nyckeltal/mål krävs en beskrivning, ett resonemang för huruvida syfte och målsättning uppnåtts eller inte.

SRV sammankallar och projektleder uppföljning och avstämning av avfallsplanen samt sammanställer rapporten, men den som anges som ansvarig för olika åtgärder behöver bidra med underlag.

Fördjupade avstämningar

Fördjupade avstämningar ska genomföras 2022, 2024, 2026 och 2028 och avfallsplanen ska revideras vid behov. Vid eventuell revidering av avfallsplanen under planperioden kan mål och åtgärder vid behov justeras. År 2028 ska även revidering och framtagande av ny avfallsplan påbörjas.

Nationella och internationella mål och regler som påverkar avfallshanteringen förändras ständigt. De mål som anges för denna avfallsplan utgår från regelverk som gällde år 2020. Vid avstämningar under avfallsplanperioden bör även förändringar i omvärlden beaktas.

SRV sammankallar och projektleder de fördjupade avstämningarna av avfallsplanen.

Plockanalyser

Plockanalyser för att undersöka avfallets sammansättning genomförs i första hand för att ge underlag till utvärdering av kommunens insamlingssystem. Andra syften kan vara att genomföra kvalitetskontroll av avfallet inför återvinning, utvärdera producentansvaret och utvärdera insamlingen av matavfall. Resultatet av analyserna ger också underlag för vilka åtgärder som behöver vidtas/genomföras.

Skräpmätningar

Mätningar är ett utmärkt verktyg för att studera utvecklingen av nedskräpningen över tid, ge underlag för åtgärder, se över placeringen av papperskorgar och askkoppor och följa upp nedskräpningsmål i avfallsplanen. Det statistiska mått²⁸ som används är genomsnittligt antal skräpföremål per 10 kvadratmeter (10 m²).

Brukarundersökningar

Uppföljning av nyckeltal ska mätas med brukarundersökningar och kompletteras med resultat av plockanalyser. Målen ska också följas upp genom kontroll av att planerade åtgärder och aktiviteter har utförts.

²⁸ Metod enligt SCB och stiftelsen Håll Sverige Rent.

Styrmedel för att uppnå målen i avfallsplanen

Kommunen avser att använda olika styrmedel för att uppnå avfallsplanens mål och genomföra de föreslagna åtgärderna.

Avfallsföreskrifter

Kommunen beslutar om avfallsföreskrifter. I föreskrifterna står vilket ansvar och vilka skyldigheter olika aktörer har och innehåller bestämmelser om hur avfallet ska sorteras, förvaras och hämtas. Föreskrifterna är en del av det juridiska stödet vid genomförande av avfallsplanens åtgärder.

Ekonomiska styrmedel

Kommunen har en miljöstyrande avfallstaxa, som tas ut så att återanvändning, återvinning eller annan miljövänlig avfallshantering stimuleras samt för att främja en effektiv hämtning.

Tillsyn

Vid tillsyn enligt miljöbalken finns avfallsperspektivet med vid exempelvis rutinmässiga inspektioner av många olika typer av verksamheter, bland annat hos skolor. Vid tillsyn genomförs där bland annat kontroll av hanteringen av farligt avfall och hantering av annat avfall. Oftast är det kommunen som ansvarar för tillsyn.

Information och kommunikation

Alla kommuner har ett lagstadgat ansvar för information om både sådant avfall som omfattas av kommunalt renhållningsansvar och för vissa typer av avfall som omfattas av producentansvar. Kommunen ska informera både om hur avfall ska sorteras, tillgängliga insamlingssystem och om förebyggande av avfall²⁹. I avsnittet "Arbetsätt och genomförande av avfallsplanen" anges hur arbetet med information med avseende på planens mål och åtgärder avses genomföras.

Miljökommunikation är i allmänhet komplex och syftar till både en attityd- och beteendeförändring, och det tar tid att få genomslag. Avfallsfrågorna präglas av att hushåll och verksamheter förväntas ändra attityd och därmed även sitt beteende.

För att nå en beteendeförändring är det även viktigt med enkelhet och tillgänglighet i insamlingssystemet för att få invånarna att göra på rätt sätt.

Exempel på informations- och kommunikationskanaler som används inom avfallshanteringen i kommunen är:

- Återkommande utskick med information om avfallshanteringen - direktutskick
- Kommunens, tillsynsmyndighetens och SRV:s webbplatser
- Kommunens och SRV:s facebook-sidor
- Annonsering i lokalpress
- Informationsmöten
- Särskild information till nyinflyttade

²⁹ Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (förslag februari 2020).

Fysisk planering

En väl fungerande avfallshantering är ett allmänt intresse och finns därför med i den fysiska planeringen. Det kan gälla bostadsnära platser för källsortering, återvinningscentraler och avfallsanläggningar.

I detaljplaner regleras markens lämplighet för en viss användning mer i detalj. I arbetet med att ta fram en detaljplan ska avvägningar göras mellan allmänna och enskilda intressen, vilket innebär att bland annat möjligheterna att ordna avfallshämtning kan behöva utredas.

I byggandet av det hållbara samhället är avfallshanteringen en del av den grundläggande infrastrukturen. Fysisk planering är därför ett viktigt styrmedel för att nå avfallsplanens mål om förebyggande och återvinning av avfall. Det sker genom att säkerställa att det finns ytor och utrymmen för avfallssortering inom byggnader och på fastigheter samt för insamling, transport och behandling av det avfall som uppstår hos hushåll och verksamheter.

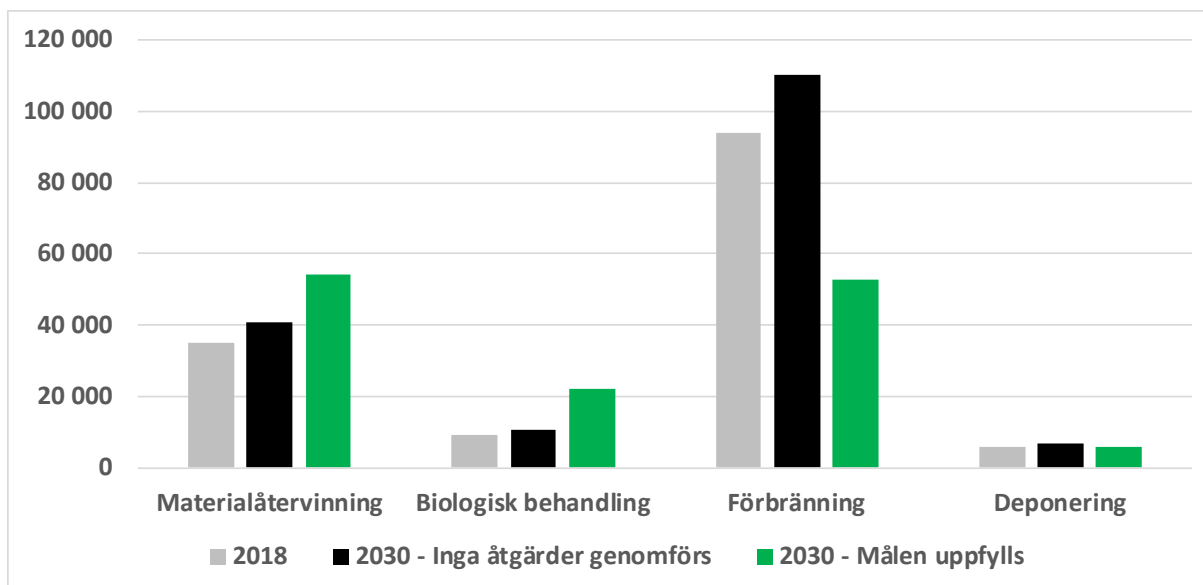
Då stadsdelar byggs allt tätare och färre boende förväntas ha egen bil, ökar behovet av att utveckla alternativ till de traditionella återvinningscentralerna för insamling av grovavfall och produkter som kan återanvändas. Det kan exempelvis utgöras av mobil återvinningscentral eller mini-ÅVC/kvarters-ÅVC. Även vid sådana avlämningsplatser bör det finns plats för att sortera ur och lämna saker till återbruk, i samarbete med second-hand-verksamhet. Det är viktigt att varje planprocess som berör bostäder tar hänsyn till möjligheter att lämna grovavfall och produkter som kan återanvändas, nära bostaden eller på platser som kan nås med andra färdmedel än bil. När mobil lösning ska användas behöver det planeras in platser där sådan insamling kan ställas upp tillfälligt.

I den fysiska planeringen tas avfallshantering med i de detaljplaner där det behövs, till exempel i planer för ny bebyggelse. SRV är remissinstans för exempelvis detaljplaner och bygglov i respektive kommun och bistår i övrigt med råd när behov uppstår.

Framtida insamlingssystem och anläggningar

Avfallsmängder

Avfallsplanen betonar ökad utsortering av återvinningsbara material liksom minskad mängd material som går till förbränning och föreslår utveckling av mottagande av nya avfallsslag för materialåtervinning. Baserat på befolkningsutveckling har en prognos över framtida avfallsmängder gjorts utifrån två scenarion, dels prognos över mängder om målen i avfallsplanen uppnås och dels prognos över mängder om nuvarande avfallsmängder, per person, ska hanteras. I diagrammet nedan visas hushållsavfallsmängd i ton uppdelat på behandlingsmetod. Mängderna avser samtliga SRV:s ägarkommuner.

Figur 1. Nuvarande avfallsmängder och beräkning av framtida avfallsmängder baserat på mål enligt avfallsplanen, fördelat på olika behandlingsformer.

Prognosen innebär att mängden hushållsavfall per person minskar, om målen i avfallsplanen uppfylls. Till följd av befolkningsökningen i kommunerna så väntas ändå den totala avfallsmängden bli i stort sett oförändrad, men lite annorlunda fördelat på olika behandlingsformer. Materialåtervinning och biologisk behandling ska öka på bekostnad av energiåtervinning, när avfall behandlas högre upp i avfallshierarkins prioriteringstrappa, se avsnittet om mål i avfallsplanen. Bedömningen är osäker utifrån bland annat hur avfallsproduktionen per person i praktiken kommer att utvecklas och hur stor effekt avfallsförebyggande åtgärder kommer att få.

Av det avfall som uppstår väntas mängden till materialåtervinning öka som en följd av ökad utsortering av förpackningar och returpapper samt utvecklade sorteringsmöjligheter på återvinningscentralerna. Mängden avfall till biologisk behandling väntas öka genom att matavfall ska samlas in separat från fler bostadsfastigheter och verksamheter. Mängden avfall till energiåtervinning väntas sjunka i motsvarande grad som mängden till materialåtervinning och biologisk behandling ökar. Mängden avfall som deponeras är redan idag låg och väntas vara i stort sett oförändrad.

Med undantag för avfall som omfattas av producentansvar saknas mängdstatistik för avfall som kommunerna inte ansvarar för. Sådant avfall är till exempel industriavfall, bygg- och rivningsavfall och park- och trädgårdsavfall från verksamheter. Någon prognos för dessa avfallsslag har därför inte kunnat göras.

Prognosen omfattar inte heller vidare omhändertagande av rester såsom spill, siktresten och askor från behandling eller återvinning av insamlat avfall. Dessa rester behandlas i huvudsak genom energiåtervinning eller deponering.

Behov av insamlingssystem och anläggningar

Avfallsflödenas framtida utveckling enligt prognos i föregående avsnitt bedöms leda till att behovet av kapacitet för behandling av brännbart avfall genom energiåtervinning

kommer att minska medan behovet av kapacitet för biologisk behandling av matavfall kommer att öka något. Ökad utsortering av vissa avfallslag för materialåtervinning medför också behov av ökad kapacitet för mottagning, mellanlagring och omlastning av dessa avfallslag. Sofielunds Återvinningsanläggning, inklusive biogasanläggningen, bedöms ha kapacitet att hantera de förändrade mängderna. Detta innebär dock sannolikt förändringar i SRVs materialhanteringsprocesser på återvinningscentraler och återvinningsanläggningen Sofielund, vilket kan vara resurs- och kostnadskrävande och innebära ökat behov av investeringar.

Återvinningen antas i många fall ske i anläggningar utanför SRV:s ägarkommuner.

Målen om ökad återvinning baseras på att matavfall samlas in från fler hushåll och verksamheter, att sorteringsmöjligheterna på återvinningscentralerna utvecklas i enlighet med avfallsplanen samt att fastighetsnära insamlingssystem för förpackningar införs enligt producentansvarslagstiftningen. Det finns behov av att se över antal återvinningscentraler eller motsvarande platser för hantering av grovavfall och avfall för återanvändning samt lokaliseringen av dessa anläggningar, för att möta behovet i de växande kommunerna.

För verksamhetsavfall, vilket inte omfattas av kommunalt ansvar för avfallshantering, finns begränsat med information om mängder som uppkommer inom kommunerna. Även information om kapaciteten i befintliga anläggningar för behandling av verksamhetsavfall är begränsad. Det finns inga uppgifter om att mängden verksamhetsavfall skulle ändras drastiskt under planperioden och därmed förändra behovet av behandlingsanläggningar. Som nämnts i avsnittet om framtida avfallsmängder har inga beräkningar gjorts på mängden verksamhetsavfall.

Koppling till fysisk planering

Kommunen har ett stort ansvar i sin rullande översiktsplanering att se till att mark avsätts för hantering av hushållsavfall samt återvinning och att kontinuerlig dialog sker med aktörer för att säkerställa avfallshanteringen. Detta gäller både i översikts- och mer specifikt i detaljplaneprocessen och är viktigt både vid planering för framtidens återvinningscentraler och för bostadsnära insamling av förpackningar och returpapper. Det kommer att vara en utmaning när fler bostäder ska byggas i tät bebyggelse och konkurrensen hårdnar om tillgängliga ytor. Beträffande det senare har fastighetsinnehavare, producenterna och kommunen ett ansvar för att hitta ytor för källsortering, se mer i avsnittet om producentansvar i avfallsplanens del 2. Likväl är det en utmaning för avfallsbranschen att hitta nya möjligheter att verka i den allt tätare stadsmiljön. Ett sätt att göra detta är att lämna synpunkter i planprocesser. Se även avsnittet om styrmedel och fysisk planering.

Klimatanpassning

Även om arbetet med att minska klimatförändringarna fortsätter behöver anpassning i samhället göras för att kunna hantera de klimatförändringar som redan har skett och som kan komma att ske. I arbetet med framtagande av avfallsplanen för kommunen samt därtill tillhörande miljökonsekvensbeskrivning har följande klimateffekter identifierats som på olika sätt kan komma att innebära problem för avfallshanteringen:

- Problem med förändrad infrastruktur på grund av stigande havsnivåer, skyfall och erosion.
- Problem med vägar (bärighet) på grund av förändrade vattenförhållanden (exempelvis översvämningar, skred/ras, skyfall).
- Problem med nedlagda deponier på grund av förändrade vattenförhållanden (framförallt markvattenförhållanden) som kan medföra exempelvis sättningar eller förorening av grundvatten.
- Problem med lukt, mögel och skadedjur på grund av högre temperaturer och även värmeböljor.
- Problem med invasiva arter. Vissa invasiva arter gynnas av högre temperaturer och fuktigare klimat.

I arbetet med genomförande av avfallsplanen behöver hänsyn tas till ovanstående klimateffekter.

Fordon och transportvägar

För att kunna hantera transporterens ändrade förutsättningar och samtidigt minska deras negativa effekter behöver arbetet med transportplanering ske utifrån nya perspektiv i tät bebyggelse. Det är viktigt att nödvändiga samhällsfunktioner som avfallshämtning säkerställs samtidigt som interaktionen mellan fordon och individ minimeras.

Energianvändningen för transporter domineras idag av fossila drivmedel. För en miljömässigt hållbar utveckling är det avgörande att transportererna blir mer energieffektiva och mindre klimatbelastande samtidigt som samhället blir mer transportsnålt.

Ett nationellt mål är att Sverige år 2030 ska ha en fordonsflotta som är oberoende av fossila drivmedel. Därutöver har kommunerna sina egna målsättningar kopplade till klimat och miljö.

2019 utfördes mer än 94% av SRVs avfallstransporter med förnyelsebara drivmedel. Målet från föregående avfallsplan var att samtliga transporter skulle utföras med minst 85% förnyelsebara drivmedel.

Avfallsplanen 2021-2030 –

Del 2 *Nulägesbeskrivning*

Slutlig förslagshandling

Innehåll

Organisation och ansvarsfördelning.....	3
Organisation.....	3
Ansvarsfördelning.....	3
Förebyggande av avfall och återanvändning.....	4
Avfallsmängder	5
Hushållsavfall	7
Mat- och restavfall	7
Grovvavfall, farligt avfall och annat som tas emot vid återvinningscentraler.....	7
Insamlingsystem.....	8
Verksamhetsavfall	9
Kommunens verksamhetsavfall.....	9
Övrigt Verksamhetsavfall	9
Avfall som omfattas av producentansvar.....	11
Avfallslag och mängder.....	11
Returpapper och förpackningar.....	12
Däck.....	13
Batterier.....	13
Bilar.....	13
Avfall från elutrustning.....	13
Läkemedel.....	14
Befolkning	14
Anläggningar för hantering av avfall	16
Referenser – Avfallsplanens samtliga delar.....	21
Ordlista – Avfallsplanens samtliga delar	22

Organisation och ansvarsfördelning

Organisation

De fem kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salem (SRVs ägarkommuner) samarbetar inom avfallsområdet genom ägandet av SRV återvinning AB, i avfallsplanen kallat SRV.

SRV är kommunernas huvudsakliga sakkunniga resurs och redskap vad gäller avfallsfrågor och sköter insamling och hantering av hushållsavfall. SRV samlar in och behandlar hushållsavfallet inklusive jämförligt avfall från verksamheter inom kommunerna.

I varje kommun finns personella resurser för att sköta de avfallsfrågor som inte har överlämnats till SRV. Dessutom samarbetar SRV regionalt inom Stockholmsregionens avfallsråd (STAR) och nationellt inom branschorganisationen Avfall Sverige.

Ansvarsfördelning

Kommunens ansvar

Kommunen har det övergripande ansvaret för att samla in och behandla hushållsavfall. Uppdraget utförs av bolaget, SRV. SRV ansvarar också för drift av kommunens återvinningscentraler. Kommunen kan välja att lägga ytterligare uppdrag, som är nära förknippat med hantering av hushållsavfall, hos SRV, till exempel framtagning av övergripande informationsmaterial.

Kommunen har ett övergripande ansvar för att insamlingssystem med källsortering fungerar tillfredställande. Detta sker framförallt genom att avfallsfrågor finns med vid arbete med detaljplaner och bygglov men även att avfallsfrågor finns med på ett övergripande sätt i översiktsplaner.

Kommuninvånarna kan kontakta sin kommun eller SRV om de har frågor om avfallsfrågor.

Kommunen har ett ganska omfattande ansvar för att informera hushåll om bland annat insamlingssystem för hushållsavfall, återvinning, insamling av förpackningar och returpapper samt förebyggande av avfall. Arbetet med information kan, helt eller delvis, delegeras till SRV.

Kommunen ansvarar inte för insamling och återvinning av avfall som enligt lag ska samlas in och tas om hand av producenter. Däremot medför förordningen om förpackningar några nyheter även för kommuner. Kommunen ansvarar för att medverka i samråd med producenterna för att lokalisera lämplig mark för insamlingssystem för förpackningar. Kommunen ansvarar för att informera hushåll om skyldigheten att sortera ut förpackningar, om hur insamlingen går till, om hur hushållen kan bidra till ökat materialutnyttjande och om de återvinningsresultat som sorteringen bidrar till. Kommunens tillsynsansvariga nämnd ansvarar för att bedriva tillsyn mot fastighetsinnehavare som inte har giltiga skäl att avböja borttransport från fastigheten, enligt 3 kap. 4a § avfallsförordningen (2020:614).

SRV:s ansvar

SRV återvinning AB, i avfallsplanen kallat SRV, har kommunens uppdrag att samla in och hantera det avfall som ingår i kommunens avfallsansvar, enligt 15 kap. 20 § miljöbalken.

Producenternas ansvar

Det finns för närvarande, januari år 2021, producentansvar för förpackningar, returpapper, däck, elektronik, batterier, läkemedel och radioaktiva strålkällor samt bilar. Detta innebär att alla som tillverkar, importerar eller säljer dessa produkter ska ansvara och betala för återvinningen och hanteringen av förbrukad vara. För att uppfylla sitt ansvar har producenterna

bland annat bildat branschbolag som administrerar insamling och återvinning. Vilka avfallsslag som omfattas av producentansvar kan ändras genom nya förordningar. Regeringen har i december 2020 beslutat att avskaffa producentansvaret för returpapper och ansvaret för insamling av returpapper läggs på kommunerna från och med januari 2022.

Fastighetsinnehavares ansvar

Alla fastighetsinnehavare är ansvariga för det avfall som uppstår på fastigheten och har ansvar för att inrätta och anpassa utrymmen för källsortering. Fastighetsinnehavare har ansvar för att hushållsavfall sorteras enligt kommunens avfallsföreskrifter och att informera de som bor eller verkar inom fastigheten om hur avfall ska sorteras.

Från och med år 2022 ska den som äger en bostadsfastighet underlätta för insamlingssystemen att transportera bort förpackningsavfall enligt 3 kap. 4a § avfallsförordningen (2020:614).

Avfallslämnarens ansvar

Avfallslämnaren har ett grundläggande ansvar enligt 3 § i kommunens avfallsföreskrifter, att se till att avfallet hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. Det innebär även ett ansvar för att avfallet sorteras och lämnas till de insamlingssystem som tillhandahålls. Enligt 15 kap. 10 och 11a §§ miljöbalken har verksamhetsutövare, genom att vara den ursprungliga avfallsproducenten, ansvar för att avfall behandlas så högt upp som möjligt enligt avfallshierarkin¹. Ansvaret innefattar också till exempel att som verksamhetsutövare försäkra sig om att den som transporterar bort avfallet har erforderliga tillstånd för det, enligt 5 kap. 18 § avfallsförordningen (2020:614).

Alla hushåll har en skyldighet enligt 3 kap. 2-5 §§ avfallsförordningen (2020:614) att sortera ut förpackningsavfall, returpapper och elavfall från annat avfall och att lämna det i insamlingssystem för återvinning.

Förebyggande av avfall och återanvändning

Inom SRV:s ägarkommuner finns många möjligheter för kommunkoncernen, för företag och för det enskilda hushållet att förebygga och återbruka avfall. I samtliga kommuner finns secondhandverksamheter som tar emot och säljer kläder, möbler och andra prylar. Oftast drivs verksamheten av någon frivilligorganisation, kommunen eller kyrklig verksamhet. Det finns även sajter på nätet där man kan köpa och sälja begagnat. Det kan också handla om att hitta nya användningsområden för saker. Det finns oändliga möjligheter till återanvändning av sådant som i annat fall kanske skulle ha hamnat i ett grovsoprum eller i en container på en återvinningscentral.

SRV samarbetar med olika organisationer som har kunskap inom det området och upplåter plats på återvinningscentralerna där det finns också möjligheter att lämna avfall för återanvändning.

¹ Se beskrivning i avfallsplanens del 1, Avfallsmålen 2021-2030.

Avfallsmängder

I detta kapitel redovisas uppkomna mängder hushållsavfall i SRV:s ägarkommuner. Tabellen nedan visar statistik för kommunerna för år 2018. Jämfört med resten av landet har kommunerna samlat in lite mindre mängder av förpackningar, returpapper och matavfall, per person och det uppstår mer restavfall per person. Analysen kring varför SRV:s ägarkommuner är sämre än riksnittet på att sortera ut förpackningar och matavfall återstår att göra. En bidragande orsak kan eventuellt vara att antalet återvinningsstationer per 1 000 invånare är något lägre än i genomsnitt i Sverige². Även mängden matavfall per person är mindre i SRV:s ägarkommuner jämfört med riksgenomsnittet. För att öka andelen hushållsavfall som samlas in för materialåtervinning och biologisk behandling behöver fler hushåll anslutas till den fastighetsnära insamlingen av matavfall, förpackningar och returpapper.

Inom SRV:s ägarkommuner samlas det in lite mindre hushållsavfall totalt sett per person och år jämfört med riksgenomsnittet. Det kan bero på många olika saker, bland annat skillnader i mängden hushållsavfall som lämnas till återvinningscentraler från verksamheter.

Tabell 1 Insamlade mängder hushållsavfall, kg per invånare (2018)

Kommun	Huddinge	Botkyrka	Haninge	Nynäshamn	Salem	SRV total	Riksgenom- snitt
- Matavfall	34	9	34	24	7	25	38
- Restavfall	187	189	187	186	194	188	178
Summa mat- och restavfall	220	199	222	210	201	213	216
- Trädgårdsavfall	16	16	18	29	32	18	
- Byggavfall	33	54	56	89	81	52	
- Övrigt grovavfall	62	79	80	93	93	75	
Summa grovavfall	111	149	154	211	206	145	165
- Förpackningar och returpapper	45	54	56	78	67	54	69
- Färligt avfall inkl. elavfall och batterier	15	15	22	31	29	19	23
Summa totalt hushållsavfall	391	417	454	530	503	432	473

I tabell 2 visas hur mycket avfall som har behandlats på olika sätt. Avfall som går till förbränning skickas till förbränningsanläggning utanför SRV:s ägarkommuner. Matavfall behandlas biologiskt i rötningsanläggningen på Sofielunds återvinningsanläggning.

Ca 30 % av mängden hushållsavfall har samlats in för materialåtervinning, inklusive biologisk behandling. Ca 64 % har samlats in för energiåtervinning och ca 4 % har deponerats. Resten har använts som konstruktionsmaterial på Sofielunds Återvinningsanläggning.

² 0,53 återvinningsstationer per 1 000 invånare i genomsnitt i SRV:s ägarkommuner, jämfört med 0,7 i Sverige. Källa Avfall Sverige " HUSHÅLLSAVFALL I SIFFROR- KOMMUN- OCH LÄNSSTATISTIK 2018", rapport nr 2019:22.

Tabell 2 Insamlade och behandlade mängder hushållsavfall från SRV:s ägarkommuner år 2018, ton per år. Inom parantes anges kg per person.

	Material- åter- vinning	Biologisk behand- ling	Energi- åter- vinning	Depo- nering	Annan behand- ling¹²	Totalt
Matavfall ¹		9 110(27)				9 110 (27)
Restavfall ²			63 160 (186)			63 160 (186)
Förpackningar och returpapper ³	18 400 (54)					18 400 (54)
Grovavfall ⁴	12 920 (38)		22 210 (65)	5 950 (17)	1 820 (5,4)	42 900 (126)
Trädgårdsavfall ⁵			6 080 (18)			6 080 (18)
Latrinavfall ⁶		50 (0,1)				50 (0,1)
Farligt avfall totalt, varav:						2 540 (7,5)
- tryckimpr. Trä ⁷			1 920 (5,7)			
- asbest ⁸				30 (0,1)		
- övrigt farligt avfall ⁹			590 (1,7)			
Elavfall och batterier ¹⁰	3 840 (11)					3 840 (11)
Summa, exkl slam och fett	35 160 (103)	9 160 (27)	93 960 (276)	5 980 (17)	1 820 (5,4)	146 080 (430)
Slam totalt ¹¹ , varav:						57 970 (171)
- slam från enskilda anläggningar		50 850 (150)				
- fettavskiljar slam		7 120 (21)				

¹ Avser matavfall enligt Avfall Webs positioner Å5 och Å7.

² Avser restavfall enligt Avfall Webs positioner Å1, vilket innehåller annat avfall som inte har sorterats ut från restavfallet, t.ex. matavfall, förpackningar och returpapper.

³ Avser förpackningar och returpapper enligt Avfall Webs positioner I6.

⁴ Avser grovavfall enligt Avfall Webs positioner Å3, Å31, Å32 och D2.

⁵ Avser trädgårdsavfall enligt Avfall Webs positioner Å2.

⁶ Avser latrin enligt Avfall Webs position S8.

⁷ Avser farligt avfall enligt Avfall Webs position F4.

⁸ Avser farligt avfall enligt Avfall Webs position F9.

⁹ Avser farligt avfall enligt Avfall Webs positioner F2, F3, F10, F23 och F24.

¹⁰ Avser elavfall och batterier enligt Avfall Webs positioner F5, F6 och F8.

¹¹ Avser slam och fett enligt Avfall Webs positioner S7 och S9.

¹² Avser användning som konstruktionsmaterial.

Hushållsavfall

Mat- och restavfall

Matavfall och restavfall samlas in i kärl vid varje fastighet eller vid gemensamma anläggningar.

För villor eller andra småhus i områden som är lämpade för att hämta avfallet vid tomtgräns erbjuds hushållen fyra alternativa abonnemang:

- Sorterahemma, där hushållet har möjlighet att sortera ut tio avfallsslag i två kärl.
- Källsortering av matavfall, med ett kärl för matavfall respektive ett kärl för restavfall.
- Kompostering av matavfall, med ett kärl för restavfall.
- Osorterat, med ett kärl för hushållsavfall.

Hushåll med fritidshus har sophämtning under tolv tillfällen under maj till oktober.

I områden som är bättre lämpade för en gemensam avfallsinsamling och för flerbostadshus finns flera alternativa abonnemang vilka baseras på området storlek, fastighetsägarens/hyresvärdens önskemål om sorteringslösning samt infrastruktur. Dessa samfälligheter, bostadsrättsföreningar eller flerbostadshus har möjlighet att samplacera hushållens kärl alternativt använda en sorteringslösning med kärlskåp eller med bottentömmande behållare. Ett sammanhållande koncept är att erbjuda hushållen ett miljörum/-hus. SRV erbjuder även möjligheten att sortera ut matavfall. För större områden med flerbostadshus förekommer även sopsugssystem, där sådant system planerades och installerades i samband med att bostadsområdet byggdes. Dessa olika insamlingssystem beskrivs närmare i avsnitt om insamlingssystem.

Grovavfall, farligt avfall och annat som tas emot vid återvinningscentraler

I kommunerna finns åtta fasta återvinningscentraler där hushållen ska lämna sitt grovavfall, sitt trädgårdsavfall, sitt elavfall samt sitt farliga avfall.

Separat hämtning som inte ingår i den ordinarie sophämtningstaxan kan beställas hos SRV mot en extra avgift. För boende i skärgården erbjuds under sommaren dessutom mobila återvinningscentraler. Nedan anges var återvinningscentralerna finns.

I avfallsföreskrifterna står att fastighetsägare av flerbostadshus ska erbjuda hushållen möjlighet att lämna grovavfall samt farligt avfall i anslutning till bostaden.

SRV forslar bort avfall från flerbostadshus till en avfallsbehandlingsanläggning. Efter medgivande från SRV (d.v.s. med passerkort till SRV:s återvinningscentraler) kan lägenhetsinnehavare även lämna sitt grovavfall och farliga avfall vid återvinningscentraler i enlighet med samma förutsättningar som för enbostadshus.

I trädgårdsavfall kan det förekomma växtdelar och jordmassor från invasiva växter och sådant ska lämnas på SRV:s återvinningsanläggning i Gladö Kvarn. Växtdelar ska vara väl förpackat i tillförslutna påsar och får inte hanteras öppet eftersom det ökar risken för spridning. Invasiva växter får inte hanteras som kompost eller trädgårdsavfall på återvinningscentraler. För jordmassor kan behandlingkostnader tillkomma beroende på mängd. Kunder uppmanas kontakta återvinningsanläggningens miljöingenjörer innan intransport sker. Växtdelar skickas till förbränning och jordmassor deponeras.

Tabell 3 Återvinningscentraler, fasta, i kommunerna, år 2018.
Aktuella uppgifter om centralerna och vilka avfallsslag som kan tas emot visas på www.srvatervinning.se.

Kommun	Återvinningscentraler, fasta
Botkyrka	<ul style="list-style-type: none"> Himmelsbodavägen 19, Skyttbrinks industriområde. Hallundaleden 4, Fittja trafikplats.
Haninge	<ul style="list-style-type: none"> Rörvägen 23, Jordbro företagspark.
Huddinge	<ul style="list-style-type: none"> Regulatorvägen 3, Flemingsbergs industriområde. Storvretsvägen/Vretvägen, Skogås/Trångsund.
Nynäshamn	<ul style="list-style-type: none"> Åkervägen 11, Hammarhagens industriområde. Sorunda, Sunnerby industriområde.
Salem	<ul style="list-style-type: none"> Tvärvägen 4.

I skärgården inom Haninge kommun finns mobila återvinningscentraler som lägger till varje vår och höst på följande platser: Fiversätra ö (östra sidan), Mefjärd, Ornö (Hässelmara färjeläge), Björkösbrygga, Ornöboda, Söderviken, Kymmendö, Edesö, Fågclarö, Utö Sprängabrygga, Aspö (Västertorp), Korsholmen, Jutholmen, Utö Gruvbrygga, Ängsö, Gränö, Kalvholmen, Norrö, Aspö (Nåttarö), Muskö (Ludvigsberg) och Långgarn (Kärringhamn).

I skärgården inom Nynäshamns kommun finns mobila återvinningscentraler som lägger till varje vår och höst vid Landsort och Krokskär.

Insamlingssystem

Att samla in avfall har tidigare inneburit en arbetsmiljö med tunga lyft men säckar har med tiden ersatts med kärll eller andra typer av behållare. Detta har skapat en bättre arbets- och kundmiljö. Även om arbetsmiljön har blivit bättre ur många aspekter arbetar avfallsbranschen kontinuerligt med att hitta nya lösningar och förbättringar.

För att öka källsorteringsgraden är det viktigt att möta de förutsättningar hushåll och verksamheter har med kundanpassade lösningar. Manuell hantering har till viss del ersatts av mer automatiserade system. Olika kärllösningar kompletteras med botten tömmande behållare som töms med kranbil alternativt med ett sopsugssystem. Utvecklingen av dessa system har gått från att hantera ett avfallsslag till att nu klara av flera avfallsslag samtidigt. Systemen kan ses som komponenter i en helhetslösning som även innefattar hanteringen av grovavfall.

En central del i kommunens avfallsplanering är att skapa källsorterings- och insamlingssystem som är tydliga och bekväma för användaren samtidigt som de är arbetsmiljöriktiga för den som ansvarar för tömning och transport av avfall.

Det är dessutom väsentligt att trafikplaneringen medger hämtning utan onödig interaktion mellan avfallshämtaren och de boende eller verksamheterna på platsen. Exempel på lösningar som underlättar detta är:

Gemensamhetsanläggningar och kvartersnära insamling

Kvartersnära insamling och gemensamhetsanläggningar är ett sätt att hantera avfall som innebär att en källsorteringsstation utplaceras i ett villa- eller radhusområde, nära bostäderna, där de boende naturligt rör sig. I stället för att åka med återvinningsbart avfall till en återvinningsstation kan allt avfall samlas in och därmed återvinnas i nära anslutning till bostaden. Insamlaren behöver inte tömma sopkärl för respektive hushåll, utan kan göra en tömning för alla bostäder inom området. Interaktionen minimeras.

Kvartersnära gemensamhetsanläggningar bidrar till en bra service för boende i områden där sopbilar inte kan hämta avfall vid tomtgräns. Källsorteringen blir tillgänglig.

Bottentömmande behållare

De senaste åren har avfall börjat samlas upp i bottentömmande behållare, eller s.k. underjordsbehållare eller djupbehållare. Bottentömmande behållare kan stå helt ovan mark eller vara helt eller delvis nedgrävda under jord, vilket har flera fördelar. Avfallssystemet sparar utrymme i trånga miljöer och kan integreras på ett diskret sätt.

Sopsug

I äldre bebyggelse och i trånga områden samt vid nybyggnation är transport av avfall med vakuumteknik under jord, så kallad sopsug, ett alternativ.

Fördelar med sopsug är bl.a. minskad belastning vid insamling av avfall och att risken för personskador är mycket liten. Systemet lämpar sig för insamling av olika avfallsslag och kan vara en bra lösning i tätbebyggda områden där det är svårt för sopbilar att komma fram. Vid tömning av sopsugssystem minskar exponeringen av både damm och lukt jämfört med vid konventionell tömning av kärl. Nackdelar är bland annat den stora investeringskostnaden och att erfarenheter visar att incitamenten för sortering av avfall minskar när avfallet "försvinner" i ett inkast. Det förekommer även driftproblem när skrymmande avfall orsakar stopp i systemet.

Verksamhetsavfall

Kommunens verksamhetsavfall

Avfall från kommunala verksamheter utgörs av avfall som omfattas av kommunalt ansvar och som uppstår i t.ex. förskolor, skolor, äldreomsorg och kommunkontor samt kommunalt verksamhetsavfall från bl.a. avloppsreningsverk, fastighetsskötsel och gatudrift.

Övrigt Verksamhetsavfall

Utöver hushållsavfall uppstår inom SRVs ägarkommuner även verksamhetsavfall, t.ex. bygg- och rivningsavfall, samt förpackningsavfall.

Verksamhetsavfall transporteras av ett stort antal åkerier till återvinningsanläggningar och sorteras mekaniskt i olika materialslag om det inte har sorterats vid källan.

SRV har under 2018 skickat ca 150 000 ton insamlat och utsorterat avfall från Sofielunds återvinningsanläggning till material- eller energiåtervinning. Ungefär en tredjedel av återvinningen utgjordes av materialåtervinning. Utöver Sofielunds återvinningsanläggning finns även andra aktörer inom kommunerna som kan ta emot verksamhetsavfall.

Trots insatser av kommunala och privata aktörer för att minska avfallsmängder samt öka materialåtervinning ser man ingen fallande trend gällande mängder verksamhetsavfall som går till förbränning.

Inom SRVs ägarkommuner finns en deponi för icke-farligt avfall, SRVs deponi på Sofielunds återvinningsanläggning. SRV har under 2018 deponerat ca 40 000 ton icke-farligt avfall samt asbest. En stor del av icke-farligt avfall som bortskaffas genom deponering uppstår inom ramen för nybyggnation och rivning. Hur mängderna kommer att utvecklas i framtiden styrs inte bara av byggtakten. Även lagstiftning som styr återanvändning och återvinning av bygg- och rivningsavfall och förbränningsrester kan bidra till förändringar avseende deponimängder. Utöver det finns ett flertal anläggningar som jobbar med sortering och återvinning av rena eller mindre förorenade schaktmassor.

Att inventera avfallsslag och mängder av det verksamhetsavfall som uppkommer och behandlas inom kommunen är oerhört komplext. Det är många aktörer t.ex. åkare och återvinningsentreprenörer som konkurrerar om att få samla in och behandla just verksamhetsavfall. På grund av att det är många aktörer inom marknaden för verksamhetsavfall är spårbarheten för uppkomst, insamling och var avfall lämnas och behandlas svår. Följden blir att övergripande statistik för verksamhetsavfall i kommunen blir näst intill omöjlig att samla in, administrera och följa upp.

Avfall som omfattas av producentansvar

I Sverige tillämpas producentansvar, vilket innebär att den som producerar en vara har miljöansvaret för produkten. Det betyder att producenterna ska se till att varan tas omhand på ett miljöriktigt sätt efter konsumenternas slutanvändning. Producenterna ansvarar därför för insamlingssystemet för varorna. Producentansvaret omfattar idag (januari 2021) förpackningar, returpapper, elutrustning, batterier, däck, bilar, läkemedel och radioaktiva produkter. Regeringen har i december 2020 beslutat att avskaffa producentansvaret för returpapper och ansvaret för insamling av returpapper läggs på kommunerna från och med januari 2022.

Hushållen är enligt avfallsförordningen skyldiga att sortera ut förpackningsavfall och returpapper från övrigt hushållsavfall samt lämna dessa till ett godkänt insamlingssystem.

Regeringen har tagit fram ett förslag om att ta bort producentansvaret för returpapper och lägga ansvaret för detta på kommunerna, men det har inte fattats något beslut ännu³.

Avfallsslag och mängder

Under år 2018 samlades det in ca 18 400 ton förpackningar och returpapper samt ca 3 800 ton elavfall och batterier i SRV:s ägarkommuner. I tabell 4 presenteras insamlade mängder avfall som omfattas av producentansvar utslaget per invånare för respektive avfallsslag.

Tabell 4 *Insamlade mängder avfall som omfattas av producentansvar, år 2018.*

Källa: Avfall Web.

	SRV:s ägarkommuner, kg/invånare	Sverige, kg/invånare
Förpackningar och returpapper totalt, varav:	54,1	63,5
- Returpapper	16,5	18,7
- pappersförpackningar	13,6	13,9
- plastförpackningar	6,2	7,5
- glasförpackningar	16,5	21,8
- metallförpackningar	1,3	1,6
Elavfall totalt, varav:	10,7	14,3
- elavfall, exkl. batterier	10,5	14,0
- bärbara batterier	0,2	0,3
Bilbatterier	0,6	0,7
Däck	ingen uppgift	ingen uppgift
Bilar	ingen uppgift	ingen uppgift
Läkemedel	ingen uppgift	ingen uppgift

³ December 2020.

Under 2018 insamlades totalt ca 54 kg/invånare förpackningar och returpapper, vilket ligger lägre än riksgenomsnittet enligt Förpacknings- och Tidningsinsamlingen AB.

Under 2018 insamlades knappt 11 kg/invånare elavfall, inklusive bärbara batterier, vilket ligger lägre än riksgenomsnittet enligt El-Kretsen AB. Motsvarande nyckeltal för däck, bilar och läkemedel saknas.

Returpapper och förpackningar

Förpackningar och returpapper ska lämnas i insamling vid fastigheten eller vid de återvinningsstationer som bolaget FTI (Förpacknings- och Tidningsinsamling) ansvarar för. På återvinningsstationer finns containrar för sortering av förpackningarna: glas, metall, plast samt papper. Dessutom finns en container för returpapper. Insamlingssystemet för returpapper kan förändras när kommunerna ska ta över ansvaret för insamlingen år 2022.

Enligt gällande lagstiftning ska producenter samt importörer av förpackningar, efter 31 december 2022, vara anslutna till ett tillståndspliktigt insamlingssystem (TIS). Ett sådant system kräver tillstånd från Naturvårdsverket. Efter 1 april 2025 ska producenterna erbjuda hämtning av förpackningar från alla bostadsfastigheter.

Från och med år 2022 ska den som äger en bostadsfastighet underlätta för insamlingssystemen att transportera bort förpackningsavfall enligt 3 kap. 4a § avfallsförordningen (2020:614). Fastighetsägaren får avböja borttransport från fastigheten endast om en sådan transport är olämplig med hänsyn till fastighetens utformning eller belägenhet, trafiksäkerheten eller andra omständigheter.

Inom SRV:s ägarkommuner har över hälften av alla flerbostadshus fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper. Insamling sker i separata kärl vid fastigheten. Omkring 10 % av enbostadshusen i kommunerna har fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper i fyrfackskärl, genom tjänsten "SorteraHemma". Det förekommer även fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper hos mer än hälften av de verksamheter som har egna abonnemang hushållsavfall.

Hushåll som inte har tillgång till fastighetsnära insamling, eller som behöver lämna förpackningar som inte får plats i behållare nära bostaden, kan lämna förpackningar och returpapper på en av Förpacknings- och Tidningsinsamlingens återvinningsstationer. I tabell 5 nedan visas hur många återvinningsstationer som finns i kommunerna för närvarande. När bostadsnära insamling av förpackningar byggs ut kan antal återvinningsstationer och var de är placerade komma att ändras, när behovet av stationerna förändras.

Tabell 5 Återvinningsstationer för förpackningar och returpapper i kommunerna, år 2018. Aktuella uppgifter om antal stationer och var de är placerade visas på www.ftiab.se.

Kommun	Antal återvinningsstationer
Botkyrka	43
Haninge	69

Kommun	Antal återvinningsstationer
Huddinge	54
Nynäshamn	23
Salem	11

Däck

Svensk Däckåtervinning har producentansvaret för däck. Däck med fälg tas emot på återvinningscentralerna, men normalt ska däck lämnas till däckfirmor.

Batterier

El-Kretsen ansvarar för insamlingen av batterier.

Batterier från hushåll kan lämnas på en återvinningscentral. Batterier kan även lämnas i s.k. batteriholkar som finns på Förpacknings- och Tidningsinsamlingens återvinningsstationer.

Bilbatterier kan antingen lämnas i retur när ett nytt batteri köps eller på en återvinningscentral.

El-Kretsen transporterar batterierna till en behandlingsanläggning. Där sorteras först knappcells-batterier ut med hjälp av en skaksikt, då de oftast innehåller kvicksilver. Därefter sorteras övriga batterier ut manuellt efter innehåll; bly, litium, NiMH, NiCd samt alkaliska. Respektive fraktion krossas och hanteras i ett slutet system, där så mycket som möjligt material- eller energiåtervinns, och resten tas omhand som farligt avfall.

Bilar

Övergivna skrotbilar på kommunal mark faller under kommunalt ansvar för avfallshantering, om skrotbilen bedöms utgöra en olägenhet för människors hälsa och miljön. Övergivna skrotbilar kan också anses vara nedskräpning, om den finns på en plats som allmänheten har tillträde till eller insyn till. På enskild mark eller tomtmark är det markägaren som ansvarar för att den förvaras säkert ur miljösynpunkt, om markägaren godkännt placeringen. På allmän vägmark, det vill säga allmänna vägar utanför tätort samt parkeringsfickor och rastplatser längs dessa, är Trafikverket ansvarig för skrotbilar. På övrig allmän mark är det kommunen som beslutar om hämtning och skrotning av uttjänta fordon. Med uttjänta fordon menas fordon som är i dåligt skick, övergivna samt har ett mycket lågt värde.

En bil som ska skrotas lämnas till ett mottagningsställe för uttjänta bilar eller till en auktoriserad bilskrotningsfirma. Efter omhändertagande återanvänds vissa delar av bilen, andra delar materialåtervinns och en liten del förbränns.

Avfall från elutrustning

El-Kretsen ansvarar för insamlingen av elektriska och elektroniska produkter, elavfall.

Elavfall från hushåll kan lämnas på en återvinningscentral.

Nedan finns exempel på hur några olika typer av elavfall omhändertas:

- Ljuskällor transporteras till en anläggning för krossning och sortering. Först krossas lamporna i ett slutet system för insamling av kvicksilver. Därefter sorteras återstående material i glas och metall för att sedan återvinnas.
- Kylar och frysar skickas till en anläggning där farliga komponenter avlägsnas och övriga fraktioner förbereds för återvinning. Först avlägsnas farligt avfall i form av olja och kylkretsar. Därefter töms kyl och frysar på hyllor och annat löst material som återvinns som glas och plast. Kyl och frysar krossas sedan för att isolering, metall och plast ska kunna sorteras ut och eventuella freoner samlas upp.
- Stora vitvaror såsom spisar och tvättmaskiner till en anläggning där farliga komponenter avlägsnas och övriga fraktioner förbereds för återvinning. Först avlägsnas miljöfarliga ämnen som exempel PCB. Sedan krossas vitvarorna så att glas, plast och metall kan återvinnas.

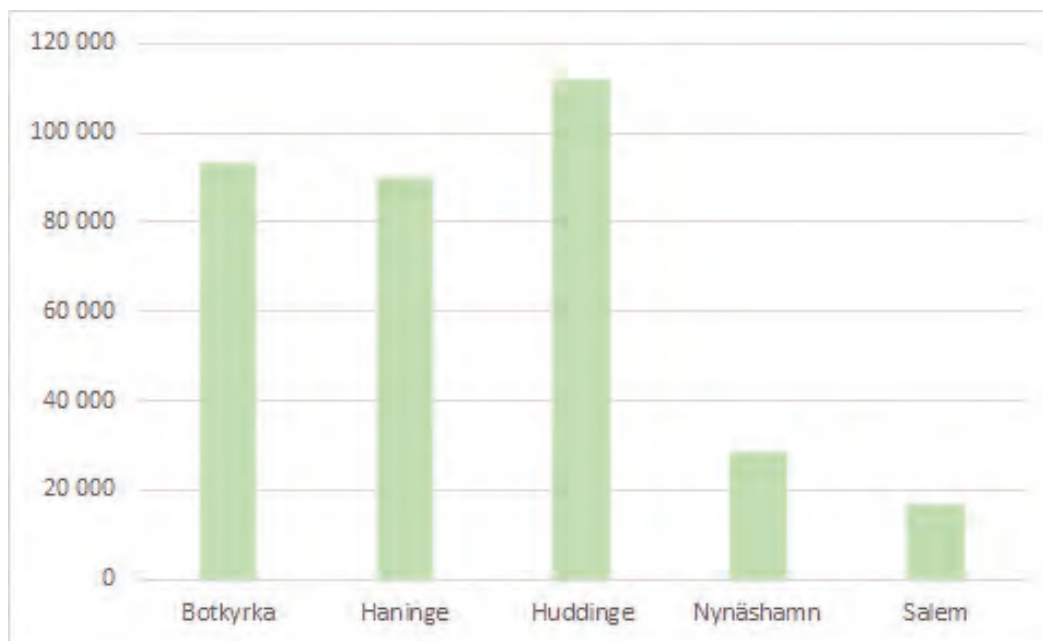
Läkemedel

Överblivna läkemedel ska lämnas till apotek.

Inlämnat läkemedel behandlas genom förbränning på godkända avfallsförbränningsanläggningar med effektiv förbränning och rökgasrening.

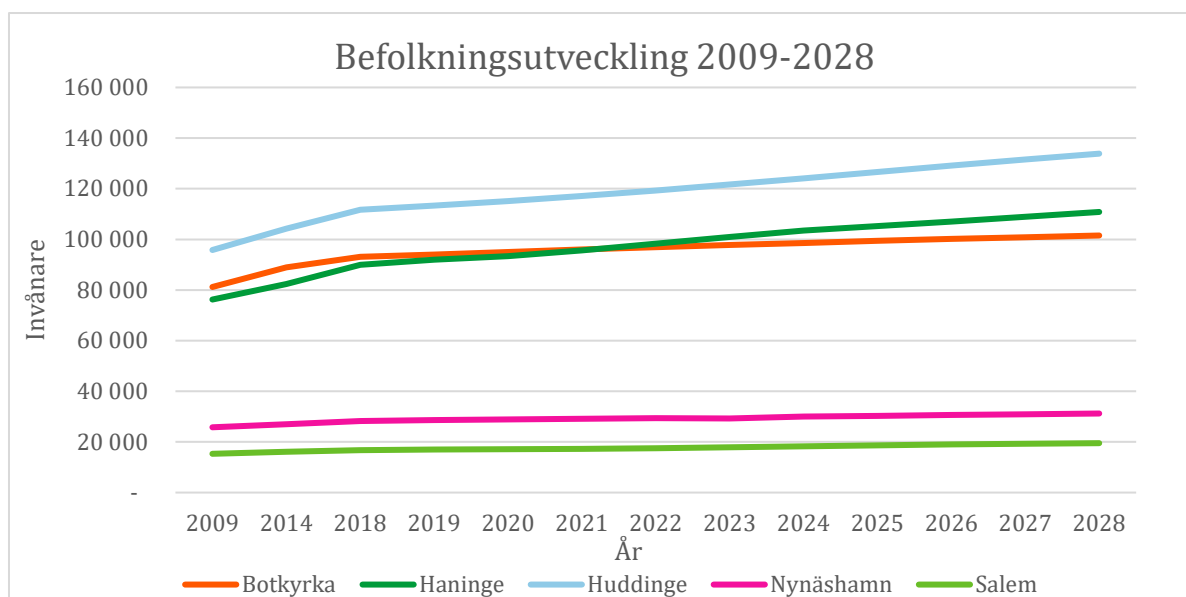
Befolkning

31 december 2018 hade de fem kommunerna sammanlagt 339 893 invånare, fördelade enligt figur 1 nedan.

Figur 1. Invånare 31 december 2018. Källa: Statistiska centralbyrån

Befolkningsutvecklingen under åren 2009-2018 samt en prognos fram till 2028 har ses nedan. Befolkningen i SRVs ägarkommuner har haft en kraftig utveckling som förväntas öka även fortsättningsvis.

Figur 2. Antal invånare, utveckling 2009-2018 samt prognos 2019-2028.

Tabell 6 Antal hushåll i kommunerna år 2018, fördelat på olika boendeformer samt antal fritidshus.

	Hushåll totalt	Hushåll i villa	Hushåll i flerbostads-hus	Fritidshus
Botkyrka	36 217	12 229	22 863	1 125
Haninge	41 669	14 892	20 843	5 934 ¹
Huddinge	45 788	18 948	25 448	1 392
Nynäshamn	15 578	6 106	6 453	3 019
Salem	6 552	3 684	2 755	113
Summa	145 804	55 859	78 362	11 583

¹ Inklusive specialbostäder och övriga bostäder.

Anläggningar för hantering av avfall

Enligt 13 § Naturvårdsverkets föreskrifter ska avfallsplanen innehålla uppgifter om de anläggningar som kommunen bedömer vara nödvändiga för att förebygga och hantera det avfall som kommunen ansvarar för.

Nedanför presenteras en sammanställning för de anläggningar som hanterar avfall. Verksamheterna är sorterade per kommun.

Tabell 7 Anläggningar i Botkyrka kommun

Namn, fastighetsbeteckning	Typ av avfall	Metod för behandling
Fittja återvinningscentral, Fittja 17:1	Grovavfall, skrymmande avfall, farligt avfall, förpackningar	Mellanlager av avfall samt viss sortering av farligt avfall som en del av att samla in avfall och farligt avfall
Skyttbrink återvinningscentral, Skyttbrink 21	Grovavfall, skrymmande avfall, farligt avfall, förpackningar	Mellanlager av avfall samt viss sortering av farligt avfall
Riksten-Pålmalms berg- och grustäkt, Riksten 8:2	Schaktmassor, betong, tegel, torv	Deponi, efterbehandling, jordtillverkning
Tullinge Jord & Maskin AB, Riksten 8:1	Schaktmassor, betong/tegel	Deponi
Hummeltorps torvindustri, Hummeltorp 1:4	Schaktmassor, asfalt, betong, gödsel, lera, schaktmassor	Mellanlagring, deponi
Ragnsells AB, Stora Uringe 3:1	Avloppsslam, schaktmassor, gödsel, bioaska	Mellanlagring, jordtillverkning
Resurs-Recycling i Stockholm AB, Vårsta 1:109	Rivningsavfall	Sortering/mechanisk bearbetning
Lotus Maskin & Transport AB, Vårsta 1:469 Vårsta 3:1	Jord och sten samt betong	Mellanlagring, sortering och mekanisk bearbetning
Kagghamra .isupplag, Ström 1:1	Flis	Mellanlagring
Hans Andersson Entreprenad AB, Boda 1:3	Asfalt, betong, gödsel, ris och stubb, lera, jord och fyllnadsmassor	Mellanlagring, krossning, jordtillverkning

Tabell 8 Anläggningar i Haninge kommun

Namn, fastighetsbeteckning	Typ av avfall	Metod för behandling
Jordbro återvinningscentral, Åby 1:219	Grovavfall, skrymmande avfall, farligt avfall, förpackningar	Mellanlager av avfall samt viss sortering av farligt avfall
Hans Andersson Entreprenad AB, Rudan 1:2 (Tillstånd av MPD 070312)	Krossning, återvinning av schaktmassor, asfaltsproduktion	Återvinning
Sortera Skandinavien AB, Åby 1:184, 1:185	Träbaserat bränsle, annat avfall än farligt avfall, mellanlagring av farligt avfall	Framställning och bearbetning, krossning sortering, mellanlagring
Skäggsmo mellanlagringsstation, Alby 1:9	Sopsand, gatubrunssand, ledningssand och asfalt. Kompostering av trädgårdsavfall.	Mellanlagring
JP AB/Johan Westermark, Årsta 1:82	Jord- och schaktmassor, asfalt och betong	Sortering, krossning, återvinning tillverkning av jord
Stadsbyggnadsförvaltningen, Park och Natur, Nödesta 8:235	Kompostering av park- och trädgårdsavfall	Kompostering
Nedersta Gård, Nödesta 8:235, Haninge kommun	Gödsel	Biologisk behandling (hygieniseringsanläggning)
Valsta slamlager, Valsta 4:1	Slam	Mellanlagring
Returpack – Burk Svenska AB, Jordbromalm 6:12	Burkar och PET-flaskor	Mellanlagring
Solberga ureahygeniseringsanläggning, Åbrunna 1:1	Toalettavfall	

Turbinen Entreprenad, Alby 1:9	Jord- och schaktmassor	Mellanlagring
Tysslinge Återvinning AB, Jordbromalm 4:6	Bygg- och rivningsavfall, park- och trädgårdsavfall	Mekanisk bearbetning och sortering, mellanlagring
Såcab Åkericentral AB, Åby 1:265	Inert avfall, betong, tegel och klinkers, asfalt, betong, jord och sten, snö	Deponi, sortering och mekanisk bearbetning, mellanlagring

Tabell 9 Anläggningar i Huddinge kommun

Namn, fastighetsbeteckning	Typ av avfall	Metod för behandling
Sofielunds återvinnings-anläggning Gladö: 1:3 m.fl.	Hushållsavfall, park- och trädgårdsavfall, grovavfall, industriavfall, förorenade massor, aska, flytande avfall, farligt avfall, el-avfall	Mellanlagring, sortering, deponering, behandling av t.ex. tvätthallsslam, oljeåtervinning
Scandinavian Biogas Södertörn AB Gladö: 1:3 m.fl	Matavfall	Rötning
Flemingsbergs Återvinningscentral, Katoden 4	Grovavfall, skrymmande avfall, farligt avfall, förpackningar	Mellanlager av avfall samt viss sortering av farligt avfall
Återvinningscentral i Skogås, Västra Skogås 1:2	Grovavfall, skrymmande avfall, farligt avfall, förpackningar	Mellanlager av avfall samt viss sortering av farligt avfall
Länna kretsloppsanläggning	Bygg, industri	Sortering, behandling, krossning
Stena Recycling AB	Skrot	Sortering, förbehandling av fordon
Stenas recycling AB	Metallavfall	Fragmentering
Allbildelar i Huddinge AB, Gladö 76:7	Skrot	Bildemontering
Allbils-skroten i Länna AB, Gladö 1:3	Skrot	Bildemontering
Atracco AB, Vårdkasen 1:48	Skrot	Bildemontering
Lind & Ledin lastbilservice AB, Gladö 76:13	Byggavfall	Sortering av avfall
NMT transport AB, Gladö 76:8	Byggavfall	Sortering av avfall

Tabell 10 Anläggningar i Nynäshamns kommun

Namn, fastighetsbeteckning	Typ av avfall	Metod för behandling
Nynäshamn ÅVC, Harven 1	Grovavfall, skrymmande avfall, farligt avfall, förpackningar	Mellanlager av avfall samt viss sortering av farligt avfall
Sorunda ÅVC, Sunnerby 1:313	Grovavfall, skrymmande avfall, farligt avfall, förpackningar	Mellanlager av avfall samt viss sortering av farligt avfall
Stockholms Bulkhamn, Stora Vika 6:1	Biobränslen och råvaror till biobränslen	Mellanlagring
Nynäshamn-Ösmo Lastbilscentral ek.förening, Nynäshamn 2:178	Avslutad bergtäkt, nu mobil stenkross	Sortering , lagring och återvinning av berg, betong asfalt, tegel, schaktmassor, trädgårdsavfall, trä, byggavfall, metall, brännbart, farligt avfall
Nynäshamns kraftvärmeverk	Returflis, slakteriavfall och PTP (papper, trä och plast)	Samförbränningsanläggning som förbränner avfallsklassat bränsle
Stesor AB, Norr Enby 1:7	Jord och stenmassor samt betongavfall	Återvinning av avfall för anläggningsändamål.

Tabell 11 Anläggningar i Salems kommun

Namn, fastighetsbeteckning	Typ av avfall	Metod för behandling
Salem återvinningscentral	Grovavfall, skrymmande avfall, farligt avfall, förpackningar	Mellanlager av avfall samt viss sortering av farligt avfall

Referenser – Avfallsplanens samtliga delar

SFS 1998:808 Miljöbalken

SFS 2020:614 Avfallsförordningen

NFS 2017:2, Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall.

Naturvårdsverket: www.naturvardsverket.se

Sveriges miljömål: <http://miljomal.se/au>

Avfall Sverige: www.avfallsverige.se

Förpacknings- och tidningsinsamlingen, FTI: www.ftiab.se

Håll Sverige Rent: www.hsr.se

Ordlista – Avfallsplanens samtliga delar

Avfall – alla föremål eller ämnen som innehavaren vill göra sig av med eller är skyldig att göra sig av med.

Avfallshierarkin – prioriteringsordning som visar i vilken ordning olika behandlingsmetoder för avfall bör användas för att minimera miljöpåverkan. Översta steget är Förebyggande, därefter följer Förberedelse för återanvändning, Återanvändning, Materialåtervinning, Annan återvinning och sist Bortskaffande.

Deponi/deponering - en avfallsbehandlingsmetod som innebär att avfall läggs på ett avfallsupplag.

Farligt avfall – avfall som är farligt därför att det är explosivt, brandfarligt, frätande, smittförande eller giftigt för människa och miljön. Farligt avfall är sådant avfall som finns uppräknat i avfallsförordningen (2020:614) och som har egenskaper som gör att det måste hanteras särskilt för att inte skada levande organismer eller miljön. Exempel på farligt avfall som uppkommer i hushållen, eller i bygg- och rivningsavfall, är nagellack, aceton, färg, färg, lösningsmedel, förtunningsmedel, olja och elavfall.

Fastighetsnära insamling (FNI) – insamling vid fastighetsgränsen eller vid överenskommen eller anvisad plats inom rimligt avstånd från fastigheten.

Förebyggande av avfall – åtgärder som vidtas för att förebygga att det överhuvudtaget uppkommer avfall till exempel genom minskad konsumtion eller delat ägande. Det kan även vara åtgärder som vidtas för att minska innehållet av farliga ämnen i material eller produkter.

Förpackningar – konstruktion av plast, metall, papper, kartong, wellpapp eller glas som används för att förvara, skydda eller leverera en vara. Se förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar.

Grovavfall – den del av hushållsavfallet som är så tungt och/eller skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in tillsammans med restavfall i kärl eller annan behållare. Det kan till exempel vara möbler, trädgårdsavfall, cyklar, stekpannor och skidor.

Hushållsavfall – avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet. Det avser samma sak som begreppet "kommunalt avfall" enligt 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet. I avfallsplanen används begreppet hushållsavfall därför att det begreppet bedöms vara vedertaget och tydligare än det nytillkomna begreppet "kommunalt avfall". I begreppet hushållsavfall inryms avfall som typiskt kan uppkomma vid människors användning av mark och byggnader för bostadsändamål. Hushållsavfall uppstår i alla former av boende. Med avfall från annan verksamhet som är jämförlig med hushållsavfall menas sådant avfall som uppkommer som ett resultat av att människor använder lokaler eller anläggningar på ett sätt som ger upphov till avfall som liknar det avfall som även kan uppstå vid användning av mark eller byggnad för bostadsändamål. Till exempel avfall från personalmatsalar och restauranger, samt avfall som uppkommer genom städning och genom att saker kastas i papperskorgar.

Invasiva växter – En invasiv art är en art som introducerats till områden utanför sitt ursprungliga utbredningsområde, som sprider sig av egen kraft, som skadar ekosystemet som de introducerats till, hotar den biologiska mångfalden, har negativa effekter på jordbruk och dylikt,

åstadkommer ekonomisk skada, eller påverkar hälsan negativt hos djur och människor. Invasiva arter kan ha introducerats oavsiktligt eller avsiktligt.

Kommunalt avfall - avser samma som i 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll. I föreskrifterna används begreppet hushållsavfall därför att det begreppet bedöms vara vedertaget och tydligare än begreppet "kommunalt avfall".

Matavfall – biologiskt lättnedbrytbart avfall, avfall som på kort tid kan brytas ner i biologiska processer, och som består av livsmedel eller som uppstår i samband med hantering av livsmedel, till exempel kaffesump och olika skal.

Matsvinn – onödigt matavfall som hade kunnat ätas upp till exempel bröd, matrester frukt och grönsaker, även avskrap från tallrikar och rester i förpackningar.

Nedlagda deponier – ett avfallsupplag som inte längre är i drift och som inte omfattas av deponeringsförordningen (SFS 2001:512).

Plockanalys – en metod för att undersöka avfallets sammansättning och resultatet kan till exempel visa hur stor andel av restavfallet som skulle ha kunnat sorteras till materialåtervinning eller av andra skäl inte borde ha lagts i restavfall, det vill säga andelen producentansvarsmaterial, matavfall, farligt avfall och el-avfall i det restavfallet.

Producentansvar – lagstadgat ansvar för producenterna för att en vara eller produkt samlas in och omhändertas genom återvinning, återanvändning eller bortskaffning på ett sådant sätt som krävs för en hälso- och miljömässigt godtagbar avfallshantering. Exempelvis omfattas förpackningar, däck, batterier, bilar och elavfall samt vissa radioaktiva produkter av producentansvar.

Restavfall – brännbart avfall som är kvar efter utsortering av matavfall, förpackningar, returpapper, grovavfall och farligt avfall. Restavfall kan innehålla matavfall och/eller annat avfall om dessa avfall inte sorterats ut.

Returpapper/tidningar – dags- och veckotidningar, tidskrifter, kataloger, reklamblad, broschyrer, skriv- och ritpapper, pocketböcker

Verksamhetsavfall – avfall från verksamhet som inte utgör med hushållsavfall jämförligt avfall, till exempel produktionsspill och bygg- och rivningsavfall som uppstår i kommersiell verksamhet.

Återbruk/återanvändning – en åtgärd som innebär att en produkt eller komponent som inte är avfall används igen för att fylla samma funktion som den ursprungligen var avsedd för. I avfallsplanen inkluderas i begreppet även åtgärd som innebär förberedelse för återanvändning.

Återvinning – en avfallshantering som innebär att avfall kommer till nytta som ersättning för annat material eller förbereds för att komma till sådan nytta eller en avfallshantering som innebär förberedelse för återanvändning.

Återvinningscentral (ÅVC) – bemannad större anläggning för insamling av grovavfall, trädgårdsavfall, farligt avfall, el-avfall etc. Ibland även med verksamhet för återanvändning.

Återvinningsstation (ÅVS) – obemannad mindre anläggning för mottagning av förpackningar och returpapper. Drivs av Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI AB). Utformning och ansvar för återvinningsstationer kan förändras när kommunerna ska ta över ansvaret för insamlingen av returpapper år 2022.

Avfallsplanen 2021-2030 –

Del 3 *Nedlagda deponier*

Slutlig förslagshandling

Vad är deponi?

Avfall som inte kan materialåtervinnas, behandlas biologiskt, förbrännas med energiutvinning eller på annat sätt nyttiggöras måste deponeras. Deponering är helt enkelt en slutförvaring av avfall. Nu deponeras endast en procent av hushållsavfallet. Deponering är den behandlingsmetod som används för avfall som inte kan behandlas på annat sätt, till exempel förorenade massor.

Internationellt sett är deponering fortfarande den dominerande metoden för att ta hand om avfall. Men i Sverige har vi sedan början av 1990-talet minskat deponering till förmån för andra behandlingsmetoder.

Under 2000-talet infördes en rad förbud mot att deponera vissa avfallsslag vilket medförde att en stor del av de aktiva deponierna i Sverige har avslutats. De sluttäcks då med material, ofta i flera lager, för att bland annat förhindra att regnvatten tränger ner och förorenas.

Exponering för föroreningar i deponier sker i huvudsak antingen via luft, deponigas, eller via vatten, lakvatten. Deponigas kallas den gas som uppkommer vid en deponi där man tidigare har deponerat organiskt avfall. Gasen består av cirka 50 procent metan, resten är koldioxid, kväve och små mängder av andra gaser. Eftersom den innehåller metan måste den samlas in för att minska miljöpåverkan. Sedan förbudet att deponera organiskt avfall infördes har gasbildningen på deponier successivt avtagit.

Lakvatten är regnvatten och annat vatten som varit i kontakt med avfall. Lakvatten kan innehålla både näringsämnen och föroreningar. I höga koncentrationer är de skadliga för miljön.

Att inventera och åtgärda nedlagda deponier

Nedlagda deponier kan påverka människors hälsa och miljön negativt genom förorening av mark, grund- och ytvatten samt utsläpp av deponigas. Dessutom har äldre, nedlagda deponier ofta en sämre placering utifrån miljösynpunkt. Dessa deponier behöver därför identifieras och riskklassas. Vidare behöver de områden som innebär en risk för människors hälsa och för miljön åtgärdas. Kommunerna behöver kartlägga alla nedlagda deponier och rapportera till länsstyrelsens databas för behandling av förorenad mark om någon deponi saknas i databasen.

Uppgifter och bedömning

Tabellerna nedan är en sammanställning över kommunernas nedlagda deponier. De baseras på kommunernas tidigare renhållningsordningar, uppgifter från Länsstyrelsen i Stockholms län, avstämning med representanter ifrån kommunerna och Länsstyrelsens rapport 1993:14 Miljöpåverkan ifrån avfallsanläggningar.

Deponierna i tabellen har i vissa fall klassats enligt Metodik för Inventering av Förorenade Områden (MIFO)¹. MIFO är ett inventeringsinstrument som gör det möjligt att dela in förorenade områden i riskklasser. Några av fastigheterna har inte klassats ännu.

De fyra riskklasserna är:

- riskklass 1, mycket stor risk,
- riskklass 2, stor risk,
- riskklass 3, måttlig risk och
- riskklass 4, liten risk.

¹ Naturvårdsverket.se

Nedlagda deponier per kommun

I tabell 1 till 5 nedan presenteras utdrag, datum för uttag 2020-10-08, ur Länsstyrelsens databas för efterbehandling av förorenad mark avseende nedlagda deponier. I Länsstyrelsens databas kan även ytterligare information om deponierna finnas. Informationen från Länsstyrelsen har kompletterats med en sammanställning av kunskapsläget från den tidigare avfallsplanen (AP 2011-2019). I några fall, som har markerats med *, finns inte deponierna angivna i Länsstyrelsens databas. Bedömningen är att informationen kan vara till nytta vid arbetet med nedlagda deponier framöver.

Tabell 1: Sammanställning över nedlagda deponier i Botkyrka kommun.

Botkyrka kommun		Status/ Riskklass/ Underlag	År nedlagd		Riskbedömning (AP 2011-2019)
Namn/ fastighet	Primär bransch		år (AP 2011- 2019)	Info från AP 2011-2019	
fd Rikstenstippen (kommunal) / TULLINGE 21:223>1; TUMBA 7:126>8	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Förstudie avslutad - ingen åtgärd, Riskklass 3, Utredning			
Huddingegruvan, Botkyrka/ TUMBA 7:126>8	Industrideponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			
Tullinge/Römossen, deponi/ TULLINGE 21:484	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Förstudie pågående, Riskklass 2, Utredning		Schaktmassor	Ja, undersökt och kontrollprogram, Riskklass 2
Römossen, deponi/ TULLINGE 21:484	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Delåtgärd avslutad - uppföljning ej klar, Riskklass2, MIFO 2		Schaktmassor	Ja, undersökt och kontrollprogram, Riskklass 2
Golväng, deponi/ NORSBORG 5:1	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Delåtgärd avslutad - uppföljning ej klar			
Tumba bruk, tipp/ LINDHOV 15:24	Industrideponier	Åtgärd pågående		Hushålls- eller industriavfall	Nej, ej undersökt. Riskklass 4
Albysjön, deponi, Alby kvarn/ ALBY KVARN 2; ALBY KVARN 3; ALBY KVARN 4	Industrideponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad		Hushålls- eller industriavfall	Riskklass 3
Upplag av sprängsten/ VÅRSTA 1:58; VÅRSTA 1:187	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			

Botkyrka kommun Namn/ fastighet	Primär bransch	Status/ Riskklass/ Underlag	Är nedlagd		Riskbedömning (AP 2011-2019)
			år (AP 2011- 2019)	Info från AP 2011-2019	
Skäcklinge, deponi/ TUMBA 8:129; HAREN 24	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			
Slagstatippen/ HALLUNDA 4:34	Industrideponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad		Schaktmassor	Nej, ej undersökt
Botkyrkabacken, schaktmassor/ ERIKSBERG 2:1; LINDHOV 15:24	Industrideponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad		Schaktmassor	Nej, ej undersökt
Viad, deponi/ VIAD 1:2	Industrideponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad		Schaktmassor	
Kassmyra, deponi/ TUMBA 8:347; TUMBA 8:348; TUMBA 8:349	Industrideponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			
Näs, deponi/ NÄS 2:1	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			
Norrbyvret, deponi/ ENSTA 1:65	Industrideponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad		Schaktmassor	
Lilla Uringe, deponi/ STORA URINGE 3:1	Industrideponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			
Fittja, avfallsdeponi/ FITTJA 17:13; FITTJA 17:23; SJÖBODA 2; FÅGELVIK 2	Industrideponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			Riskklass 3
Röda Villorna, deponi/ TUMBA 7:126	Industrideponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad		Övrig	
Uttran, schaktmassor/ TUMBA 7:241	Industrideponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			

Botkyrka kommun		Status/ Riskklass/ Underlag	År nedlagd	Info från AP 2011-2019	Riskbedömning (AP 2011-2019)
Namn/ fastighet	Primär bransch		år (AP 2011- 2019)		
Vinterskogen/ ENSTA 1:65	Industrideponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			
Sand & Grus AB Jehander/ RIKSTEN 8:17; RIKSTEN 8:2; RÅBY 1:11>1; RÅBY 1:64; RÅBY 1:66>3; RÅBY 1:66>4; RÅBY S:1	Industrideponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			
Tuna avfall/ TUMBA 7:6; TUNABERG 1; TUNABERG 2; TUNABERG 3; TUNABERG 4; TUNAHOLM 2; TUNAHOLM 4	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Förstudie avslutad - ingen åtgärd		Hushålls- eller industriavfall	Ja, undersökt. Riskklass 3
Skäcklinge/Däldvägen, deponi/ ALBY 15:14	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Förstudie avslutad - ingen åtgärd			
Lindhov, deponi/ NORSBORG 5:1	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad – inventering ej påbörjad			
Rikstenstippen/ RIKSTEN 8:1	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Förstudie pågående, Riskklass 2, Utredning		Hushålls- eller industriavfall	Ja, täckt, Riskklass 2
Alfa laval's gjuteritipp/ TULLINGE 19:575; TUMBA 7:126	Industrideponier	Delåtgärd avslutad – uppföljning genomförd, Riskklass 3, MIFO 1		Hushålls- eller industriavfall	Ja, undersökt och täckt, Riskklass 3
Vinterskogen Iselsta/ ISELSTA 1:21				Schaktmassor	
Iselsta/Iselsta 1:21			Nedlagd innan 1969 (1965)	Slam	Nej, ej undersökt
Lindhov/Lindhov 15:4				Hushålls- eller industriavfall, Schaktmassor	Riskklass 4
Vårsta centrum				Schaktmassor	

Botkyrka kommun		År nedlagd		Info från AP 2011-2019	Riskbedömning (AP 2011-2019)
Namn/ fastighet	Primär bransch	Status/ Riskklass/ Underlag	år (AP 2011- 2019)		
Huddingegruvan/ RIKSTEN 11:1				Hushålls- eller industriavfall	Delvis undersökt, inga åtgärder, Riskklass 2
Riksten fd/RIKSTEN 11:1				Hushålls- eller industriavfall	Undersökt, ej åtgärder, Riskklass 2
Alby/ ALBY 15:32 mfl				Hushålls- eller industriavfall	Ja, undersökt och kontrollerad. Kontrollprogram av grundvatten, Klara MKM
Skäcklinge/Däldvägen, / TUMBA 7:206				Hushålls- eller industriavfall	Nej, ej undersökt. Riskklass 4
Skogsudd/Eldtomta 2:12				Hushålls- eller industriavfall	Nej, ej undersökt. Riskklass 4

Tabell 2: Sammanställning över nedlagda deponier i Haninge kommun

Haninge kommun Namn/ fastighet	Primär bransch	Status/ Riskklass/ Underlag	Är nedlagd år (AP 2011- 2019)	Material (AP 2011-2019)	Riskbedömning (AP 2011-2019)
SÅCAB Åkericentral, Åbytippen/ ÅBY 1:265	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			
Nytorpstippen/ ÅBY 1:141	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			
Tungelstatippen/ TUNGELSTA 1:6, TUNGELSTA 2:10	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Förstudie pågående	1972	Hushålls- och industriavfall	Ej utfört, Riskklass 2
Ekeby, Haninge/ EKEBY 12:7	Industrideponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad	Nedlagd	Schaktmassor	Ej utfört
Jordbrotippen, Jordbro/ JORDBROMALM 4:33; JORDBROMALM 6:2; KALVSVIK 5:1	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Förstudie avslutad - huvudstudie ej påbörjad			
Sandemar/ SANDEMAR 10:1; SANDEMAR 1:1; SANDEMAR 12:1; SANDEMAR 13:1; SANDEMAR 9:1	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Förstudie pågående	1967	Hushålls- eller industriavfall	Ej utfört, Riskklass 3
Skrotupplag, Utö/ EDESNA 4:125	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			
Bobäcken, deponi/ HÄRINGE 5:16	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			

Haninge kommun Namn/ fastighet	Primär bransch	Status/ Riskklass/ Underlag	Är nedlagd år (AP 2011- 2019)	Material (AP 2011-2019)	Riskbedömning (AP 2011-2019)
Skutan, deponi/ HÖGSTA 2:3	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			
Högsta, deponi/ HÖGSTA 1:2	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad	Nedlagd	Hushålls- eller industriavfall	Ej utfört, Riskklass 4
Kalsvik, deponi/ JORDBROMALM 2:7	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad	Nedlagd	Slam	Ej utfört
Muskötippen/ LUDVIGSBERG 5:4	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad	Nedlagd	Hushålls- eller industriavfall	Ej utfört, Riskklass 4
Trematippen/ TREMA 3:1	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad	Nedlagd	Hushålls- eller industriavfall	Ej utfört, Riskklass 3
Skjutfältstippen/ EDESNAŠ 4.221	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad	Nedlagd	Hushålls- eller industriavfall	Ej utfört, Riskklass 4
Vinåker, deponi/ VINÅKER 1:1; VINÅKER 4:1; VINÅKER 2:1	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad	Nedlagd	Hushålls- eller industriavfall, slam	Ej utfört
Sandemars gårdstipp/ SANDEMAR 10:1; SANDEMAR 12:1; SANDEMAR 1:1; SANDEMAR 13:1; SANDEMAR 9:1	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			
Deponi, sofielund/ SOFIELUND 1:4	Industrideponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			

Haninge kommun Namn/ fastighet	Primär bransch	Status/ Riskklass/ Underlag	Är nedlagd år (AP 2011- 2019)	Material (AP 2011-2019)	Riskbedömning (AP 2011-2019)
Deponi, Utlida/ UTLIDA 1:70	Industrideponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			
Berga/Vitså/ VÄSTERHANINGE-BERGA 7:2	Industrideponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad	Nedlagd	Schaktmassor	Ej utfört
Deponi, tungelsta/ TUNGELSTA 1:5; TUNGELSTA 1:9	Industrideponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad	Slut 60-tal	Schaktmassor	Ej utfört, även EKEBY 12:11
Jordbro, schaktmassor/ KALVSVIK 5:1; DÅNTORP 1:4	Industrideponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			
Årsta Havsbad/ ALVSTA 7:1	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad – inventering ej påbörjad	Nedlagd	Hushålls- och industriavfall	Ej utfört, Riskklass 4
Betongtippen/ JORDBROMALM 6:2	Industrideponier	Identifiering avslutad – inventering ej påbörjad			
Deponering av dikesmassor/ LUDVIGSBERG	Industrideponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			
Vendelsöalm/ VENDELSÖ 3:1714; RAMSDALEN 2:1	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			
Betongtippen/ JORDBROMALM 4:11*			1970	Hushålls- eller industriavfall	Ej utfört. Riskklass 3
Jordbrotippen/ KALVSVIK 3:19*				hushålls- eller industriavfall	Undersökt och återställning pågår. Riskklass 2
Nytorpstippen/ ÅBY 1:19*			1967	Hushålls- eller industriavfall	Ej utfört. Riskklass 4

Haninge kommun			Är nedlagd		
Namn/ fastighet	Primär bransch	Status/ Riskklass/ Underlag	år (AP 2011- 2019)	Material (AP 2011-2019)	Riskbedömning (AP 2011-2019)
Vendelsömalm/ VENDELSÖ 16:11*			nedlagd	Hushålls- eller industriavfall	Ej utfört. Riskklass 4
Sofielund/ SOFIELUND 1:1*			nedlagd	Schaktmassor	Ej utfört
Kalvsvik*			nedlagd	slam	Ej utfört
Brobäckstippen/ HÄRINGE 5:1*			nedlagd	Hushålls- eller industriavfall	Ej utfört, Riskklass 4

Tabell 3: Sammanställning över nedlagda deponier i Huddinge kommun.

Huddinge kommun					
Namn/ fastighet	Primär bransch	Status/ Riskklass/ Underlag	Är nedlagd år (AP 2011-2019)	Material (AP 2011- 2019)	Riskbedömning (AP 2011-2019)
Gatukontorets upplag, Masmovägen/ MASMO 1:14	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Förstudie avslutad - huvudstudie ej påbörjad	I slutet av 60- talet (påbörjades i slutet av 1940- talet)	Huvudsakligen sprängsten och schaktmassor men även sprängtråd, stockar, betong etc. Längst i väster även trädgårdsavfall samt gipsskivor, tegel, oljefat mm. Idag lägger gatuavdelningen upp asfalt på Masmo 1:121. Masmo 1:12 Schaktmassor, materialupplag	Det finns tecken på föroreningsspridning men inga kända observationer av negativ omgivningspåverkan. Bör kunna kontrolleras genom ett kontrollprogram, men kräver troligtvis inga åtgärder.
Flottsbro skidbacke/ ALBY 15:27	Industrideponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			
Vårby skrotdeponi/ DIAMETERN 2	Industrideponier	Delåtgärd pågående		Sten, betong, asfalt, skrot	
Kungens Kurva XVII deponi, Svalborgstippen/ KOLARTORP 1:1	Industrideponier	Åtgärd pågående	Innan 1969	Tillstånd för bygg- och schaktmassor även hushållsavfall har tippats och förbränning har skett	Förbränning av avfall. Höga halter av bly, zink, koppar och petroleumkolväten
Kommunal avfallsdeponi, Katrineberg/ KÄSTA 2:212; GLÖMSTA 1:1	Industrideponier	Identifiering avslutad - ingen åtgärd	Efter 1969	Hushållsavfall. Deponering av schaktmassor och betong	Branschtypiska föroreningar är tungmetaller, lösningsmedel, klorerade hydrokarboner, fenoler, olja och näringsalter
Visättra 1:6/ VISÄTTRA 1:6	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - ingen åtgärd			
Enlidens ridstall/ GLÖMSTA 2:60; POSTHEMMANET 7	Industrideponier	Åtgärd pågående		Sopsand	

Huddinge kommun					
Namn/ fastighet	Primär bransch	Status/ Riskklass/ Underlag	Är nedlagd år (AP 2011-2019)	Material (AP 2011- 2019)	Riskbedömning (AP 2011-2019)
Källviks gård, deponi/ VISTABERG 3:67; VISTABERG 3:94	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad		Sprängsten, byggavfall	
Lindesberg, deponi/ GLÖMSTA 2:61	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad		Deponering av bilskrot och byggavfall	
Deponi, Grantorp,/GRANT ORP 5:1	Industriedepo- ner	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad	Efter 1969	Hushållsavfall. Sopsand, jord och grus	Sand hämtas för sandning av vägar vintertid. Upplag för sopsand, jord och grus
Deponering av byggavfall mm, Vistaberg/ VISTABERG 3:62	Industriedepo- ner	Förstudie avslutad - huvudstudie ej påbörjad	Efter 1969	Industriavfall. Tegel	
Deponi, Dammtorpsvägen/ KÄLLBRINK 1:164	Industriedepo- ner	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			
Jeriko, deponi/GLÖMSTA 2:1; KÄLLBRINK 1:164; KÄLLBRINK 1:168; UTSÄLJE 1:101	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad – inventering ej påbörjad, Riskklass 2, Utredning	Drifftid 1960-tal till 1970-tal	Hushållsavfall, skrot, olja, bilar, rens slam. Vid provtagning påträffades asfalt, tegel, järnband, blåbetong, bildelar, bildäck, kablar, aska och glas	Avfallets mängd och sammansättning ger en starkt negativ bild. Extremt höga halter av flera metaller (främst Fe, Cu, Pb, Zn) uppmättes. Dock PID- mätning låga resultat. Efterbehandling nödvändig för att hantera metallhalterna och ett kontrollprogram behöver upprättas.
Visättra industriområde - upplag/ VISÄTTRA 1:1	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad		Schaktmassor	
Östra Flemingsberg, deponi/ VISÄTTRA 1:5	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad		Mellanlagring sprängsten	

Huddinge kommun					
Namn/ fastighet	Primär bransch	Status/ Riskklass/ Underlag	Är nedlagd år (AP 2011-2019)	Material (AP 2011- 2019)	Riskbedömning (AP 2011-2019)
Skogsäng/ SKOGSÄNG 1:29	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Förstudie avslutad - huvudstudie ej påbörjad	Innan 1969 (1965)	Sprängsten	Inga tecken på omgivningspåverkan. Endast ett vattenprov som bekräftar detta. Viss försiktighet bör vara påkallad.
Sofielund återvinningsanlägg ning deponi/GLADÖ 1:3; GLADÖ 76:5; BJÖRKSÄTTRA 1:3	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Förstudie pågående			
Reningsverket/ STUVSTA GÅRD 1:50	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Förstudie avslutad - huvudstudie ej påbörjad			
Balingsnäs/ BALINGSNÄS 3:1	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Förstudie avslutad - ingen åtgärd	Innan 1969 (aktiv 1949- 1960)	Byggavfall och schaktmassor	Bedöms vara stabilt uppbyggd och väl avskärmad. Genomförda undersökningar har inte påvisat några problem men de har varit av begränsad omfattning
Björksättra 1:2, schaktmassor/ BJÖRKSÄTTRA 1:2	Industrideponi er	Identifiering avslutad – inventering ej påbörjad			
Björksättra, deponi/ BJÖRKSÄTTRA 1:2	Industrideponi er	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			
Gullarängen/Högm ora/Myrängen/ MYRÄNGEN 1:16	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Förstudie avslutad - huvudstudie ej påbörjad	Efter 1969	Sprängsten 1959- 1960. Troligtvis även ett antal oljefat. Tegel, järnskrot och annat byggavfall har noterats vid provgropsgrävning	På basis av nuvarande kunskaper bedöms endast små eller obetydliga effekter kunna uppstå till följd av avfallet. Betydelsen av metallföroreningar bör undersökas genom kontrollprogram

Huddinge kommun					
Namn/ fastighet	Primär bransch	Status/ Riskklass/ Underlag	Är nedlagd år (AP 2011-2019)	Material (AP 2011- 2019)	Riskbedömning (AP 2011-2019)
Nya Smedstorp, Huddingegruvan (Gladögruvan)/ LISSMA 4:55; LISSMA 4:99	Industrideponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad		Hushålls- eller industriavfall. Lissma 4:55 Deponering av bygg och skogsavfall, jord, tidigare jordtillverkare	
Hammardalstippen / ORLÅNGSJÖ 2:7	Industrideponier	Delåtgärd avslutad - uppföljning ej klar	1974. Enligt MIFO pågick deponering 1970-1974. Deponeringen påbörjades ca 10 år innan Huddinge kommun fick vetskap om detta (oklart om vad det innebär).	Schaktmassor från rivningen av gamla Klarakvarteren (tegel, rivningsmassor, värmeledningar etc). Vid provborring har hittats bl.a. elskåp, asbestplattor, järnbalkar, keramik. Måttliga metallhalter samt utslag vid PID-mätningar.	Svårbedömt, men lokalisering och uppbyggnad är klart negativ. Även om nuvarande utsläpp inte är höga betyder deponins storlek samt belägenhet att konsekvenserna av eventuella utsläpp kan bli stora.
Gräsvretens industriområde/ GRÄSVRETEN 1:1; GRÄSVRETEN 1:11-36	Industrideponier	Förstudie pågående			
Gatukontorets sandupplag/ VÄSTRA SKOGÅS 1:4	Industrideponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad		Schaktmassor	
Nytorpsmosse/ NYTORP 2:2	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad	1960-1965	Schaktmassor. Mellan 1960- 1965 tippades okända massor okontrollerat i området. Även bilvrak och oljetankar har observerats bland massorna (uppgift 1987).	Tidigare miljöprover visade på föroreningar av alifater (oljenämnden). 1972 utarbetades ett förslag till stabilitetsförbättrande åtgärder. Arbetena avbröts 1973. Undersökningar visar på stor halt oljeföroreningar på X:6569089 Y:16288833 (2400 mg/kgTS) PAH haltinivåer överskrider KM och på ett ställe för MKM. I detta prov koppar KM.

Huddinge kommun					
Namn/ fastighet	Primär bransch	Status/ Riskklass/ Underlag	Är nedlagd år (AP 2011-2019)	Material (AP 2011- 2019)	Riskbedömning (AP 2011-2019)
Österhagstippen/ LÄNNA 4:7; LÄNNA 4:9; VÄSTRA SKOGÅS 1:15; VÄSTRA SKOGÅS 1:17	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Huvudstudie pågående	Efter 1969. Uppgifter finns om sk "midnattsdump ning" så sent som på 1980-tal	Hushålls- eller industriavfall, schakt- och rivningsmassor samt sprängsten från arbeten vid Nyängsbanan, Globen, Bleholmstorget och andra områden i Stockholm samt bl a maskindelar, oljefat, skrot, bilar, batterier, trä, järn, porslin, tyg, lägenhetsinredninga r, mineralull, plaströr mm	Avfallet är deponerat utan system. PID- mätningar indikerar flyktiga organiska ämnen. Länsstyrelsen har skött ärendet fram till 1989 och 1994 fanns det fortfarande ett kontrollprogram som följdes. Det har tidigare gjorts bedömningen att en utredning för att sluttäcka området bör göras.
Beateberg/ Västra Skogås 1:8*				Övrig. Gatuavdelningen lägger upp snö på fastigheten (2010)	
Fältstridklubben 1*					
Reningsverket 1/ Kallskärsklinten 2*			Efter 1969 (1940-1992)	I huvudsak rena schaktmassor från byggandet av Henriksdals reningsverk samt diverse skrot i mindre mängd. Även slam från reningsverket kan finnas deponerat. På en inhägnad del av deponin finns kreosot-impregnerat virke deponerat under någorlunda ordnade former	Inga effekter på omgivningen har kunnat konstateras
Lissma 4:86*				Byggavfall	
Kynäs 2:10*				Blandade massor	
Kungens kurva 1:1*				Blandade massor har använts till utfyllnad.	
Länna*			Efter 1969	Schaktmassor	
Björksätra deponi/ BJÖRKSÄTRA 1:11*				Schaktmassor	

Huddinge kommun					
Namn/ fastighet	Primär bransch	Status/ Riskklass/ Underlag	Är nedlagd år (AP 2011-2019)	Material (AP 2011- 2019)	Riskbedömning (AP 2011-2019)
Huddingegruvan/ STENSÄTRA 1:1*				Hushålls- eller industriavfall	I början av 1900-talet bröts järnmalm och stenkol fram till 60- talet. Nu är den (på Huddingesidan) ett stort dagbrott i skogsterräng. Gruvan är medtagen i Riksantikvarieämbetet s fornlämningsregister. Högt naturvärde (Lekplats för vattensalamander)

Tabell 4: Sammanställning över nedlagda deponier i Nynäshamn kommun

Nynäshamn kommun		Status/ Riskklass/ Underlag	Är nedlagd	Material (AP 2011-2019)	Riskbedömning (AP 2011-2019)
Namn/ fastighet	Primär bransch		år (AP 2011-2019)		
Styrvik, deponi/ VÄGGARÖ 3:1	Industriedeponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad		Hushålls- eller industriavfall	Återställd med kontrollprogram, Riskklass 4
Sittesta deponi,/VIDBYNÄS 1:3	Industriedeponier	Åtgärd avslutad - uppföljning genomförd, Åtgärder utförda för en Känslig markanvändning,	Efter 1969	Hushålls- eller industriavfall	Återställd med kontrollprogram, Riskklass 2
Sorunda / Sunnerby, deponi/ SUNNERBY 1:3	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad – inventering ej påbörjad	Efter 1969	Hushålls- eller industriavfall	Återställd med kontrollprogram, Riskklass 2
Källberga Tippen, Källberga, Ösmo/ VIDBYNÄS 1:3	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Åtgärd avslutad - uppföljning genomförd, Åtgärder utförda för en Känslig markanvändning		Schaktmassor	Återställd med kontrollprogram
Ösmo, slamdeponi/ MUSKÖSUND 1:1	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			
Solberga, deponi/ NYNÄSGÅRD 1:5	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad,		Hushålls- eller industriavfall	Återställd med kontrollprogram, Riskklass 4
Torö (Herrhamra gård) deponi/ HERRHAMRA 1:4	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad		Hushålls- och industriavfall	Delvis återställd, Riskklass 3
FOI Grindsjön/ SKOGSTORP 4:1	Industriedeponier	Identifiering avslutad – inventering ej påbörjad			
Ösmo / Vansta, deponi/ VANSTA 5:2	Industriedeponier	Identifiering avslutad - åtgärd ej påbörjad		Hushålls- och industriavfall	Återställd med kontrollprogram

Nynäshamn kommun			Är nedlagd		
Namn/ fastighet	Primär bransch	Status/ Riskklass/ Underlag	år (AP 2011- 2019)	Material (AP 2011-2019)	Riskbedömning (AP 2011-2019)
Vansta, deponi/ VANSTA 5:140	Industriedeponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			
Sjötäppan, deponi/ NEDER SÖDERBY 4:14	Industriedeponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad		Övrigt	fd gårdstipp, Liten risk
Karlsta, deponi/ NYNÄSHAMN 2:154	Industriedeponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			
Fagersjötippen/ GRÖDBY 1:31	Industriedeponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad,		Hushålls- eller industriavfall	Återställd med kontrollprogram, Riskklass 4
Svarven, deponi/ SVARVEN 7	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad		Hushålls- eller industriavfall	Återställd. Riskklass 4
Telegrafan, deponi/ TELEGRAFEN 4	Industriedeponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad,		Hushålls- eller industriavfall	P-plats med hårdgjord yta, Riskklass 4
Stora Vika, deponi/ STORA VIKA 6:1	Industriedeponier	Förstudie pågående,	Efter 1969	Hushålls- eller industriavfall, Övrigt	Återställd med kontrollprogram, Riskklass 2
Fituna deponi/ FITUNA 3:1	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad			
Deponi nära Nynäsgårds kyrka/ NYNÄSGÅRD 1:1	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad		Hushålls- eller industriavfall	fd gårdstipp, Liten risk, Riskklass 4
Ösmo*				Hushålls- och industriavfall	Återställd med kontrollprogram, Riskklass 4
Fituna/ RITUNA 2:11*				Hushålls- eller industriavfall	Återställd med kontrollprogram, Riskklass 4

Nynäshamn kommun		Status/ Riskklass/ Underlag	Är nedlagd år (AP 2011- 2019)	Material (AP 2011-2019)	Riskbedömning (AP 2011-2019)
Namn/ fastighet	Primär bransch				
Karlsta/KALVÖ 1:51*				Hushålls- eller industriavfall	återställd med kontrollprogram, Riskklass 4
Vansta/ VANSTA 13:11*				Hushålls- eller industriavfall	fd gårdstipp, Liten risk, Riskklass 3
Sandhagen				Schaktmassor	

Tabell 5: Sammanställning över nedlagda deponier i Salem kommun.

Salem kommun		Status/ Riskklass/ Underlag	Är nedlagd år (AP 2011- 2019)	Material (AP 2011- 2019)	Riskbedöm ning (AP 2011-2019)
Namn/ fastighet	Primär bransch				
Rönninge deponi/ RÖNNINGE 1:143	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad, ej klassad	Nedlagd	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall. Avfallsupplag Schaktmassor mm	Identifierin g avslutad - inventering ej påbörjad. Ej utredd
Lillsjön- Fruängsvägen deponi/upplag/ RÖNNINGE 1:301	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad, Ej klassad	-	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall. Upplag sedan 1967 på fastigheten, byggmaterial, fordonsuppställning	Identifierin g avslutad - inventering ej påbörjad. Ej utredd
Vällinge deponi/ VÄLLINGE 1:1	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad, Ej klassad	Nedlagd	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall. Deponering av hushållsavfall och grovavfall	Identifierin g avslutad - inventering ej påbörjad. Ej utredd
Hallinge deponi/ HALLINGE 1:1	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad, Ej klassad	Nedlagd	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall. Deponering av hushållsavfall och bilar	Identifierin g avslutad - inventering ej påbörjad. Ej utredd
Södertälje Arbor/ HALLINGE 1:1		Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad, Ej klassad	Nedlagd	Anläggning för farligt avfall. Återvinning av avfall genom fragmentering	Identifierin g avslutad - inventering ej påbörjad. Ej utredd
Bintebotippen/ BERGUDDEN 26	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad, Ej klassad	-	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall. Mellanlagringsplats för rena massor. Någon gång har man olovligt tippat asfalt.	Identifierin g avslutad - inventering ej påbörjad. Ej utredd
Salems deponi/ SALEM 26:2	Industrideponier	Identifiering avslutad - inventering ej påbörjad, ej klassad	Nedlagd	Industrideponier. Schaktmassor och byggavfall	Identifierin g avslutad - inventering ej påbörjad. Ej utredd

Salem kommun		Status/ Riskklass/ Underlag	Är nedlagd år (AP 2011- 2019)	Material (AP 2011- 2019)	Riskbedöm ning (AP 2011-2019)
Namn/ fastighet	Primär bransch				
Uttringe hushållsdeponi (?)/ UTTRINGE 1:301	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Identifiering avslutad - ingen åtgärd		Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall.	Identifierin g avslutad - ingen åtgärd
Uttringe sprängstensdeponi, Läcks htrg i Rönninge/ UTTRINGE 1:132; UTTRINGE 1:301	Industrideponier	Inventering avslutad - förstudie ej påbörjad, Riskklass 2 (2013-08-08), MIFO1		industrideponier (Plantskola) Deponering av schaktmssor	Identifierin g avslutad - förstudie ej påbörjad. Klassad MIFO1
Söderby sjukhus, Söderby Park/ SALEM 5:29	Industrideponier	Förstudie pågående, Ej klassad		Industrideponier (Bilvårdsanläggning, bilverkstad samt åkerier; Förbränningsanläggning; Krematorium)	Förstudie pågår
Uttringe asfaltsdeponi/ RÖNNINGE 1:251	Industrideponier	Förstudie avslutad - ingen åtgärd	nedlagd	Industrideponier. Skrotupplag och uppställning av fordon under lång tid	Förstudie avslutad. Ingen åtgärd
Ersboda deponi/ ERSBODA 1:1	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Förstudie avslutad - huvudstudie ej påbörjad, Riskklass 3	Nedlagd	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall. Nedlagd kommunal deponi, där hushålls-, bygg-, gatu- och parkavfall har deponerats	Riskklassen baseras inte på MIFO- metodiken. Sänks från 2 till 3 eftersom lakvattenpr ovtagning visat på förhållande vis litet utläckage av föroreninga r. Förstudie och fördjupad studie utförd

Salem kommun		Status/ Riskklass/ Underlag	År nedlagd år (AP 2011- 2019)	Material (AP 2011- 2019)	Riskbedöm ning (AP 2011-2019)
Namn/ fastighet	Primär bransch				
Återvinningscentral/ MACKEN 4; MACKEN 5*		Ej klassad		Mellanlagring och sorteringsstation avfall. Mellanlagring och omlastning av avfall	Identifierin g avslutad - ingen åtgärd
Förrådstomten, FÖRRÅDET 1*		ej klassad		Mellanlagring och sorteringsstation avfall. (Bilvårdsanläggning, bilverkstad samt åkerier) För egna fordon. Mellanlagring av skrotbilar, elavfall, kyl- och frysskåp	Identifierin g avslutad - ingen åtgärd
SRV:s komprimator för hushållsavfall, FÖRRÅDET 1*		ej klassad		Mellanlagring och sorteringsstation avfall.	Identifierin g avslutad - ingen åtgärd
Mandamus Fastigheter AB, PANNCENTRALEN 2*		ej klassad		Mellanlagring och sorteringsstation avfall. (Bilvårdsanläggning, bilverkstad samt åkerier) För egna fordon. Mellanlagring av hushållsavfall såsom kyl och elvaror	Identifierin g avslutad - ingen åtgärd

Referenser:

Föregående avfallsplan (2011-2019)

Länsstyrelsen i Stockholms län rapport 1993:14 Miljöpåverkan från avfallsanläggningar

Länsstyrelsen i Stockholms län objektrapport_2020-10-08

Information från Huddinge kommuns Riskklassificering av åtta avfallsdeponier, J&W Bygg & Anläggning, Andy Petsonk, projektnummer 4655 044, 19941216 (reviderad 1995-07-12)

Metodik för Inventering av Förorenade Områden (MIFO)-databasen

Avfall Sverige

Avfallsplanen 2021-2030 – Del 4 Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Slutlig förslagshandling

Förord

Denna miljökonsekvensbeskrivning (MKB) är en del av en gemensam miljöbedömning av avfallsplaner för Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salems kommuner. Miljökonsekvensbeskrivningen har upprättats Miljö & Avfallsbyrån i Mälardalen AB på uppdrag av SRV Återvinning AB.

Följande personer har medverkat i framtagandet av dokumentet:

Sara Stenberg (Ansvarig för framtagandet av dokumentet)

Marie Rytterstedt (Granskning)

Icke- teknisk sammanfattning

Denna miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har tagits fram i gemensam miljöbedömning av avfallsplaner för Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salems kommuner.

Avfallsplanerna beskriver bland annat mål för avfallshanteringen, åtgärder för att uppnå dessa mål, hur uppföljning ska ske samt nuvarande avfallshantering.

Avfallsplanen utgår bland annat från EU:s mål och de nationella miljö kvalitetsmålen. De nationella miljö kvalitetsmål som berörs i störst utsträckning är "God bebyggd miljö", "Giftfri miljö" och "Begränsad klimatpåverkan" som alla bedöms påverkas i positiv riktning till följd av planens genomförande.

Avfallsplanens genomförande bedöms inte leda till att relevanta miljö kvalitetsnormer överskrids.

Positiv miljö påverkan bedöms uppstå främst till följd av ökad återvinning och återbruk samt förebyggande av avfall.

Negativ miljö påverkan bedöms som liten vid genomförande av avfallsplanens åtgärder. Negativ miljö påverkan bedöms kunna uppstå främst som en följd av ökade transporter av avfall. Miljö vinsten av återvinningen bedöms vara mycket större än de negativa konsekvenserna av ökade transporter.

De viktigaste åtgärderna för att säkerställa att de beskrivna positiva effekterna uppstår, eller till och med blir större, är att säkerställa att de utredningar/översyner och de informationsåtgärder som föreslås i avfallsplanerna omsätts i förändrade vanor och rutiner så att mängden avfall verkligen minskar och att mängden som materialåtervinns verkligen ökar. Här råder kommunerna över ett flertal åtgärder inom sina egna verksamheter och kan påverka de upphandlingar som genomförs och de rutiner som tillämpas. Det är viktigt att kommunerna föregår med gott exempel. Alla kommunernas verksamheter har ett ansvar för att minska avfallet och vara förebilder för kommuninvånarna.

Sammanfattningsvis bedöms att genomförandet av avfallsplanen ligger i linje med hållbar utveckling och ansluter till de nationella miljö målen samt till de globala målen.

Innehåll

1	INLEDNING	6
1.1	Bakgrund	6
1.2	Behov av och syfte med miljökonsekvensbedömning	6
1.3	Beslut om betydande miljöpåverkan	6
1.4	Avgränsningssamråd	6
2	AVFALLSPLANER FÖR BOTKYRKA, HANINGE, HUDDINGE, NYNÄSHAMNS OCH SALEMS KOMMUNER	7
2.1	Avfallsplanens syfte	7
2.2	Avfallsplanernas innehåll	7
2.3	Avfallsplanens förhållande till andra planer och program	9
3	METOD FÖR MILJÖBEDÖMNING AV AVFALLSPLANEN	9
3.1	Bedömningsgrunder och avgränsningar	9
3.1.1	Miljöaspekter och huvudområde	9
3.1.2	Geografisk och tidsmässig avgränsning	10
3.1.3	Klimatanpassning	10
3.1.4	Svårigheter i samband med MKB	11
3.2	Alternativ	11
3.2.1	Nollalternativet, om avfallsplanen inte genomförs	11
3.3	Miljökvalitetsnormer	12
3.4	Globala mål för hållbar utveckling	12
3.5	Miljömål inom EU	13
3.6	Miljökvalitetsmål	13
3.7	Nationella etappmål	13
3.8	Nationell avfallsplan	14
3.9	Avfallshierarkien	14
3.10	Uppfyllelse av miljökvalitetsmål	15
3.10.1	Begränsad klimatpåverkan	15
3.10.2	Giftfri miljö	15
3.10.3	God bebyggd miljö	15
3.10.4	Frisk luft och ingen övergödning	15
3.10.5	Ett rikt växt och djurliv	15
3.10.6	Grundvatten av god kvalitet	16
4	BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN	16
4.1	Människors hälsa	16
4.1.1	Nuläge och förutsättningar	16
4.1.2	Negativ miljöpåverkan	17
4.1.3	Positiv miljöpåverkan	17
4.1.4	Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan	17
4.2	Materiella tillgångar och resurshushållning	17
4.2.1	Nuläge och förutsättningar	18
4.2.2	Negativ miljöpåverkan	18
4.2.3	Positiv miljöpåverkan	18
4.2.4	Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan	19
4.3	Bebyggelse och kulturmiljö	19
4.3.1	Nuläge och förutsättningar	19
4.3.2	Negativ miljöpåverkan	20
4.3.3	Positiv miljöpåverkan	20
4.3.4	Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan	20
4.4	Luft- och klimatfaktorer	20

4.4.1	Nuläge och förutsättningar	20
4.4.2	Negativ miljöpåverkan	21
4.4.3	Positiv miljöpåverkan.....	21
4.4.4	Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan	23
4.5	Förorening och exploatering av mark och vatten.....	24
4.5.1	Nuläge och förutsättningar	24
4.5.2	Negativ miljöpåverkan	25
4.5.3	Positiv miljöpåverkan.....	25
4.5.4	Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan	25
4.6	Inbördes förhållande mellan ovanstående miljöaspekter.....	26
5	SAMMANFATTANDE BEDÖMNING	26
5.1	Betydande miljöpåverkan.....	26
5.2	Nationella miljömål.....	26
5.3	Åtgärder mot negativ påverkan.....	27
5.4	Sammanfattande bedömning.....	27
6	UPPFÖLJNING	28
7	REFERENSER	28

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Denna miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har tagits fram som en gemensam miljöbedömning av avfallsplaner för Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salems kommuner.

1.2 Behov av och syfte med miljökonsekvensbedömning

Behovet av en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) utvärderas vid framtagandet av en avfallsplan enligt miljöbalken och miljöbedömningsförordningen. Syftet med MKB är att integrera miljöaspekter i framtagandet och antagandet av planen. Bedömningen om avfallsplanen innebär betydande miljöpåverkan genomförs utifrån 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966).

Avfallsplanen för respektive kommun kommer att ange förutsättningar för att bedriva verksamheter och genomföra åtgärder med hänsyn till hur de kan påverka miljön. Avfallsplanerna påverkar avfallsanläggningar i kommunerna och har ambitioner att förändra beteenden i stor omfattning. I huvudsak är denna miljöpåverkan positiv.

Med ovanstående resonemang som grund görs bedömningen att avfallsplanerna kommer att ha stor betydelse för hållbar utveckling inom såväl resursanvändning som avfallshantering i kommunerna. Genomförandet av avfallsplanerna bedöms innebära betydande positiv miljöpåverkan.

1.3 Beslut om betydande miljöpåverkan

Beslut om betydande miljöpåverkan (i huvudsak positiv) kommer att tas i samband med beslut om utställning eller beslut om antagande av avfallsplanerna.

1.4 Avgränsningssamråd

Enligt 6 kap 10 § miljöbalken ska ett avgränsningssamråd hållas med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen.

2019-12-09 skickades ett underlag för ett avgränsningssamråd till Länsstyrelsen i Stockholms län. 2020-02-21 meddelade Länsstyrelsen att MKB:n bör innehålla koppling till miljökvalitetsmålen (och särskilt länets prioriterade mål), hur avfallsplanens mål följer avfallshierarkin samt masshantering. Dessutom bör punkten Mark och vatten utökas. Hänsyn har tagits till dessa synpunkter och arbetats in i MKB:n.

2 Avfallsplaner för Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamns och Salems kommuner

2.1 Avfallsplanens syfte

Kommunerna har formulerat ett gemensamt syfte. Syftet med avfallsplanerna är att ge kommunens, SRVs och andra aktörers arbete en strategisk inriktning för att minska mängden avfall och för att ta hand om det avfall som uppstår på ett bra sätt. Det berör till exempel stadsplaneprocesser, prövning av bygglov, tillsyn över miljöfarlig verksamhet och hur invånarna och verksamheterna i kommunen ska minska och hantera sitt avfall.

2.2 Avfallsplanernas innehåll

Kommunerna har arbetat gemensamt med framtagande av avfallsplanerna. Avfallsplan 2021-2030 har en målstruktur med åtta övergripande mål som inleds med människan i fokus, följt av EU:s avfallshierarki och därefter mål för farligt avfall och nedskräpning. Varje område har en tydlig beskrivning, resultatmål, åtgärder för respektive aktör samt beskrivning av uppföljning och nyckeltal. Målstrukturen ser ut som följande:

1. Människan i fokus
2. Förebygga avfall
3. Återanvända
4. Materialåtervinning
5. Energiåtervinning
6. Deponering
7. Farligt avfall
8. Nedskräpning

Ur miljösynpunkt bedöms de enskilt viktigaste åtgärderna i avfallsplanen vara att:

- Olika åtgärder för att förebygga avfall, till exempel genom information, och rutiner vid inköp och upphandling av varor.
- Utveckling av återvinningscentraler med bland annat mottagning av återbruksmaterial och nya avfallsslag för materialåtervinning samt samarbete med begagnataktörer
- Återanvända schaktmassor för att undvika uttag av outnyttjade naturresurser och minska transportbehovet av schaktmassor

Avfallsplanen innehåller även åtgärder inom följande områden, av särskild betydelse från miljösynpunkt:

- Ta fram och fastställa en strategi för arbetet för att minska nedskräpning, inklusive marin nedskräpning, med ansvarsfördelning och åtgärder.
- Ta fram ett samlat informationsmaterial om avfallsplanen förebyggande av avfall, inklusive matsvinn, återanvändning samt

materialåtervinning och källsortering. Informera om detta till invånare och verksamma i kommunen. Ta fram råd till fastighetsägare hur de kan informera sina hyresgäster om sortering.

- Samverkan med privata aktörer för insamling av och kommunikation om farligt avfall från verksamheter.
- Utveckla samarbeten mellan kommunen och SRV utifrån Avfallsplan 2021–2030, till exempel genom samverkan med skolor och andra utbildningsverksamheter.
- Genomföra en översyn av ÅVC-verksamheten i syfte att rusta verksamheten för ökade befolkningsmängder och mottagande av nya avfallslag
- Utveckla alternativ till de traditionella återvinningscentralerna för insamling av grovavfall och material i täta stadsmiljöer och där dessa avlämningsplatser kan nås med andra färdmedel än bil.
- Ta med planering för återvinningsmaterial i avfallsutrymmen i planarbete, exempelvis detaljplaner och bygglov. Utöka samarbetet genom hela planprocessen mellan kommunen, SRV, olika byggaktörer och entreprenörer för att skapa goda möjligheter för utsortering samt följa upp att ställda krav efterlevs för att säkerställa att plats för sortering skapas och att avfallshämtning kan ske på ett trafiksäkert sätt med god boendemiljö och god arbetsmiljö. Parterna bör planera för att det ska finnas plats för hushåll att kunna lämna grovavfall och återbruksmaterial i bostadsområden i täta stadsmiljöer.
- Vidareutveckla, tillsammans med berörda aktörer, metoder och insamlingssystem för källsorterade avfallslag.
- Fastighetsägare ska möjliggöra hämtningsplatser för sorterat avfall, när bostadsnära insamling av förpackningar och returpapper och sortering av matavfall ska öka, samt underlätta för boende och verksamheter att sortera.
- Ta fram och anta riktlinje eller policy för återvinning och återbruk inom kommunkoncernen för att vidareutveckla möjligheterna att materialåtervinna avfallet. Dialog mellan berörda verksamheter i kommunen kring hur arbetet med återbruk bedrivs och kan utvecklas.
- Sortera bygg- och rivningsavfall i enlighet med lagstiftning. Identifiera vilka förändringar som skulle behövas för att bygg- och rivningsavfall ska materialåtervinnas i större utsträckning och vad kommunkoncernen kan göra för att bidra till en sådan förändring.
- Förbättra arbetet med att minska mängden grovavfall som måste deponeras

- Uppdatera förteckning över identifierade nedlagda deponier. Genomföra ansvarsutredning för gamla deponier. Ta fram plan för genomförande av utredning och kartläggning av risker (till exempel enligt MIFO-metoden), för samtliga identifierade nedlagda deponier som kommunen har ansvar för
- Ställa tydliga krav på hantering av farligt avfall inom kommunens nybyggnadsområden samt krav på hantering av farligt avfall i bygg- och rivningslov
- Förbättra möjligheter att lämna farligt avfall för verksamheter med små mängder
- Vidareutveckla insamlingen av farligt avfall och elavfall från hushåll
- Genomföra plockanalyser och enkäter om förebyggande av avfall och redovisa resultatet. Genomföra nedskräpningsmätning.
- Fortsätta det systematiska arbetet med att åtgärda hämtställen med dålig arbetsmiljö.

2.3 Avfallsplanens förhållande till andra planer och program

I arbetet med att ta fram respektive avfallsplan har hänsyn tagits till kommunernas översiktsplaner, miljömål, miljö- och hållbarhetspolicies, energi- och klimatstrategier, upphandlings- och kostpolicies.

3 Metod för miljöbedömning av avfallsplanen

3.1 Bedömningsgrunder och avgränsningar

Syftet med kommunala avfallsplaner är att främja hållbar utveckling. Föreliggande avfallsplaner bidrar i huvudsak till positiv miljöpåverkan. Åtgärder i planerna syftar till att främja hushållningen med naturresurser genom ökade möjligheter till materialåtervinning, återanvändning och förebyggande av avfall.

3.1.1 Miljöaspekter och huvudområde

I denna MKB fokuseras redovisningen på de mest väsentliga miljöaspekterna och miljöeffekterna av dessa, se nedan. Dessa miljöaspekter är de aktiviteter eller tjänster inom avfallshanteringen omfattas av avfallsplanerna och som väsentligen kan påverka miljön. I MKB:n har även hänsyn tagits till kumulativa (samverkande) effekter där det bedömts relevant. Tyngdpunkten i MKB:n ligger på de avfallsfrågor där kommunerna har rådighet över hanteringen och behandlingen av avfallet.

I miljöbalkens 6 kap. 2 § anges de miljöaspekter som ska beaktas vid framtagande av en strategisk MKB. Av dessa bedöms följande miljöaspekter, och därmed miljöeffekterna, vara väsentliga eller eventuellt kunna vara väsentliga för genomförande av avfallsplanerna:

- Människors hälsa; här behandlas främst åtgärder för att säkra hanteringen av farligt avfall, insamlingens påverkan genom buller samt minskad nedskräpning
- Materiella tillgångar och resurshushållning; här behandlas främst åtgärder för att förebygga avfall samt att öka återanvändning och materialåtervinning.
- Bebyggelse och kulturmiljö; här behandlas främst eventuella om- och tillbyggnationer på grund av ändrade insamlingssystem eller liknande, på en övergripande nivå.
- Luft- och klimatfaktorer; här behandlas främst eventuell gas från deponier samt utsläpp från transporter och förebyggande av avfall.
- Mark och vatten; här behandlas främst åtgärder vid aktiva och nedlagda deponier, återvinningscentraler och återvinningsanläggningar.

Enligt 6 kap. 7 § miljöbalken är det planernas genomförande som ska miljöbedömas, alltså det som kommer genomföras för att nå avfallsplanernas mål.

Påverkan beskrivs övergripande utifrån vad som har bedömts rimligt med hänsyn till planernas innehåll och detaljeringsgrad och den kunskap som finns tillgänglig. Det görs ingen djupgående beräkning av konsekvenser, som det exempelvis görs i en livscykelanalys (LCA).

Miljöpåverkan från de anläggningar i drift som finns inom kommunerna beskrivs inte i detalj utan detta hanteras inom ramen för tillståndsprövning/anmälningssärendet och tillsyn för dessa anläggningar.

3.1.2 Geografisk och tidsmässig avgränsning

MKB:n fokuserar på den lokala påverkan i kommunerna. Avfallshanteringen är dock inte enbart lokal. Transporter till anläggningar utanför kommunerna förekommer i stor utsträckning. Dessa transporters miljöpåverkan bedöms dock endast generellt som en del i beskrivningen av transporterna.

Miljöpåverkan som kan antas uppstå till följd av behandling av avfall vid behandlingsanläggningar i andra kommuner eller länder hanteras i tillståndsansökan till dessa anläggningar och berörs inte här.

Bedömningen görs i huvudsak av genomförandet av planen fram till det år som ges av tidsperspektivet för de mål som formulerats i avfallsplanerna.

3.1.3 Klimatanpassning

Även om arbetet med att minska klimatförändringarna fortsätter bör anpassning i samhället göras för att kunna hantera de klimatförändringar som redan har skett och som kan komma att ske. I arbetet med framtagande av avfallsplanerna för kommunerna samt därtill tillhörande MKB har följande klimateffekter identifierats som på olika sätt kan komma att innebära problem för avfallshanteringen:

- Problem med förändrad infrastruktur på grund av stigande havsnivåer och erosion.
- Problem med vägar (bärighet) på grund av förändrade vattenförhållanden (exempelvis översvämningar, skred/ras).
- Problem med nedlagda deponier på grund av förändrade vattenförhållanden (framförallt markvattenförhållanden) som kan medföra exempelvis sättningar eller förorening av grundvatten.
- Problem med lukt, mögel och skadedjur på grund av högre temperaturer och även värmeböljor.
- Problem med invasiva arter vid omhändertagande av trädgårdsavfall. Vissa invasiva arter gynnas av högre temperaturer och fuktigare klimat.

I arbetet med genomförande av avfallsplanerna bör hänsyn tas till ovanstående climateffekter.

3.1.4 Svårigheter i samband med MKB

En avfallsplan är ett strategiskt dokument, i jämförelse med exempelvis en detaljplan som är en fysisk plan. Utfallet av genomförande av planerna är därför svårare att kvantifiera och bedöma i jämförelse med exempelvis fysiska åtgärder i en detaljplan.

I ett längre perspektiv krävs genomgripande förändringar av samhällets produktions- och konsumtionsmönster, vilket troligtvis inte kan ske under de år som avfallsplanerna gäller. Avfallsplanerna är ett viktigt steg på vägen för att på längre sikt kunna uppfylla globala och nationella miljömål, och andra mål som har en koppling till förebyggande av avfall och avfallshantering.

3.2 Alternativ

Enligt 6 kap. 11 § miljöbalken, ska uppgifter om miljöförhållanden och miljöns sannolika utveckling om planen eller programmet inte genomförs, anges i MKB:n.

3.2.1 Nollalternativet, om avfallsplanen inte genomförs

Nollalternativet avser en situation som kan uppstå om föreslagna planer inte beslutas och inte genomförs. Om inte förslaget till nya avfallsplaner antas skulle kommunernas tidigare avfallsplaner fortsätta att gälla. De tidigare avfallsplanerna gäller för år 2011-2020.

Målen i de tidigare avfallsplanerna var indelade i två delmål som sträckte sig fram till år 2015 alternativt år 2020, och skulle därför behöva uppdateras. Det kan konstateras att med nollalternativet skulle ett viktigt verktyg saknas för att fortsätta arbeta för minskade avfallsmängder och ökad återvinning av avfall och flera av de positiva effekter som beskrivs skulle riskera att utebli eller försenas. Enligt avfallsförordningen ska kommunala avfallsplaner ses över minst vart fjärde år och vid behov revideras. Nollalternativet innebär

därmed att föregående avfallsplaner inte skulle uppfylla nu gällande lagstiftning och är således ej ett relevant alternativ.

3.3 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer är ett juridiskt bindande styrmedel i miljöbalken som används för att förebygga eller åtgärda miljöproblem. Det finns miljökvalitetsnormer för:

- Fisk- och musselvatten (normer för gräns och riktvärden)
- Vatten (normer för statusklassificering)
- Omgivningsbuller (målsättningsnormer gällande kartläggning och rapportering av bullerkällor)
- Utomhusluft (normer för halter)

Miljökvalitetsnormer och miljökvalitetsmål beaktas i avfallsplanerna genom att planerna som helhet syftar till att främja hållbar utveckling och att de åtgärder som ska göras, ska genomföras med syfte att främja en god miljö och människors hälsa.

Miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten bestäms i förordning SFS 2001:554. Genomförandet av avfallsplanerna bedöms inte innebära att miljökvalitetsnormen för fisk och musselvatten överskrids.

Miljökvalitetsnormer för vatten (SFS 2004:660) bedöms ej överskridas till följd av planernas genomförande.

Miljökvalitetsnormer för omgivningsbuller (SFS 2004:675) omfattar kartläggning och åtgärdsprogram för större kommuner och vägar för kommuner med över 100 000 invånare. Botkyrka, Haninge, Nynäshamns och Salems kommuner har under 100 000 invånare. Huddinge kommun har strax över 100 000 invånare och omfattas därför av miljökvalitetsnormerna för buller. Genomförandet av avfallsplanerna kan i viss mån påverka buller från transporter med tunga fordon. Genomförandet av avfallsplanerna bedöms dock inte bidra till att miljökvalitetsnormen för omgivningsbuller överskrids.

Kraven på luftkvalitet i utomhusluft bestäms i "Luftkvalitetsförordningen" SFS 2010:477. Miljökvalitetsnormerna för kväveoxid överskreds ej i kommunerna under 2018. I Botkyrka kommun har höga värden uppmätts på mätstation vid Hägelbyleden även om miljökvalitetsnormerna inte överskreds. Genomförandet av avfallsplanerna bedöms inte bidra till att miljökvalitetsnormen för luft överskrids.

3.4 Globala mål för hållbar utveckling

I september 2015 antog FN:s generalförsamling 17 globala mål för hållbar utveckling, den så kallade Agenda 2030¹. Dessa globala mål ska genomföras i FN:s samtliga medlemsländer, däribland Sverige. Vid framtagande av nya

¹ www.globalamalen.se

nationella mål kommer hänsyn tas till de globala målen men det bedöms inte innebära behov av någon drastisk förändring av inriktningen på de nationella mål som finns i Sverige och som berör avfallshanteringen. I kapitel 3.5 - 3.10 anges därför de mål på både nationell nivå och EU-nivå som berör avfallshanteringen och som bedöms vara relevanta för kommunernas avfallsplaner.

3.5 Miljömål inom EU

Styrmedel och åtgärder på avfallsområdet utvecklas idag i många fall gemensamt inom EU. Målsättningar och strategier på övergripande europeisk nivå är av stor betydelse eftersom det finns direkta kopplingar till den svenska miljöpolitiken. I maj 2018 beslutades om en revidering av EU:s avfallslagstiftning. Ändringarna ska främja en mer cirkulär ekonomi genom minskade avfallsmängder, ökad återanvändning, ökad återvinning samt förbättrad avfallshantering. Bindande avfallsmål som ska uppnås till år 2025, år 2030 och år 2035 ingår också i beslutet².

3.6 Miljökvalitetsmål

Riksdagen har antagit 16 nationella miljökvalitetsmål. Miljöpåverkan från avfallshanteringen berör främst miljökvalitetsmålen:

- God bebyggd miljö
- Begränsad klimatpåverkan
- Giftfri miljö

Förutom dessa är följande miljökvalitetsmål prioriterade i Stockholms län

- Frisk luft
- Ingen övergödning
- Ett rikt växt- och djurliv

Länsstyrelsen gör i avgränsningssamrådet bedömningen att även miljökvalitetsmålet "Grundvatten av god kvalitet" bör belysas i MKB. Uppfyllelse av miljökvalitetsmålen som en följd av kommunernas avfallsplaner finns redovisat i kapitel 3.10

3.7 Nationella etappmål

Etappmålen inom avfallsområdet är för närvarande följande³:

- Etappmålet om ökad resurshushållning i livsmedelskedjan innebär att insatser ska vidtas senast år 2020 så att resurshushållningen i livsmedelskedjan ökar. Detta ska ske genom att minst 50 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut

² www.naturvardsverket.se, "Nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018–2023, att göra mer med mindre".

³ www.naturvardsverket.se, "Nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018–2023, att göra mer med mindre"

och behandlas biologiskt så att växtnäring tas tillvara. Dessutom ska minst 40 procent behandlas, så att även energi tas tillvara.

- Etappmålet om byggnads- och rivningsavfall innebär att insatser ska vidtas senast år 2020 så att förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annat materialutnyttjande av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall är minst 70 viktprocent.

Ett av de tidigare delmålen till miljö kvalitetsmålen berörde återföring av näringsämnen från avlopp och bedöms fortfarande vara aktuellt i avvaktan på att ett eventuellt nytt mål som berör denna fråga beslutas.

Naturvårdsverket har tidigare, i redovisning av regeringsuppdrag om hållbar återföring av fosfor, föreslagit nya mål. Senast beslutade delmål lyder:

- År 2015 tas minst 60 procent av fosforföreningarna i avlopp tillvara och återförs till produktiv mark, varav minst hälften återförs till åkermark.

Under 2018 tillsatte regeringen en utredning av hur fosfor ska tas tillvara. Utredningen redovisades 17 januari 2020. Inget beslut har tagits i frågan.

Etappmålet till det nationella miljömålet ”Begränsad klimatpåverkan” lyder:

- Utsläppen för Sverige år 2020 bör vara 40 procent lägre än utsläppen år 1990 och gäller för de verksamheter som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter.
- Utsläppen för Sverige (för de verksamheter som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter) bör år 2030 vara minst 63 procent lägre än utsläppen år 1990.
- Utsläppen för Sverige från inrikes transporter (utom inrikes luftfart som ingår i EU:s utsläppshandelssystem, EU ETS) ska minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med år 2010.

Det här innebär bland annat att utsläppen av växthusgaser år 2020 ska vara cirka 20 miljoner ton koldioxidekvivalenter lägre för den icke handlande sektorn i förhållande till 1990 års nivå.

3.8 Nationell avfallsplan

I december 2018 antogs den senaste versionen av den nationella avfallsplanen. Det konstateras att Sverige behöver öka takten i omställningen mot cirkulär ekonomi. Den nya nationella avfallsplanen innehåller inga nya mål, men anger områden som är fortsatt prioriterade att arbeta med; bygg- och rivningsavfall, matavfall, elektronikavfall, textilier, plast samt nedskräpning.

3.9 Avfallshierarkin

I miljöbalkens 15 kapitel anges den så kallade avfallshierarkin (kallas även ibland avfallstrappan). Avfallshierarkin är grundläggande för hur all avfallshantering ska genomföras i Sverige. Uppkomsten av avfall ska helst förebyggas, i andra hand ska varan återanvändas, i tredje hand

materialåtervinnas, i fjärde hand återvinnas på annat sätt till exempel genom energiåtervinning och i sista hand läggas på deponi.

I arbetet med avfallsplanen har avfallshierarkin varit en grundpelare. Målstrukturen är exempelvis anpassad efter avfallshierarkin och mål och åtgärder strävar efter att i möjligaste mån i första hand förebygga, i andra hand återanvända osv.

3.10 Uppfyllelse av miljö kvalitetsmål

Ettappmålen till miljö kvalitetsmålen och målen i den nationella avfallsplanen har varit vägledande i processen att formulera mål och identifiera relevanta nyckeltal i avfallsplanen. Nedan sammanfattas avfallsplanernas påverkan på de mest relevanta miljö kvalitetsmålen. Målen och åtgärderna i avfallsplanerna kan bidra till flera av miljö kvalitetsmålen. I sammanfattningen nedan anges de åtgärdsområden i avfallsplanerna som särskilt bidrar till uppfyllelse av de olika miljö kvalitetsmålen. Sammantaget bedöms de nationella målen påverkas i positiv riktning av avfallsplanernas åtgärder om de genomförs.

3.10.1 Begränsad klimatpåverkan

Miljö kvalitetsmålet "Begränsad klimatpåverkan" beaktas särskilt genom mål och åtgärder för att minska avfallsmängderna och öka återbruk/återanvändning/återvinning och därmed främja en resurssnål livsstil.

3.10.2 Giftfri miljö

Miljö kvalitetsmålet "Giftfri miljö", beaktas särskilt genom mål och åtgärder som syftar till att förbättra insamlingen av farligt avfall och elavfall samt minska nedskräpningen. Fortsatt arbete med nedlagda deponier kan också komma att ha stor betydelse.

3.10.3 God bebyggd miljö

Miljö kvalitetsmålet "God bebyggd miljö" beaktas särskilt genom mål och åtgärder för att minska nedskräpning och planera för en god avfallshantering i exempelvis detaljplaner samt minska avfallsmängderna och öka återvinningen.

3.10.4 Frisk luft och ingen övergödning

Miljö kvalitetsmålen "Frisk luft" och "Ingen övergödning" beaktas genom mål och åtgärder för att minska transportererna bland annat för schaktmassor samt att öka återbruk/återanvändning/återvinning.

3.10.5 Ett rikt växt och djurliv

Miljö kvalitetsmålet "Ett rikt växt- och djurliv" beaktas genom arbetet med att hantera återvunna schaktmassor och därmed inte behöva ta schaktmassor från jungfruliga platser

3.10.6 Grundvatten av god kvalitet

Miljö kvalitetsmålet "Grundvatten av god kvalitet" beaktas genom arbetet med återvinning av schaktmassor samt det arbete som kommer att genomföras för att identifiera gamla deponier.

4 Betydande miljöpåverkan

Här bedöms hur genomförandet av avfallsplanerna påverkar miljön (miljöeffekterna) och de nationella miljömålen utifrån de föreslagna väsentliga miljöaspekterna för avfallshanteringen. Varje enskilt mål, nyckeltal/målvärde och åtgärd kommenteras inte. Bedömningen görs utifrån hur mål, nyckeltal med målvärden samt åtgärder inom respektive område sammantaget påverkar miljön och de nationella målen.

4.1 Människors hälsa

Här behandlas främst arbete för att säkra hanteringen av farligt avfall, minskad nedskräpning samt insamlingens påverkan genom buller. Konsekvenser för människors hälsa till följd av negativ påverkan på luftkvalitet anges i kapitel 4.4. Avfallshanteringen ger även upphov till utsläpp till mark och vatten, vilket kan ge effekt på människors hälsa om det sker exponering av farliga ämnen. Hur avfallsplanen påverkar utsläpp till mark och vatten behandlas i kapitel 4.5.

4.1.1 Nuläge och förutsättningar

Farligt avfall innehåller ämnen som kan vara skadliga för människor och miljön. Om farligt avfall inte hanteras på ett säkert sätt finns risk för direkt eller diffus spridning av skadliga ämnen och risk för att människor påverkas negativt. Därför är en av avfallshanteringens viktigaste uppgifter att skapa förutsättningar för en säker hantering av farligt avfall.

Nedskräpning på offentliga platser upplevs idag vara ett problem i många kommuner och har därför lyfts fram i den nationella avfallsplanen och i föreskrifterna om kommunal avfallsplanering. En skräpig offentlig miljö kan bidra till upplevelse av otrygga⁴ miljöer. Risken för mindre brott såsom klotter och skadegörelse kan därmed också öka. Nedskräpning kan även bidra till diffus spridning av farliga ämnen bland annat genom dumpning i naturen.

Buller uppstår från avfallshantering i insamlingsledet på flera sätt, exempelvis från både insamlingsfordon och hantering av behållare. Bullret är i dessa fall dock kortvarigt. Buller kan generellt sett ge upphov till störning av människors hälsa genom stress och störd sömn, vilket i sin tur kan leda till irritation, trötthet, högt blodtryck och hjärt- och kärlsjukdomar. Det nationella miljö kvalitetsmålet "God bebyggd miljö" innefattar att störningar från trafikbuller ska minska.

⁴ Stiftelsen Håll Sverige Rent, www.hsr.se

4.1.2 Negativ miljöpåverkan

Negativ påverkan bedöms kunna uppstå på människors hälsa exempelvis genom ökade bullernivåer och luftföroreningar orsakade av avfallstransporter vid insamlingsplatser och på vägnät.

Omfattningen av den negativa miljöpåverkan vid genomförande av föreslagna avfallsplaner bedöms som liten. Inga av åtgärderna bedöms påverka bullernivåerna i någon betydande omfattning och transporterna kommer inte att öka i betydande omfattning (se även kap 4.4).

4.1.3 Positiv miljöpåverkan

I avfallsplanerna finns åtgärder som handlar om farligt avfall;

- Vidareutveckla insamlingen av farligt avfall och elavfall från hushåll
- Ställa tydliga krav på hantering av farligt avfall inom nybyggnadsområden
- Ställa tydliga krav på hantering av farligt avfall i bygg- och rivningslov
- Förbättra möjligheter att lämna farligt avfall för verksamheter med små mängder
- Samverka med privata aktörer för insamling av och kommunikation om farligt avfall

Om dessa åtgärder genomförs och om de medför förändrade beteendemönster kan detta i sin tur medföra minskade mängder farligt avfall i restavfallet.

Positiv påverkan bedöms även kunna uppstå på människors hälsa genom exempelvis minskad nedskräpning i kommunerna. Minskad nedskräpning innebär positiva effekter i bebyggd miljö och bidrar även till positiv upplevelse vid vistelse i naturen samt på stränder och andra områden, som är viktiga ur rekreationssynpunkt för turister och andra besökande. Det bidrar även till upplevelse av ökad trygghet.

4.1.4 Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan

För att minska risken för negativ påverkan på människors hälsa vid genomförande av planerna bör det bland annat säkerställas att inga gifter som borde ha fasats ut ur kretsloppet återförs i produkter som återanvänds/återbrukas.

4.2 Materiella tillgångar och resurshushållning

Materiella tillgångar och resurshushållning omfattar hållbar konsumtion, återanvändning och materialåtervinning. Här behandlas främst:

- återbruk och avfallsförebyggande arbete
- utveckling av insamling av matavfall, förpackningar, returpapper och grovavfall

- förbättrad hantering av schaktmassor

4.2.1 Nuläge och förutsättningar

Matavfallet som samlas in i kommunerna körs till biogasanläggningen på Gladö i Huddinge kommun där det rötas i en biogasanläggning som producerar biogas och biogödsel. Biogasen kan användas som drivmedel till fordon och ersätter därmed fossila drivmedel, se kapitel 4.4 om påverkan på luft, där även minskad klimatpåverkan kopplat till minskat matsvinn tas upp. I rötningsprocessen bildas biogödsel som används som gödningsmedel. Biogödsel ersätter användning av en ändlig resurs i form av fosforgödselmedel.

I kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salem samlades det under 2018 in i genomsnitt ca 54 kg förpackningar och returpapper⁵ per invånare för återvinning, vilket är lägre än genomsnittet nationellt (64 kg/invånare).

Kommunerna är viktiga aktörer när det gäller att minska miljöpåverkan genom att ställa miljökrav i upphandlingar och inköp.

4.2.2 Negativ miljöpåverkan

Föreliggande avfallsplaner bedöms inte innebära någon negativ miljöpåverkan på materiella tillgångar och resurshushållning.

4.2.3 Positiv miljöpåverkan

Positiv påverkan på materiella tillgångar och resurshushållning kan uppstå om mängden avfall totalt sett minskar eller om mängden avfall till återanvändning samt återvinning ökar.

Arbetet med att informera om och underlätta återanvändning och återvinning kommer, under förutsättning att det genomförs, att ha en positiv inverkan då återanvändning och återvinning förhoppningsvis kommer att öka.

Om föreslagna åtgärder rörande förbättring av kommunernas eget arbete med förebyggande, återanvändning och sortering av avfall inom de kommunala verksamheterna genomförs kan kommunerna vara en förebild och gå före i arbetet för att utveckla en mer cirkulär ekonomi. I detta arbete är det viktigt att utveckla rutiner och bygga upp kunskap om miljökrav i upphandlingar och inköp.

Om återanvändning och återvinning av material, exempelvis schaktmassor, ökar, så kan behovet av att ta ut jungfruligt material från jordens ändliga resurser minska. Det är alltid mer resurseffektivt att använda ett material flera gånger än att förbränna det och tillverka nya produkter av jungfruligt material (se även kap 4.4).

⁵ Källa FTI, Förpacknings- och tidningsinsamlingen.

Omfattningen av de positiva miljökonsekvenserna beror på i vilken utsträckning människors beteenden förändras. Beteendeförändringar tar tid, men på lång sikt bedöms de positiva miljökonsekvenserna kunna bli stora.

4.2.4 Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan

Resurser och kunskap behöver tillföras arbetet med offentliga upphandlingar för att kunna genomföra upphandlingar med krav som leder till återanvändning, återvinning och förebyggande av avfall. Arbetet med offentliga upphandlingar är ett viktigt verktyg för att nå bättre resurshushållning och bidra till ökad cirkularitet.

Det behöver säkerställas att de insamlade och sorterade materialerna uppfyller de krav som återvinningsindustrin ställer för att återvinna materialerna till ny råvara. Detta bör bevakas bland annat i arbetet med att öka återanvändning och återvinning av bygg- och rivningsavfall från kommunala verksamheter.

4.3 Bebyggelse och kulturmiljö

Här behandlas främst om- och tillbyggnationer på grund av ändrade insamlingsystem eller liknande, och hur dessa påverkar bebyggelse och kulturmiljö.

4.3.1 Nuläge och förutsättningar

I Botkyrka, Haninge, Huddinge och Salems kommuner bor invånarna främst i kommunernas centralorter eller andra tätorter och endast ett fåtal bor på landsbygden⁶.

Även i Nynäshamns kommun bor invånarna främst i kommunens centralort eller andra tätorter men en större andel, 18 %, bor på landsbygden.

Antalet invånare i kommunerna förväntas under de kommande åren öka, vilket kommer innebära en förtätning av kommunerna. Fler invånare och verksamheter på samma yta och minskat utrymme för biltrafik bidrar till ändrade förutsättningar för transporter. Transportplanering måste ges en högre prioritet och tydligare roll i stadsplaneringen för att säkerställa nödvändiga samhällsfunktioner som avfallshämtning. Schaktmassor transporteras ofta långa sträckor.

Avfallsplanerna föreslår inga förändringar av insamlingsystemet för avfall som kommunerna ansvarar för. Matavfallsinsamling och fastighetsnära insamling för förpackningar och tidningar, genom systemet "Sortera Hemma" erbjuds i hela kommunerna utom på öar, men det är bara knappt 10 % av en- och tvåbostadshusen som använder den tjänsten. Den relativt nya producentansvarslagstiftningen för förpackningar och tidningar, som ställer större krav på att fastighetsägare ska skapa möjligheter för fastighetsnära insamling av sådant avfall, kan komma att innebära behov av om- och tillbyggnader för att skapa plats för insamlingen.

⁶ Källa: SCB, Statistiska centralbyrån

4.3.2 Negativ miljöpåverkan

Föreliggande avfallsplan bedöms inte innebära någon betydande negativ miljöpåverkan på bebyggelse och kulturmiljö.

4.3.3 Positiv miljöpåverkan

Om planerade förbättringar genomförs, avseende att tidigt i planprocessen planera för avfallshantering, kan detta medföra positiv miljöpåverkan eftersom ombyggnationer i efterhand ofta blir svårare och dyrare att genomföra.

Föreliggande avfallsplaner bedöms i övrigt inte innebära någon ytterligare positiv miljöpåverkan på bebyggelse och kulturmiljö.

4.3.4 Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan

Inga ytterligare åtgärder föreslås.

4.4 Luft- och klimatfaktorer

Luft- och klimatfaktorer omfattar de växthusgaser som bidrar till den globala uppvärmningen och övriga luftföroreningar som är farliga för människa och miljö. Här behandlas främst minskad mängd avfall, återvinning av avfall samt transporterens påverkan.

4.4.1 Nuläge och förutsättningar

Livsmedelsproduktionen står för en stor påverkan på miljön. Cirka en tredjedel av all mat som produceras äts inte upp utan blir svinn och har därmed producerats helt i onödan. I genomsnitt beräknas varje person kasta ca 30 kg mat per år⁷, mat som istället hade kunnat ätas upp, och som kallas matsvinn.

De vanligaste luftföroreningarna består av kväveoxider, marknära ozon samt luftburna partiklar av olika storlek. Luftföroreningar kan ställa till problem lokalt, till exempel för människors hälsa, när höga halter uppstår nära en föroreningskälla eller inom ett tätbefolkat område. I en studie som presenterades år 2018¹ uppskattades antalet dödsfall till följd av luftföroreningar (NO₂ och partiklar) till ca 7 600 i Sverige per år⁸.

Luftföroreningar i form av kväveoxider och partiklar i kommunerna överskred inte miljökvalitetsnormen under år 2018⁹. I Botkyrka har höga värden av kvävedioxid uppmäts vid Hägelbyleden, men de överskrider ej miljökvalitetsnormen¹⁰.

Utsläpp från vägtrafik utgör, tillsammans med utsläpp från industrin, större delen av de totala utsläppen av klimatpåverkande gaser.

⁷ Naturvårdsverket rapport "Matavfall i Sverige 2016", Hushåll kastar totalt ca 97 kg fast matavfall per person, varav ca 30 % är onödigt matavfall, matsvinn.

⁸ IVL 2018, "Quantification of population exposure to NO₂, PM_{2.5} and PM₁₀ and estimated health impacts", C 317

⁹ Enl Naturvårdsverket <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Luft-och-klimat/Miljokvalitetsnormer-for-utomhusluft/Overskridanden-av-miljokvalitetsnormerna/>

¹⁰ <http://www.oslvf.se/wp-content/uploads/2019/05/Mätresultat-2019.pdf>

Avfallshanteringen är idag starkt beroende av transporter, främst med tyngre fordon för insamling av avfall och transporter till behandlingsanläggningar, men även av privatpersoners personbilstransporter för avlämning av avfall vid återvinningsstationer och återvinningscentraler. Det är dock bara en mycket liten del av utsläppen av klimatpåverkande gaser inom kommunerna som kommer direkt från avfallshanteringen.

Idag (2019) utförs mer än 94% av SRVs avfallstransporter med förnyelsebara drivmedel. Målet från förgående avfallsplan var att samtliga transporter skulle utföras med minst 85% förnyelsebara drivmedel.

I kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salem finns sammanlagt 8 stycken fasta återvinningscentraler, för att göra det lätt för kommuninvånare att lämna avfall till återanvändning och till återvinning.

4.4.2 Negativ miljöpåverkan

Negativ miljöpåverkan bedöms kunna uppstå på luftkvalitet och klimat. Detta bedöms kunna ske om mängden transporter ökar när avfall (exempelvis grovavfall) i högre utsträckning sorteras i olika avfallsslag som ska transporteras till olika platser för återvinning.

Miljöeffekterna av ökade transporter är ökat utsläpp av främst kväveoxider, koldioxid och partiklar till luft, vilket påverkar luftkvalitet och klimat negativt. Konsekvenser på människans hälsa kan bli exempelvis att fler får nedsättning av lungfunktion och cancer¹¹. Konsekvenserna på miljön kan bli förhöjd temperatur och förändrat klimat. Miljökonsekvensernas omfattning av ökade transporter bedöms dock som små med hänsyn till avfallshanteringens ringa andel av transportsektorns utsläpp av föroreningar.

Från de nedlagda deponier som finns i kommunerna avgår deponigas i olika grad beroende på vad som har deponerats. Deponigas innehåller bland annat metangas, som är en klimatpåverkande gas. Metangas är en kraftigare klimatpåverkande gas än koldioxid och det är viktigt att säkerställa att det inte sker betydande läckage till luft.

4.4.3 Positiv miljöpåverkan

Positiv miljöpåverkan bedöms kunna uppstå på luftkvalitet och klimatfaktorer. Detta bedöms uppstå främst på grund av arbetet med åtgärder som syftar till att:

- Minska mängden avfall som uppkommer
- Öka materialåtervinningen

4.4.3.1 Minska mängden avfall

Genom att förebygga att avfall uppstår minskar miljöbelastningen, genom minskade utsläpp både vid tillverkning och vid behandling av avfall. Om den sammanlagda mängden avfall som uppstår i kommunerna Botkyrka,

¹¹ Lunds Universitet, Medicinska fakulteten 2017, "Fine and ultrafine particle exposure: Health effects and biomarkers", ISBN 978-91-7619-386-0. Det har visats samband mellan exponering för partiklar, särskilt mycket små partiklar till sjukdomar i luftvägarna, astma, kronisk bronkit och cancer.

Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salem skulle minska med exempelvis 50 kg/person och år (totala mängden hushållsavfall i kommunerna år 2018 var i genomsnitt ca 432 kg/person och mängden mat- och restavfall var ca 213 kg/person), skulle den totala minskningen bli ca 17 000 ton avfall. Denna minskning skulle medföra minskade utsläpp av koldioxid från avfallshanteringen med uppskattningsvis 37 000 ton koldioxidekvivalenter eller motsvarande ungefär 29 000 000 mil bilkörning med en medelstor bensindriven personbil¹².

Tabell 1 Minskning av klimatpåverkan vid förebyggande av avfall. Källa: Avfall Sverige Rapport 2019:19

Material	Mängd förebyggt avfall, ton	Minskad mängd CO ₂ e, kg	Motsvarar mil/år (personbil, bensin)
Förebyggande, generellt	17 000	37 400 000	28 900 000

Livsmedelsproduktionen står för en stor påverkan på miljön. Cirka en tredjedel av all mat som produceras äts inte upp utan blir matsvinn och har därmed producerats helt i onödan. I genomsnitt beräknas varje person ge upphov till ca 30 kg matsvinn per år¹³, mat som istället hade kunnat ätas upp. Om matsvinnet skulle minska och mängden matavfall därmed skulle minska med 10 kg matavfall per invånare och år skulle detta kunna bidra till att CO₂-utsläppet (antalet koldioxidekvivalenter) minskar med totalt ca 7 500 ton, se Tabell 2 nedan. Detta motsvarar i sin tur cirka 5 800 000 mils körning med en medelstor bensindriven personbil.

Tabell 2 Minskning av klimatpåverkan från matavfall om det istället förebyggs genom minskat matsvinn. Källa: Avfall Sverige Rapport 2019:19.

Material	Mängd matavfall, ton/år	Minskad mängd CO ₂ e, kg/år	Motsvarar mil/år (personbil, bensin)
Matsvinn	3 400	7 500 000 ¹⁴	5 800 000

Bedömningen är att arbetet för ökad återanvändning och förebyggande av avfall som planeras kommer att ha stor positiv miljöpåverkan på luft och klimat när det får de effekter på människors beteenden som önskas.

4.4.3.2 Ökad materialåtervinning

Resultat från livscykelanalyser¹⁵ visar att nyttan ur ett miljöperspektiv är större vid materialåtervinning än vid förbränning, trots att mängden

¹² Folkmängd i kommunerna 2018: ca 339 893 personer. 50 kg x 339 893 personer = 17 000 ton. Enligt Avfall Sveriges rapport 2019:19 kan minskad mängd mat- och restavfall ge minskade utsläpp av koldioxid med ca 2,2 kg koldioxidekvivalenter (motsvarar ca 17 km bilkörning) per kg avfall.

¹³ Naturvårdsverket rapport "Matavfall i Sverige 2016", Hushåll kastar totalt ca 97 kg fast matavfall per person, varav ca 30 % är onödigt matavfall, matsvinn.

¹⁴ Folkmängd i kommunerna 2018: ca 339 893 personer. 10 kg x 339 893 personer = ca 3 400 ton. Enligt Avfall Sveriges rapport 2019:19 kan minskad mängd matavfall ge minskade utsläpp av koldioxid med ca 2,2 kg koldioxidekvivalenter (motsvarar ca 17 km bilkörning) per kg avfall.

¹⁵ Nordiska ministerrådets rapport 2015:547

transporter bedöms öka. Det är således bättre ur miljöhänseende att återvinna material så många gånger som möjligt innan det förbränns.

Miljöeffekterna av att öka mängden produkter och material som kan återanvändas respektive återvinnas, är minskade utsläpp till luft i hela produktionskedjan - från utvinning till tillverkning och distribution av varor samt vid behandling av avfallet.

Genom att öka mängden material som samlas in för återanvändning och återvinning kan behovet av att framställa produkter från jungfruliga råvaror minska, åtminstone på lång sikt. Därmed kan utsläppen minska vid nyproduktion av produkter.

Som exempel kan nämnas att de förpackningar och tidningar som sammanlagt samlades in i kommunerna år 2018 skulle kunna bidra till att CO₂-utsläppet (antalet koldioxidekvivalenter) minskar med ca 8 750 ton om allt materialåtervinnas, se Tabell 3 nedan. Detta motsvarar i sin tur cirka 7 530 000 mils bilkörning med en medelstor bensindriven personbil.

Tabell 3 Minskning av klimatpåverkan från förpackningar och returpapper som återvinnas. Källa: Avfall Sverige Rapport 2019:19

Material	Mängd avfall, ton/år	Minskad mängd CO₂e, kg/år	Motsvarar mil/år (personbil, bensin)
Papper	4 600	920 000	920 000
Plast	2 100	1 260 000	1 050 000
Metall	460	830 000	640 000
Glas	5 600	1 960 000	1 680 000
Returpapper	5 400	3 780 000	3 240 000
Totalt	18 100	8 750 000	7 530 000

4.4.4 Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan

De viktigaste åtgärderna för att säkerställa att de beskrivna positiva effekterna uppstår, eller till och med blir större, är att säkerställa att de utredningar och de informationsåtgärder som föreslås i avfallsplanen omsätts i förändrade vanor och rutiner så att mängden avfall verkligen minskar och att mängden som materialåtervinnas verkligen ökar. Här råder kommunerna över ett flertal åtgärder inom sina egna verksamheter och kan påverka de upphandlingar som genomförs och de rutiner som tillämpas. Det är viktigt att kommunerna föregår med gott exempel. Alla kommunala

verksamheter har ett ansvar för att minska avfallet och vara förebilder för kommuninvånarna.

För att ytterligare minska negativ påverkan på luft och klimatfaktorer vid genomförande av planen föreslås bland annat att:

- Genomförandet av efterbehandlingsåtgärder för avslutade deponier enligt inventering bevakas, så att exempelvis miljömässigt riktig hantering av deponigas vid nedlagda deponier säkerställs.

4.5 Förorening och exploatering av mark och vatten

Här behandlas främst åtgärder vid nedlagda deponier men även till viss del återvinningscentraler och andra avfallsanläggningar. För nedskräpning och dumpning se kap 4.1 Människors hälsa och för hantering av schaktmassor och bygg- och rivningsavfall se kap 4.2 Materiella tillgångar och resurshushållning.

4.5.1 Nuläge och förutsättningar

4.5.1.1 Nedlagda deponier

Utsläpp till mark och vatten sker exempelvis i form av lakvatten från aktiva och nedlagda deponier. I kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salem finns sammanlagt 143 stycken nedlagda deponier. (Botkyrka 35 st, Haninge 32 st, Huddinge 37 st, Nynäshamn 23 st, Salem 16 st). I förteckningen har även äldre uppgifter tagits med för att säkerställa att inga deponier "tappas bort". Siffran kan därför vara något hög.

4.5.1.2 Återvinningscentraler och andra avfallsanläggningar

I kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salem finns det idag sammanlagt åtta återvinningscentraler som drivs av SRV. På återvinningscentralerna kan hushållen lämna grovavfall, elektronik, vitvaror, farligt avfall och produkter för återbruk.

Inom kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salem finns en deponi för icke-farligt avfall, SRVs deponi på Sofielunds återvinningsanläggning. På Sofielunds återvinningsanläggning tas även verksamhetsavfall emot.

I regionen finns dessutom flera andra anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall.

4.5.1.3 Övriga utsläpp till mark och vatten till följd av avfallshantering

När avfall förbränns, vilket sker med en stor del av hushållsavfallet, uppstår olika sorters aska. För att undvika att aska måste deponeras är det extra viktigt att det hushållsavfall som skickas till förbränning inte innehåller farligt avfall. Det är också viktigt att mängden avfall som förbränns minskar genom att ta vara på

Utsläpp till mark och vatten kan även ske till följd av olyckor och spill vid hantering av farligt avfall.

4.5.2 Negativ miljöpåverkan

Risk för utsläpp till mark och vatten föreligger främst genom nedlagda deponier, som kan behöva åtgärdas i någon omfattning. Följden av läckage av miljöfarliga ämnen kan bli störningar i ekosystemet. För flera av de nedlagda deponierna behöver någon form av åtgärd eller ytterligare bedömning genomföras. Det bedöms därför finnas en risk för utsläpp till mark, och omfattningen av konsekvenserna beror på typ och omfattning av utsläppet.

4.5.3 Positiv miljöpåverkan

Genom att motverka en ökning av mängden avfall i samhället med hjälp av informationsarbete avseende förebyggande av avfall och ökad återanvändning, kan mängden material som utvinns ur jordskorpan på lång sikt minska och därmed även tillförseln av mängden giftiga ämnen till omgivande natur och miljö. Den positiva miljöpåverkan av ökad återanvändning och ökad materialåtervinning kan därför på sikt bli stor.

Genomförandet av planen bedöms inte öka risken för utsläpp till mark och vatten men inte heller minska risken. Den föreslagna uppdateringen av inventering av gamla deponier, ansvarsfördelningutredningen och framtagande av plan för kartläggning och riskbedömning kan i förlängningen innebära att åtgärder för att minska miljöpåverkan från nedlagda deponier genomförs vilket skulle vara positivt.

4.5.4 Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan

Vid åtgärder av nedlagda deponier som tidigare identifierats behöver hänsyn tas till följder av klimatförändringar som exempelvis ökad eller minskad vattenhalt i marken samt uppkomna mängder lakvatten. Några av de följder av klimatförändringar som beräknats fram av SMHI är att årsmedelnederbörden i Stockholms län beräknas öka med 20-30 % samt att samtliga vattendrag i länet kommer få högre vinterflöden och mindre distinkta vårflodstoppar¹⁶.

I rapporten "Regionalt program för efterbehandling av förorenade områden, Stockholms län 2018-2020" tar Länsstyrelsen i Stockholm upp tillsynsvägledning för kommuner i arbetet med förorenade områden. Exempelvis så planeras följande aktiviteter:

- Anordna utbildningar inom arbetsområdet, exempelvis om ansvarsutredningar, riskbedömningar, MIFO-metodik med mera
- Stödja kommunerna med verktyg för att ta fram och uppdatera kommunala handlingsplaner för arbetet med förorenade områden

¹⁶ Källa: SMHI Framtidsklimat i Stockholms län -enligt RCP scenarier

4.6 Inbördes förhållande mellan ovanstående miljöaspekter

Miljöaspekterna ovan hänger tätt samman. En åtgärd kan påverka flera aspekter samtidigt, både positivt och negativt. Ett exempel på detta är att förbättring av insamling av elavfall kan leda till ökad insamling och bättre behandling av farligt avfall, vilket kan bidra till positiv miljöpåverkan genom minskad risk för elavfall i restavfallet. Förbättrad hantering av elavfall skulle dock även kunna bidra till negativ miljöpåverkan på "Luft och klimatfaktorer" om transportererna vid insamling ökar. Miljövinsten med förbättrad hantering av elavfall är dock större än de negativa konsekvenserna av ökade transporter.

5 Sammanfattande bedömning

5.1 Betydande miljöpåverkan

De viktigaste åtgärderna för att säkerställa att de beskrivna positiva effekterna uppstår, eller till och med blir större, är att säkerställa att de utredningar/översyner och de informationsåtgärder som föreslås i avfallsplanerna omsätts i förändrade vanor och rutiner så att mängden avfall verkligen minskar och att mängden som materialåtervinns verkligen ökar. Här råder kommunerna över ett flertal åtgärder inom sina egna verksamheter och kan påverka de upphandlingar som genomförs och de rutiner som tillämpas. Det är viktigt att kommunerna föregår med gott exempel. Alla kommunernas verksamheter har ett ansvar för att minska avfallet och vara förebilder för kommuninvånarna.

Negativ miljöpåverkan bedöms som liten vid genomförande av avfallsplanernas åtgärder. Negativ miljöpåverkan bedöms kunna uppstå främst om mängden transporter ökar, vilket ger upphov till klimatpåverkande gaser och buller.

Det tar lång tid att förändra beteenden, men på lång sikt och om informationsinsatserna får genomslag kan det få stor positiv påverkan. De positiva effekterna framgår genom bättre resurshushållning och minskade diffusa utsläpp av miljö- och hälsoskadliga ämnen.

Sammanfattningsvis bedöms den negativa påverkan av genomförandet av avfallsplanerna vara liten.

5.2 Nationella miljömål

Avfallsplanernas mål och indikatorer ligger i linje med nationella miljö kvalitetsmål och mål i Sveriges nationella avfallsplan med avseende på: ökad återanvändning av avfall, ökad återvinning av hushållens avfall, minskad nedskräpning, utsortering av matavfall och minskat matsvinn.

Avfallsplanernas inriktning ligger i linje med hållbar utveckling och ansluter väl till globala miljömål och nationella miljö kvalitetsmål. Sammantaget

bedöms de nationella miljö kvalitetsmålen påverkas i positiv riktning av genomförandet av avfallsplanerna om målen uppnås.¹⁷

5.3 Åtgärder mot negativ påverkan

Nedan beskrivs förslag att beakta vid genomförande av planerna för att motverka negativ miljö påverkan eller optimera positiv miljö påverkan:

- Inga gifter som borde ha fasats ut ur kretsloppet ska återföras i produkter som återanvänds/återbrukas och där behöver produkterna, som avses återanvändas, granskas så att återanvändningen inte ökar spridning av farliga ämnen till människor eller miljö.
- Resurser och kunskap behöver tillföras arbetet med offentliga upphandlingar för att kunna genomföra upphandlingar med krav som leder till återanvändning, återvinning och förebyggande av avfall.
- De insamlade och sorterade materialerna måste uppfylla de krav som återvinningsindustrin ställer för att återvinna materialerna till ny råvara. Detta bör bevakas bland annat i arbetet med att öka återanvändning och återvinning av bygg- och rivningsavfall i kommunala verksamheter.
- De utredningar och de informationsåtgärder som föreslås i avfallsplanerna behöver omsättas i förändrade vanor och rutiner så att mängden avfall verkligen minskar och att mängden som materialåtervinns verkligen ökar. Kommunerna råder över ett flertal åtgärder inom sina egna verksamheter och kan påverka de upphandlingar som genomförs och de rutiner som tillämpas.
- Hantering av deponigas och lakvatten vid nedlagda deponier bör säkerställas.
- Vid åtgärder av nedlagda deponier enligt tidigare genomförd inventering behöver hänsyn tas till följder av klimatförändringar som exempelvis ökad eller minskad vattenhalt i marken samt uppkomna mängder lakvatten.

5.4 Sammanfattande bedömning

Sammanfattningsvis bedöms miljökonsekvenserna av genomförandet av föreslagna avfallsplaner vara positiva till följd av ökad återvinning och återbruk samt förebyggande av avfall. De negativa konsekvenserna av genomförandet av planerna bedöms vara små och främst vara kopplade till risk för ökad mängd transporter av olika typer av avfall även om vinsten av återvinningen är större än dessa negativa konsekvenser av ökade transporter. Avfallsplanernas inriktning ligger i linje med hållbar utveckling och ansluter till de nationella miljömålen.

¹⁷ www.naturvardsverket.se, "Nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018–2023, att göra mer med mindre"

6 Uppföljning

Miljöpåverkan kommer att ingå i uppföljningen av genomförandet av avfallsplanerna. Uppföljning och utvärdering av avfallsplanernas mål och åtgärder kommer att ske med den frekvens som följer av tidplanen för åtgärderna enligt avfallsplanerna.

Det är viktigt att det säkerställs att det finns resurser för uppföljningen av målen och miljöpåverkan. Den uppföljning som anges i planerna bedöms vara tillräcklig.

7 Referenser

Avfall Sverige	Nationell sammanställning av plockanalyser, rapport 2016:28.
Avfall Sverige	Klimatpåverkan från olika avfallsfraktioner, rapport 2019:19.
Botkyrka kommun	www.botkyrka.se
FN:s utvecklingsprogram, UNDP	De globala målen, www.globalamalen.se
Förpacknings- & tidningsinsamlingen	www.ftiab.se
Haninge kommun	www.haninge.se
Huddinge kommun	www.huddinge.se
Huddinge kommun	Åtgärdsprogram för trafikbuller 2017-2024 i Huddinge kommun
Håll Sverige Rent	www.hsr.se
IVL 2018, Naturvårdsverket	Quantification of population exposure to NO ₂ , PM _{2.5} and PM ₁₀ and estimated health impacts, C 317
Länsstyrelsen Stockholm	Regionalt program för efterbehandling av förorenade områden, Stockholms län år 2018-2020, rapport 2017:22
Miljöbalken med föreskrifter	www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/
Naturvårdsverket	"Nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018–2023, att göra mer med mindre", www.naturvardsverket.se
Naturvårdsverket	"Från avfallshantering till resurshushållning - Sveriges avfallsplan 2012–2017", www.naturvardsverket.se
Naturvårdsverket	"Matavfall i Sverige 2016", www.naturvardsverket.se

Nordiska ministerrådet	“Climate Benefits of Material Recycling: Inventory of Average Greenhouse Gas Emissions for Denmark, Norway and Sweden”, Rapport 2015:547, http://www.norden.org
Nynäshamns kommun	www.nynashamn.se
Regeringen	Nationella miljö kvalitetsmål
Salems kommun	www.salem.se
SMHI	”Framtidsklimat i Stockholms län - enligt RCP-scenarier, Klimatologi nr 25, 2015
Östra Sveriges luftvårdsförbund	Mätresultat år 2018 Sammanfattning, www.oslvf.se

Avfallsplanen 2021-2030 – Del 5 Uppföljning av avfallsplan 2011- 2019

Slutlig förslagshandling

Inledning

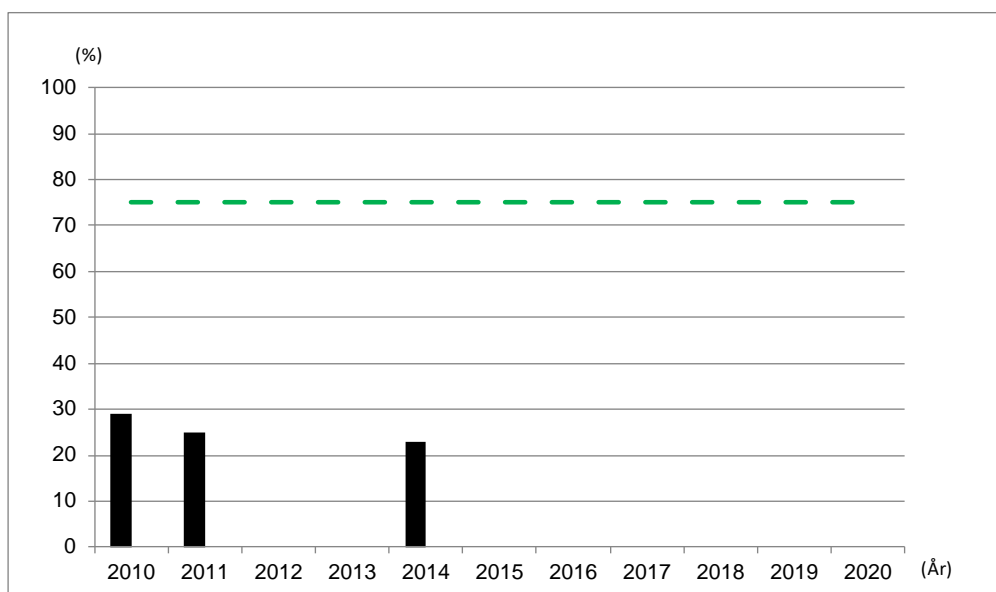
Uppföljningar av målen i avfallsplanen (2011-2019) har gjorts via statistik över avfallsmängder, antal abonnemang, plockanalyser, enkäter, nöjd-kundundersökning etc. SRV har administrerat sammanställningar och utvärdering av uppföljningen för samtliga mål i avfallsplanen.

De målområden som fanns i avfallsplanen var:

- Återanvända
- Återvinna material – hushåll och verksamheter
- Återvinna matavfall – hushåll, kommunala verksamheter
- och övriga verksamheter
- Farligt avfall
- Nöjda kunder – hushåll och verksamheter
- Transporter

Återanvända

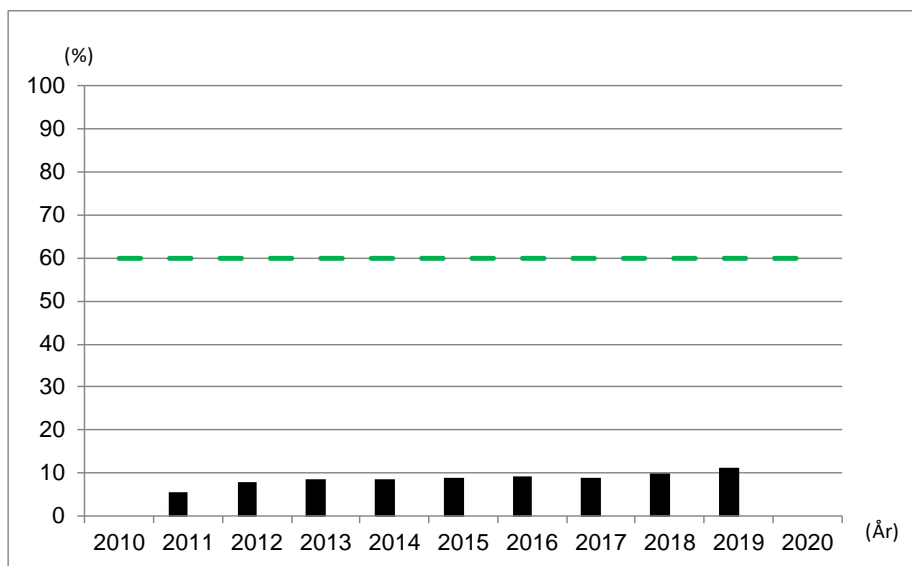
År 2020 ska 75% av hushållen återanvända minst 6 gånger per år, d.v.s. skänkt, sålt eller köpt begagnat.

Diagrammet visar procentuell andel av de svarande hushållen som i enkät uppger att de bidrar till återanvändning minst sex gånger per år. Målet visade sig vara svårt att följa upp med hjälp av enkätfrågor. Denna fråga togs därför bort i undersökningar utförda efter år 2014 och har inte kunnat följas upp.

Återvinna material

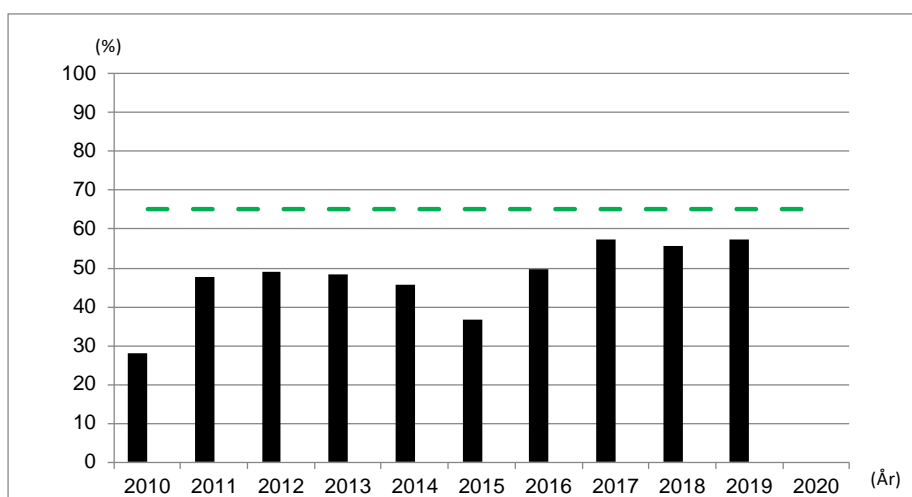
År 2020 ska minst 60% av enbostadshusen ha fastighetsnära insamling av källsorterat avfall.

Med fastighetsnära insamling för småhus avses tjänsten "Sorterahemma". Diagrammet visar procentuell andel av enbostadshusen som har tjänsten "Sorterahemma". Uppföljning har utförts med SRVs statistik för fastighetsnära insamling.

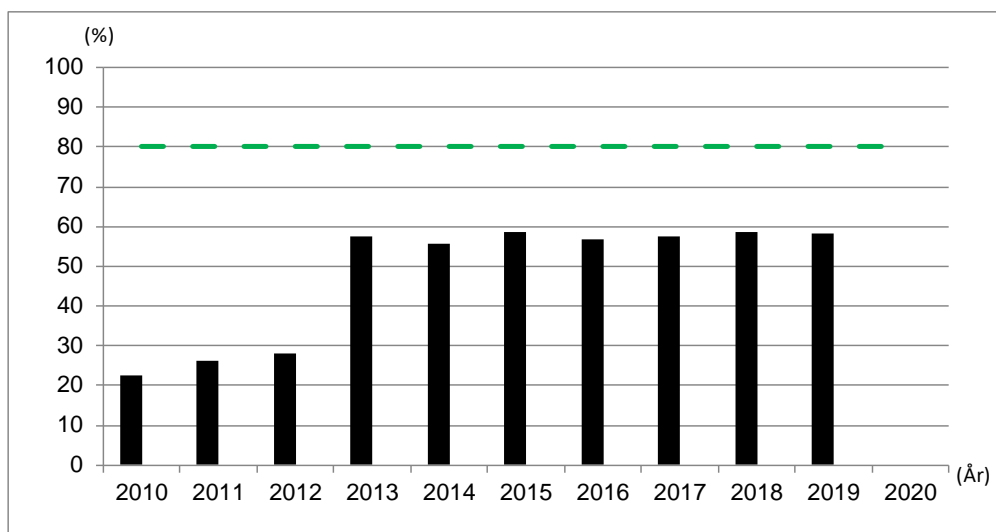
Kommunen har valt att, genom avfallstaxan, styra mot andra tjänster än tjänsten "SorteraHemma" och därför har målet inte uppnåtts.

År 2020 ska 65% av flerbostadshusen ha fastighetsnära insamling av källsorterat avfall.

Uppföljning har utförts med SRVs statistik för fastighetsnära insamling, för kunder som sorterar matavfall, förpackningar och returpapper.

År 2020 ska minst 80% av verksamheterna ha källsortering.

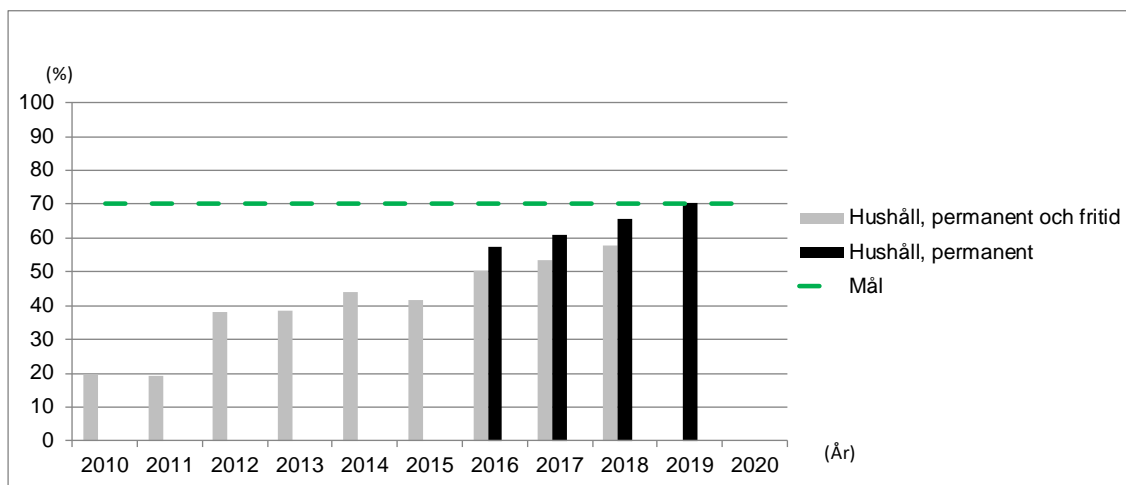

Här visas den andel av SRV:s kunder, verksamheter, som sorterar matavfall, förpackningar och returpapper.

Återvinna matavfall

Uppföljning avseende enbostadshus

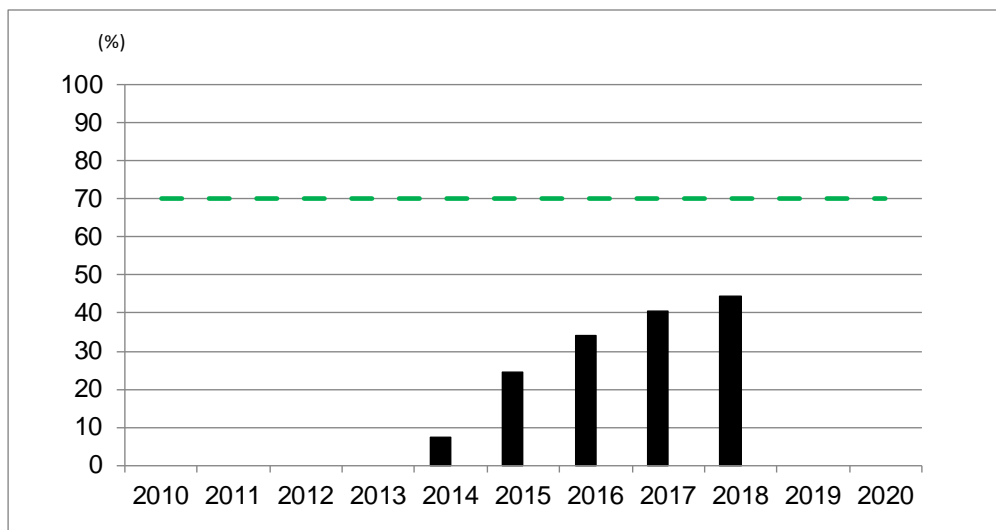
År 2020 ska minst 70% av alla hushåll sortera ut matavfall.

Följande inkluderas i matavfallet för enbostäder: hemkompostering, Sorterahemma och matavfallsinsamling i brunt kärl. Målet uppnås för enbostadshus.

Uppföljning avseende flerbostadshus:

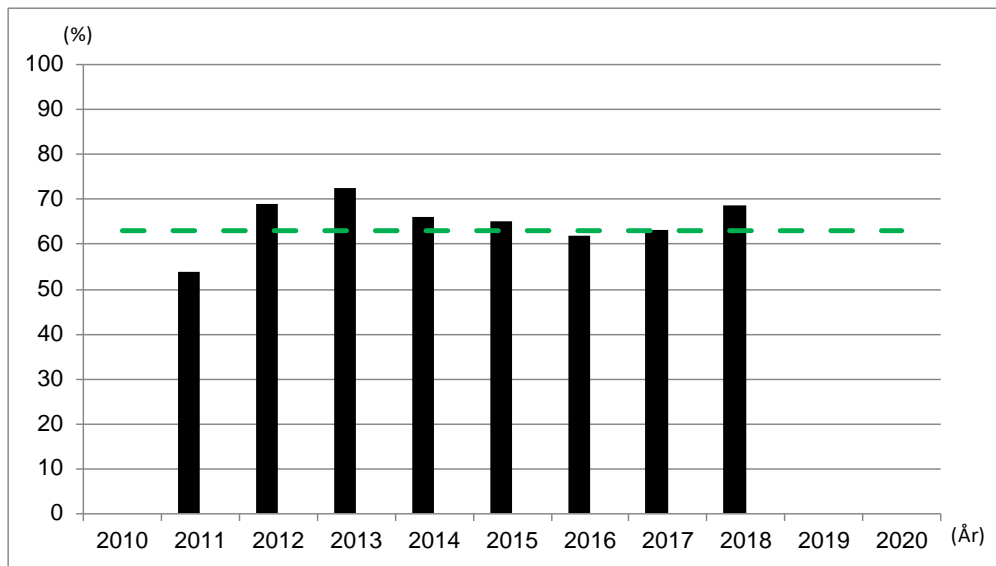
År 2020 ska minst 70% av alla hushåll sortera ut matavfall.

Det återstår fortfarande mycket arbete innan målet uppnås för flerbostadshus.

Uppföljning avseende verksamheter:

År 2020 ska minst 63% av alla verksamheter sortera ut matavfall.

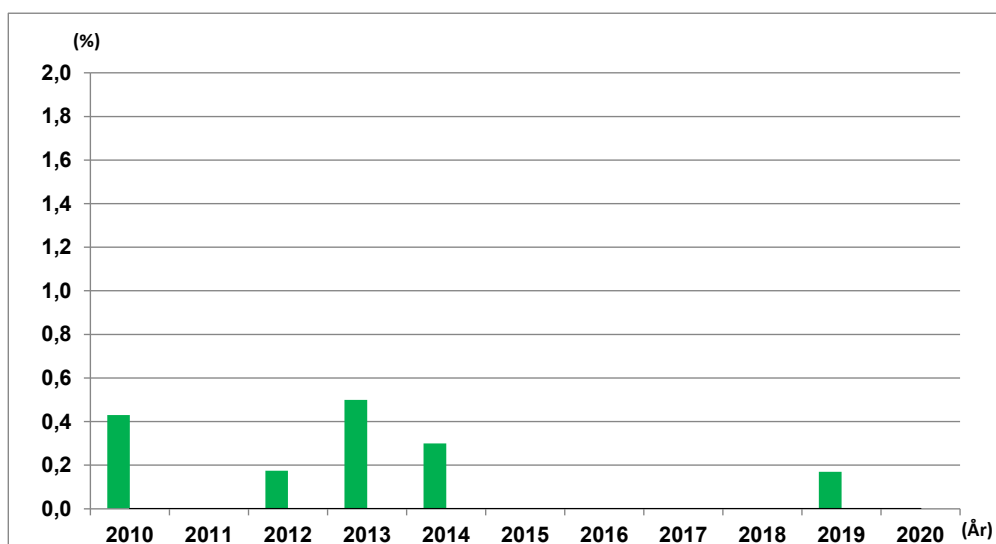

Målet uppnås för verksamheter.

Farligt avfall

Målet gäller både hushåll och verksamheter men har bara mätts för hushållen. Målet mäts genom plockanalyser.

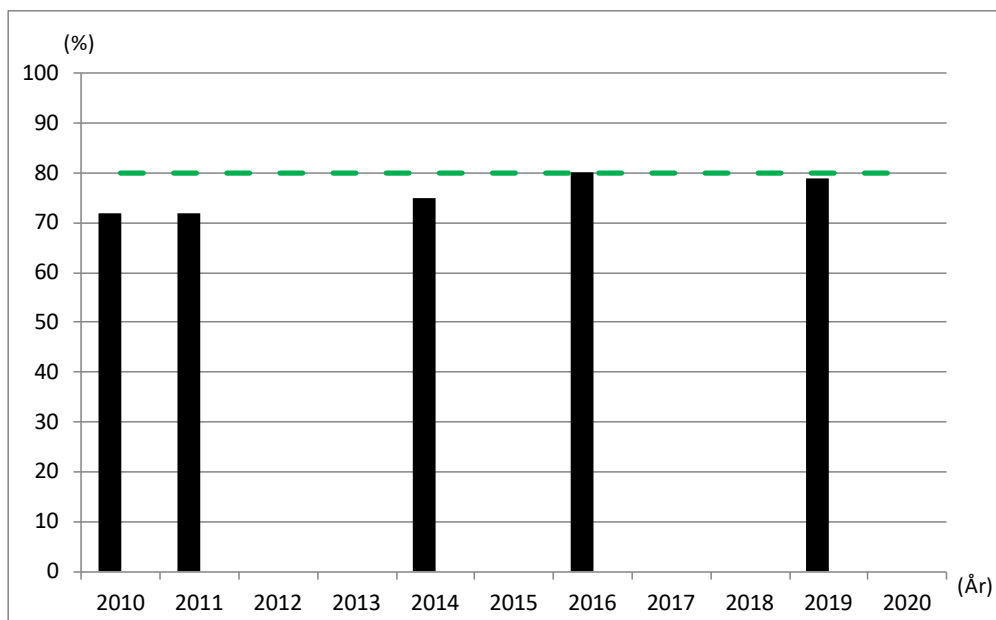
2020 ska mängden felsorterat farligt avfall vara noll.

Mängderna är små, men man kan konstatera att det förekommer felsorterat farligt avfall.

Nöjda kunder hushåll

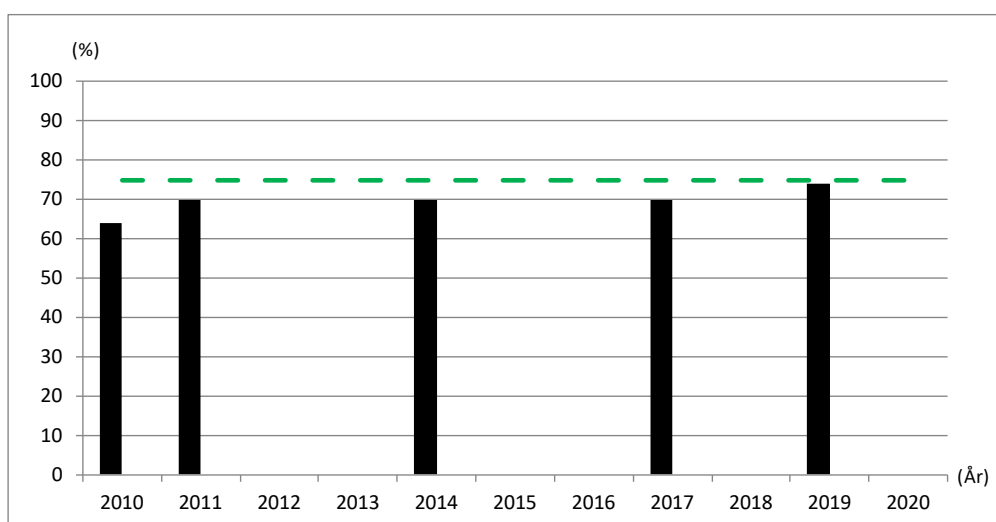
År 2020 ska minst 80% av kommuninvånarna vara nöjda eller mycket nöjda med avfallshanteringen.

Kunderna är överlag nöjda med avfallshanteringen.

Nöjda kunder verksamheter

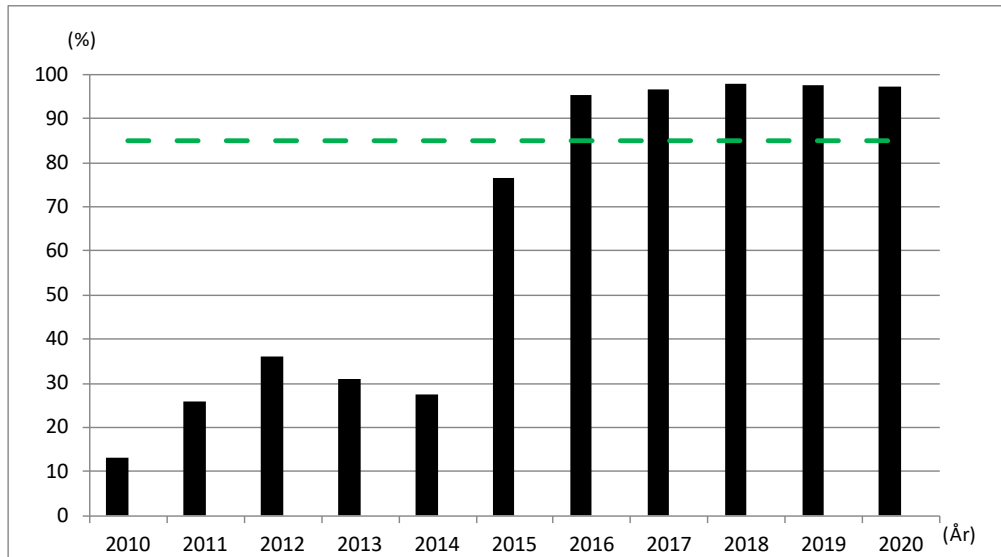
År 2020 ska minst 75% av alla verksamheter vara nöjda med avfallshanteringen.

Kunderna är överlag nöjda med avfallshanteringen.

Klimatsmarta transporter

År 2020 ska 85% av SRVs transporter använda fossilfria drivmedel.

SRV använder i stort sett enbart fossilfria drivmedel.

Summering

Mål uppnådda

År 2020 ska minst 63% av alla verksamheter sortera ut matavfall.

År 2020 ska minst 80% av kommuninvånarna vara nöjda eller mycket nöjda med avfallshanteringen.

År 2020 ska minst 75% av alla verksamheter vara nöjda med avfallshanteringen.

År 2020 ska 85% av SRVs transporter använda fossilfria drivmedel.

Mål ej uppnådda

År 2020 ska 75% av hushållen återanvända minst 6 gånger per år, d.v.s. skänkt, sålt eller köpt begagnat.

År 2020 ska minst 60% av enbostadshusen ha fastighetsnära insamling av källsorterat avfall.

År 2020 ska 65% av flerbostadshusen ha fastighetsnära insamling av källsorterat avfall.

År 2020 ska minst 80% av verksamheterna ha källsortering.

År 2020 ska minst 70% av alla hushåll sortera ut matavfall. (Målet nås för enbostadshus, men inte för flerbostadshus.)

Avfallsföreskrifter för Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salems kommuner -

Slutlig förslagshandling

INLEDNING

Enligt 15 kap. 41 § miljöbalken ska alla kommuner ha antagna avfallsföreskrifter och en avfallsplan.

Alla bestämmelser i dessa föreskrifter avseende hushållsavfall, gäller även för annat avfall, som omfattas av kommunalt ansvar enligt 15 kap. 20 § miljöbalken, det vill säga jämförbart avfall från verksamheter, slam från små avloppsanläggningar, fett från fettavskiljare och bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet. Bestämmelser i dessa föreskrifter avseende hushållsavfall, gäller endast för sådant hushållsavfall som kommunen ansvarar för. I avfallsföreskrifterna kan fastighetsinnehavare och verksamhetsutövare se vilka skyldigheter och vilket ansvar som vilar på olika aktörer. Föreskrifterna innehåller bestämmelser om hur avfall ska sorteras, förvaras och hämtas.

Med stöd av 15 kap. 38, 39 och 41 §§ miljöbalken (1998:808) och 9 kap. 1 och 2 §§ avfallsförordningen (2020:614) meddelar kommunfullmäktige i Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn respektive Salems kommuner dessa föreskrifter för avfallshantering.

I föreskrifterna används samma definitioner som i 15 kap. miljöbalken och avfallsförordningen. För de begrepp som används och där definition saknas i 15 kap. miljöbalken definieras begreppet i bilaga 1, Ordlista, se till exempel begreppet hushållsavfall.

ANSVAR OCH SKYLDIGHETER

1 § Kommunens ansvar

Kommunen ansvarar för att transportera avfall som omfattas av kommunalt ansvar enligt 15 kap. 20 § miljöbalken till behandlingsanläggning samt för att informera om de insamlingssystem som finns i kommunen.

Kommunen ansvarar inte för avfall som enligt lag ska samlas in och tas om hand av producenter.

Kommunfullmäktige beslutar om kommunens avfallstaxa.

Tillsynen över avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken och enligt dessa föreskrifter utförs av kommunens tillsynsansvariga nämnd och annan ansvarig nämnd/organisation.

SRV återvinning AB, nedan kallat SRV, har kommunens uppdrag att samla in och hantera det avfall som ingår i kommunens avfallsansvar, enligt första stycket.

Fakturering av avfallsavgiften sker av SRV på uppdrag av kommunen.

2 § Fastighetsinnehavarens ansvar

Med fastighetsinnehavare avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.

Fastighetsinnehavaren ansvarar för att

- beställa de behållare och det hämtningsintervall som motsvarar fastighetens behov och överensstämmer med tjänster enligt kommunens avfallstaxa.
- meddela SRV om ägandeförhållandena förändras.
- informera de boende och de som bedriver verksamhet inom fastigheten om reglerna i dessa föreskrifter och se till att dessa efterlevs.
- ge de boende och de som bedriver verksamhet inom fastigheten möjlighet att sortera ut avfall i de avfallslag som krävs enligt denna föreskrift.

3 § Avfallslämnarens ansvar

Avfallslämnaren ansvarar för att allt avfall hanteras så att det inte uppstår olägenhet för människors hälsa och för miljön.

Avfallslämnare är samtliga hushåll samt verksamheter i kommunen som ska göra sig av med hushållsavfall.

Avfallslämnaren ansvarar för att lämna hushållsavfall till SRV. Hushållsavfallet ska vara sorterat enligt 5-13 §§. Kvaliteten på avfallet kan kontrolleras vid hämtningen. Är avfallet felaktigt sorterat eller hanterat kan fastighetsinnehavaren behöva betala en extra avgift.

Hushållsavfall ska transporteras av SRV, eller av entreprenör som SRV anlitar, från fastigheten. Hushåll får själv transportera grovavfall och farligt avfall från hushållet till återvinningscentral. All övrig transport av hushållsavfall från fastighet ska utföras genom SRV:s försorg.

Den som bedriver yrkesmässig verksamhet vilken ger upphov till annat avfall än hushållsavfall ska säkerställa att transport och omhändertagande sker enligt gällande lagstiftning.

4 § Producentansvar

Det finns producentansvar för förpackningar, däck, elektronik, batterier, läkemedel och radioaktiva strålkällor samt bilar. Detta innebär att alla som tillverkar, importerar eller säljer dessa produkter ska ansvara och betala för återvinningen och hanteringen av förbrukad vara. För att uppfylla sitt ansvar har producenterna bildat branschbolag, nedan kallat producentorganisation, som administrerar insamling och återvinning. Vilka avfallsslag som omfattas av producentansvar kan ändras genom nya förordningar.

Producenter samt importörer av förpackningar ansvarar för fastighetsnära insamling samt underhåll, tömning och städning på återvinningsstationer.

Kommunen ansvarar för att medverka i samråd med producentorganisation för att lokalisera lämplig mark för insamlingssystem för förpackningar. Kommunen ansvarar för att informera hushåll om skyldigheten att sortera ut förpackningar, om hur insamlingen går till, om hur hushållen kan bidra till ökat materialutnyttjande och om de återvinningsresultat som sorteringen bidrar till. Kommunens tillsynsansvariga nämnd eller annan ansvarig nämnd ansvarar för att bedriva tillsyn mot fastighetsinnehavare som inte har giltiga skäl att avböja borttransport från fastigheten, enligt 3 kap. 4a § avfallsförordningen (2020:614).

AVFALLSSLAG, SORTERING

5 § Matavfall

Storkök, restauranger och liknande som hanterar livsmedel ska sortera ut matavfall för biologisk behandling. Det kan krävas ett kylt avfallsutrymme för matavfallet när det är nödvändigt för att olägenhet inte ska uppstå.

SRV ger fastighetsinnehavare till enbostadshus och fritidshus möjlighet att sortera ut matavfall för biologisk behandling. SRV ger fastighetsinnehavare till flerbostadshus möjlighet att erbjuda sina hushåll att sortera ut matavfall för biologisk behandling.

Den fastighetsinnehavare som har valt tjänsten separat utsortering av matavfall ska aktivt erbjuda matavfallsinsamling till sina hyresgäster och matavfall ska läggas i behållaren för matavfall medan den som inte har tjänsten lägger matavfallet i behållaren för restavfall.

6A § Avfall under producentansvar

Förpackningar av papper, metall, hårdplast, mjukplast, färgat och ofärgat glas ska lämnas i insamlingssystem som anvisas av producentorganisationen, till exempel vid fastighet, vid en återvinningsstation eller på annan anvisad plats.

Kyl och frys (av hushållsmodell) ska förvaras skilt från annat avfall så att det kan omhändertas separat. Hämtning av kyl och fryser kan beställas av SRV eller lämnas till någon av SRV:s återvinningscentraler eller någon annan plats som producentorganisationen anvisar.

Läkemedel från hushåll ska lämnas till ett apotek. Tomma förpackningar lämnas vid producentorganisationens återvinningsstationer, någon av SRV:s återvinningscentraler eller på någon annan anvisad plats.

Bildäck utan fälg ska lämnas där däckproducenten anvisar plats. Bildäck med fälg kan lämnas på någon av SRV:s återvinningscentraler eller på av däckproducenten anvisad plats.

6B § Returpapper

Returpapper ska lämnas i insamlingssystem som anvisas, eller erbjuds, av kommunen, till exempel vid en återvinningsstation, vid fastighet, eller på annan anvisad plats.

7A § Grovavfall

Till grovavfall räknas bygg- och rivningsavfall, trädgårdsavfall och övrigt grovavfall. Grovavfall är hushållsavfall som är tungt och/eller skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in tillsammans med restavfall i kärl eller annan behållare. Exempel på andra egenskaper är att avfallet inte är brännbart och därför inte bör kastas tillsammans med restavfall. Övrigt grovavfall är till exempel möbler, cyklar, stekpannor och skidor.

Oönskade men funktionella produkter kan lämnas för återanvändning antingen till verksamheter som säljer återanvända produkter eller på SRV:s återvinningscentraler där samarbeten finns med någon verksamhet med återanvända produkter.

Övrigt återvinningsbart material som metallskrot, rent trä, jord och sten från hushållen ska lämnas vid någon av SRV:s återvinningscentraler eller på någon annan plats som SRV anvisar.

Enskilda hushåll kan lämna grovavfall på någon av SRV:s återvinningscentraler eller annan plats som SRV anvisar. Grovavfall ska sorteras enligt SRV:s anvisningar.

Större mängder, mer än 3 kubikmeter, ska lämnas till SRV:s återvinningsanläggning Sofielund i Huddinge kommun eller annan plats som SRV anvisar.

SRV kan även hämta grovavfall mot en extra avgift. I skärgården sker hämtning på anvisade platser.

Den som äger ett flerbostadshus ska säkerställa möjlighet till sortering samt säkerställa regelbunden hämtning av grovavfall i anslutning till fastigheten. Vid nybyggnation ska ett separat utrymme för övrigt grovavfall säkerställas, se även paragraf om bygg- och rivningsavfall nedan. Som ett komplement till den fastighetsnära grovavfallssorteringen kan hushåll boende i flerbostadshus även nyttja återvinningscentralerna.

Verksamheter lämnar sitt grovavfall primärt vid SRV:s återvinningsanläggning vid Sofielund i Huddinge kommun. Verksamheter har även möjlighet att lämna mindre mängder vid någon av SRV:s återvinningscentraler mot en kostnad.

SRV övertar äganderätten till det grovavfall som lämnas på avsedd plats i anslutning till hushållet alternativt vid någon av SRV:s återvinningscentraler.

7 B § Särskilt om bygg- och rivningsavfall

Bygg- och rivningsavfall kan lämnas vid SRV:s återvinningsanläggning vid Sofielund eller annan återvinningsanläggning. Mindre mängder bygg- och rivningsavfall kan även lämnas vid någon av SRV:s återvinningscentraler. SRV kan även hämta bygg- och rivningsavfall mot en extra avgift. I skärgården sker hämtning på anvisade platser.

Bygg- och rivningsavfall ska sorteras så att minst farligt avfall, förpackningsmaterial, plast, glas, metall, mineralfraktioner och trä hålls isär.

Vid nybyggnation ska utrymme för grovavfall i flerbostadshus, om möjligt, dimensioneras för att även bygg- och rivningsavfall från boendes egenhändiga renoveringar ska kunna sorteras. Dimensioneringen beror på hur mycket och ofta det bedöms uppstå sådant avfall. Vid behov ska tillfälliga containrar beställas när bygg- och rivningsavfall uppstår.

7 C § Särskilt om trädgårdsavfall

Trädgårdsavfall kan lämnas på någon av SRVs återvinningscentraler eller på annan plats som kommunen eller SRV anvisar. Trädgårdsavfall från fastigheten får komposteras på den egna fastigheten utan särskild anmälan till kommunen. Det är inte tillåtet att tippa trädgårdsavfall utanför sin egen fastighet.

Invasiva växter, till exempel parkslide, jätteloka och gul skunkkalla, ska hanteras separat och förpackas väl vid transport för att undvika spridning. Lämning av invasiva växter ska aviseras i förväg och avlämnas på SRV:s återvinningsanläggning Sofielund. Information om aktuella invasiva växter finns på SRV:s hemsida.

8 § Farligt avfall

Farligt avfall är sådant hushållsavfall som på grund av sina egenskaper riskerar att skada människor eller miljö. Vad som ska betecknas som farligt avfall framgår i bilaga 3 till avfallsförordningen (2020:614).

Farligt avfall ska separeras från annat avfall och lämnas till någon av SRVs återvinningscentraler eller till någon annan plats som SRV anvisar. Farligt avfall får inte hållas ut i avloppet. När avfallet lämnas ska det vara förpackat så att det lätt kan hanteras och lagras. Förpackningen ska vara märkt med mängd och innehåll. Olika typer av farligt avfall får inte blandas. För transport av farligt avfall från yrkesmässig verksamhet gäller särskilda bestämmelser i avfallsförordningen.

Elavfall, till exempel ljuskällor, datorer, TV-apparater, hårtorkar och mobiltelefoner som omfattas av producentansvar, ska hushållen lämna på någon av SRV:s återvinningscentraler eller på någon annan plats som producentorganisationen anvisar.

Småbatterier som väger under tre kilo lämnas i batteriholkar på någon av SRV:s återvinningscentraler, till återförsäljaren eller på någon annan plats som kommunen/SRV anvisar. Kasserade varor med inbyggda batterier ska lämnas till den som säljer varorna eller på den plats som kommunen/SRV anvisar. Bilbatterier och andra större startbatterier lämnas till återförsäljare eller på den plats som kommunen/SRV anvisar.

För explosivt avfall som ammunition, vapen och granater ska polisen kontaktas. Nödraketer och nödbloss samt fyrverkerier och smällare återlämnas till återförsäljare alternativt kontaktas polisen.

Påfyllningsbara tryckbehållare; gasflaskor, gasolfaskor, kolsyrebehållare, brandsläckare och andra typer av tryckbehållare, ska återlämnas till återförsäljare.

Förbrukade sprutor och kanyler ska läggas i speciell behållare som tillhandahålls av, och lämnas till, apoteken.

9 § Restavfall

Restavfall är det brännbara avfall som är kvar efter utsortering av matavfall, förpackningar, tidningar, grovavfall och farligt avfall. Restavfall kan innehålla matavfall om matavfallet inte sorterats ut.

Restavfall sorteras i avsedda kärl, fack eller annan behållare avsedd för restavfall.

10 § Latrin

Fastighets- eller nyttjanderättsinnehavaren ska förvara latrin i en av SRV godkänd behållare, vilken ska förslutas innan SRV hämtar den. Behållaren ska lämnas på angiven plats. Fastighets- eller nyttjanderättsinnehavare ska sätta av SRV tillhandahållen etikett på latrinkärlet vilken anger fastighetsbeteckning samt datum.

11 § Fosforfiltermaterial

Fosforfiltermaterial från fosforfallor kopplade till små/enskilda avloppsanläggningar ska omhändertas av SRV. Fosforbehållaren ska förvaras lättillgängligt och behållaren ska vara lätt att öppna och lyfta ur. Det filtermaterial som SRV hämtar ska vara tillräckligt avvattnad.

Finns det särskilda skäl och en godkänd anläggning får filtermaterial från fosforfällan användas på den egna fastigheten.

12 § Fett

Storkök, restauranger och liknande verksamheter som hanterar livsmedel ska säkerställa att fett i avloppsvattnet samlas upp i en tillräckligt dimensionerad fettavskiljare. Annat överblivet matfett och frityroljor ska samlas upp i behållare som lämnas för återvinning. Behållare som lämnas för materialåtervinning får lämnas till annan mottagare än SRV.

Fettavskiljare ska vara lätta att öppna vid tömningstillfället och anslutningspunkt för tömning ska inte vara övertäckt.

För hushåll ska matfetter och frityroljor förvaras i behållare med tätslutande lock. Mindre mängder (upp till 1 liter) får läggas i behållare för restavfall, om hantering av avfallet kan ske utan att emballaget går sönder. Större mängder matfett eller frityroljor ska lämnas in på återvinningscentral eller på annan plats som SRV anvisar.

13 § Övrigt

Döda sällskapsdjur skickas till en djurkyrkogård som har tillstånd att ta emot dem, eller till en godkänd förbränningsanläggning. Små sällskapsdjur, till exempel katter, hundar, burfåglar och marsvin, kan grävas ner på den egna fastigheten om det kan ske utan olägenhet för människors hälsa eller miljön.

HÄMTSTÄLLE

14 a § Behållare och skötsel

Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren är skyldig att använda avfallsbehållare och eventuella påsar som anges i gällande avfallstaxa.

Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren ska rengöra avfallsbehållaren när det behövs.

14 b § Fyllnadsgrad, vikt och emballering

Behållaren får inte vara fylld mer än att den är lätt att tillsluta och den får inte fyllas med annat avfall än den är avsedd för.

Maxvikt för enfackade kärl för restavfall eller matavfall är 66 kg för 660-literskärl och 40 kg för 140 liter – 370 liter kärl. Maxvikt för säck är 15 kg.

Hushållsavfall ska vara väl emballerat. Föremål som riskerar att vålla skär- eller stickskada ska förpackas så att arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet elimineras.

Överfull eller trasig avfallsbehållare eller avfallsbehållare som innehåller dåligt emballerade, stickande eller skärande föremål hämtas först när avfallet paketerats om.

14 c § Uppställningsplats

Avfallsbehållare ska vid tömningstillfället vara uppställd vid fastighetsgräns eller den plats som kommunen anvisat, på följande sätt:

- området ovanför behållaren ska vara helt fritt från exempelvis trädgrenar och låga ledningar.
- kärl ska vara utställda på anvisad hämtningsplats från klockan 06.00 tömningsdagen.

För enbostadshus samt fritidshus gäller också att avfallsbehållaren vid tömningstillfället ska vara uppställd vid fastighetsgräns eller den plats som kommunen anvisat, på följande sätt:

- kärlen ska stå på gatunivå.
- kärlen ska stå som längst 1,5 meter från körbar väg.
- fritt utrymme runt kärlen ska vara minst 50 centimeter.

Om behållaren inte är tillgänglig eller om avfallet är felaktigt sorterat/hanterat vid planerad hämtning sker hämtning efter att felet har åtgärdats, antingen vid nästa ordinarie hämtning eller, efter beställning, genom en extra hämtning mot avgift.

14 d § Särskilt om hämtställe för slam

På den fastighet där en eller flera små/enskilda avloppsanläggningar finns ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren märka upp tömningsplatsen så att den är tydlig. Marken intill tömningsplatsen ska vara röjd från växtlighet. Små/enskilda avloppsanläggningar som ligger utanför den egna fastigheten ska vara märkt med fastighetsbeteckning och adress.

Små/enskilda avloppsanläggningar ska vara lätta att öppna vid tömningstillfället och lock ska inte vara övertäckta.

15 § Dragväg för kärl

Platsen där kärlet eller kärnen ställs upp inför hämtning ska vara belägen så nära platsen där hämtningsfordonet stannar som möjligt. När hämtningsfordon inte kan köras fram intill den plats där kärlet normalt placeras inför tömning, eller avfallsutrymmet för kärl, gäller följande:

- Dragväg ska vara jämn, hårdgjord och utan trappsteg eller andra hinder.
- Fastighetsinnehavaren ska se till att dragväg för kärl hålls i sådant skick att kärl utan svårighet kan förflyttas.
- För enbostadshus med kärl vid fastigheten får kärl vara placerad högst 10 meter från den plats där hämtningsfordon normalt stannar.
- För enbostadshus med gemensamhetsanläggning, flerbostadshus och verksamheter får kärnen vara placerade högst 60 meter från den plats där hämtningsfordon normalt stannar.
- För fritidshus med kärl vid fastigheten får kärl vara placerad högst 1,5 meter från den plats där hämtningsfordon normalt stannar.
- För fritidshus med gemensamhetsanläggning får kärl vara placerad högst 10 meter från den plats där hämtningsfordon normalt stannar.
- För verksamheter får kärl för matavfall vara placerad högst 20 meter från den plats där hämtningsfordon normalt stannar.

16 § Avfallsutrymmen och farbar väg

SRV ska ha tillträde till de utrymmen där avfall ska hämtas. Det sorterade avfallet ska förvaras i ett anpassat och skadedjurssäkert avfallsutrymme eller på en lämplig förvaringsplats som svarar mot det behov som finns. Fastighetsinnehavaren ansvarar för att avfallsutrymmet är fritt från ohyra och skadedjur, enligt 9 kap. 9 § miljöbalken.

Fastighetsinnehavaren ska säkerställa att transportvägen till hämtnings- och tömningsplats hålls framkomlig. Transportvägen och vändplatsen ska vara så dimensionerade och hållas i sådant skick att de är farbara för hämtningsfordon.

Vid avsaknad av lämplig plats för avfallshantering har fastighetsinnehavare alternativt samfälligheten i samverkan med berörd kommun möjlighet att i enlighet med plan- och bygglagen (PBL) söka om bygglov för en gemensam anläggning.

Om farbar väg saknas, eller om det av annat skäl inte går att ordna lämplig plats för kärl, och om hämtningsplats med kärl eller annan av SRV godkänd behållare inte kan ordnas på annat sätt, exempelvis med gemensamma kärl eller gemensamhetsanläggning, kan SRV erbjuda hämtning i säck, när det inte bedöms finnas något annat sätt att hämta avfall från fastigheten.

17 § Hämtställe - Skärgård

Hämtning av avfall året runt i hämtningsområde Skärgård förutsätter att det finns minst en person mantalsskriven på adressen, eller att fastigheten ligger i ett område där kommunen utför året runt hämtning.

På öar med färjeförbindelse och där det finns farbar väg till fastigheten för hämtningsfordon, som kan tömma kärl, ska varje fastighetsinnehavare teckna abonnemang med kärl vid den egna fastigheten eller med del i gemensamhetsanläggning enligt 25 §.

Där det saknas farbar väg för hämtningsfordon, som kan tömma kärl, gäller ett av följande alternativ:

- Avfall från fastigheten lämnas vid gemensamhetsanläggning, eller vid plats som anvisas av kommunen eller SRV
- Om hämtningsplats enligt föregående punkt inte går att ordna får avfall från fastigheten, efter godkännande från SRV, lämnas i säck.

HÄMTNINGSINTERVALL

18 § Hämtningsintervall Fastland

Restavfall ska hämtas vid behov eller minst var fjärde vecka. Avfall som innehåller matavfall ska hämtas vid behov eller minst var fjortonde dag. Restavfall från fritidshus ska hämtas under tidsperioden maj till oktober. Latrin ska vid permanentbostäder hämtas minst varannan vecka och från fritidshus minst åtta gånger per år under tidsperioden maj till oktober. Grovavfall från flerbostadshus ska hämtas vid behov.

Fettavskiljare ska tömmas regelbundet, minst var fjärde vecka, vid behov varannan vecka (i enlighet med svensk standard SS-EN 1825-2). Det gäller även fettavskiljare kopplad till små/enskilda avloppsanläggningar. Matfett och frityroljor i behållare från livsmedelshantering ska hämtas vid behov eller minst en gång per år. Kommunens tillsynsansvariga nämnd eller annan ansvarig nämnd/organisation kan komma att fastställa annat hämtningsintervall.

Slam från små/enskilda avloppsanläggningar med avlopp från enbart bad, disk och tvätt ska hämtas minst en gång vartannat år. Slam från små/enskilda avloppsanläggningar med vattentoalettanslutning och reningsverk ska hämtas vid behov, men minst två gånger per år vid enbostadshus för permanentboende och minst en gång per år vid fritidshus. Kommunens tillsynsansvariga nämnd eller annan ansvarig nämnd kan komma att fastställa annat hämtningsintervall.

Tömning av fosforfällor ska ske efter kommunens tillstånd och enligt tillverkarens rekommendationer.

19 § Hämtningsintervall Skärgård

Från öar utan fast landförbindelse, med undantag av Utö och Ornö, sker ingen hämtning under perioden vecka 41 till vecka 18. Avfall får under denna period lagras på den egna fastigheten på ett sådant sätt att det inte skapar någon olägenhet för människors hälsa och för miljön. Grovavfall samt elavfall hämtas två gånger per år vid anvisade platser i skärgården.

UNDANTAG, DISPENSER OCH EGET OMHÄNDERTAGANDE

Frågor om undantag och dispenser från dessa föreskrifter handläggs av kommunens tillsynsansvariga nämnd eller annan ansvarig nämnd/organisation enligt 20–28 §§ nedan. Undantag och dispenser är endast möjliga om det finns särskilda skäl och inte innebär olägenhet för människors hälsa eller för miljön.

20 § Matavfall

Matavfall får komposteras på den egna fastigheten i en skadedjurssäker behållare. För åretruntbruk ska behållaren vara värmeisolerad.

Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättsinnehavare som avser kompostera matavfall ska anmäla det skriftligt till kommunens tillsynsansvariga nämnd eller annan ansvarig nämnd.

I Huddinge kommun gäller följande för installation av matavfallskvärg:

Matavfallskvärg får installeras om fastigheten är kopplad till kommunalt vatten och avlopp. Ingen anmälan behöver göras till Huddinge kommun. Om fastigheten är kopplad till enskilt avlopp ska installation av matavfallskvärg anmälas till kommunens tillsynsansvariga nämnd.

I Botkyrka, Haninge, Nynäshamn och Salems kommuner gäller följande för installation av matavfallskvärg:

Avfallskvärg godkänns endast för storkök och restauranger som ansluter avfallskvärgen till en separat tank så att matavfallet kan samlas in och återvinnas. En fastighetsinnehavare som tänker installera matavfallskvärg ska ansöka om det skriftligt till kommunens tillsynsansvariga nämnd eller annan ansvarig nämnd.

21 § Trädgårdsavfall

Torrt vedartat trädgårdsavfall som inte kan utnyttjas för kompostering får eldas endast om det kan ske utan att olägenhet för människors hälsa eller för miljön uppstår och inte strider mot andra föreskrifter eller beslut.

Förbud mot eldning till skydd för människors hälsa och miljön meddelade med stöd av 40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, utfärdade med stöd av förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor eller annan författning samt brandriskvarning måste beaktas.

22 § Avfall från små/enskilda avloppsanläggningar

Finns det särskilda skäl och en godkänd anläggning får slam slutbehandlas i en komposteringsanläggning på den egna fastigheten. En fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som tänker slutbehandla slam ska ansöka om det skriftligt till kommunens tillsynsansvariga nämnd eller annan ansvarig nämnd.

En fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som tänker använda fosfor från fosforfällan på den egna fastigheten ska ansöka om det skriftligt till kommunens tillsynsansvariga nämnd eller annan ansvarig nämnd.

23 § Latrin

Latrin får slutbehandlas i en komposteringsanläggning, en förmultningsanläggning eller en förbränningstoilet på den egna fastigheten.

Fastighets- och nyttjanderättshavare som avser slutbehandla latrin ska ansöka om det skriftligt till kommunens tillsynsansvariga nämnd eller annan ansvarig nämnd.

24 § Eget omhändertagande av avfall

Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som själv kan ta hand om sitt hushållsavfall kan beviljas dispens från att lämna avfall till SRV för transport, bortskaffande och återvinning, om det finns särskilda skäl och hanteringen kan göras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. Ansökan om totalbefrielse ska göras skriftligt till kommunens tillsynsansvariga nämnd eller annan ansvarig nämnd. Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som beviljas dispens ska trots detta betala grundavgiften enligt gällande avfallstaxa.

25 § Gemensam behållare och gemensamhetsanläggning

Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare kan få rätt att använda gemensam behållare.

Hushåll i två eller tre närbelägna fastigheter får dela avfallskärl under förutsättning att samtliga kärl som ingår i abonnemanget delas. Ansökan om gemensam behållare ska göras skriftligt till kommunens tillsynsansvariga nämnd eller annan ansvarig nämnd. Ansökan ska vara gemensam och en huvudansvarig för behållaren ska anges.

Hushåll i minst fyra närbelägna fastigheter får, där det är praktiskt möjligt, dela på en gemensamhetsanläggning. Uppställningsplats, sorteringsalternativ, storlek på kärl, eller annan av SRV godkänd behållare, samt tömningsfrekvens anvisas av kommunen efter samråd med SRV och med kunderna. Ansökan om gemensamhetsanläggning ska göras skriftligt till kommunens tillsynsansvariga nämnd eller annan ansvarig nämnd. Ansökan ska vara gemensam och en huvudansvarig för behållaren eller anläggningen ska anges.

26 § Hämtning av avfall i säck

Om farbar väg saknas, eller om det av annat skäl inte går att ordna lämplig plats för kärl vid fastigheten eller inom rimligt avstånd, och om gemensamhetsanläggning med kärl eller annan typ av behållare enligt kommunens avfallstaxa inte kan användas, kan fastighetsinnehavare, efter godkännande från SRV, få använda säck. Säck får inte fyllas mer än att den kan stängas. Det som anges i 15 § om dragväg för kärl gäller även för säck.

27 § Uppehåll i hämtningen

Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare kan få göra uppehåll i hämtningen av avfall från ett permanentboende om boendet inte kommer att användas under en sammanhängande tid av minst tre månader. Ansökan om uppehåll ska göras skriftligt till kommunens tillsynsansvariga nämnd eller annan ansvarig nämnd senast tre veckor före ändringen. För fritidshus ska uppehållet gälla hela hämtningssäsongen och skriftlig ansökan ska lämnas senast den 15 april till kommunen.

Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare kan få göra uppehåll i hämtningen av slam från små/enskilda avloppsanläggningar om det finns särskilda skäl. Ansökan ska göras skriftligt till kommunens tillsynsansvariga nämnd eller annan ansvarig nämnd och medges för maximalt 3 år. Därefter måste ny ansökan lämnas om uppehållet ska fortsätta.

28 § Förlängt hämtningsintervall

Det går att göra undantag från hämtningsintervallet om det finns särskilda skäl. Ansökan ska göras skriftligt till kommunens tillsynsansvariga nämnd eller annan ansvarig nämnd.

Om verksamheten önskar tömning av fettavskiljare mer sällan än var fjärde vecka, eller hämtning av matfett och frityroljor i behållare mer sällan än en gång per år, ska dispens sökas hos kommunens tillsynsansvariga nämnd eller annan ansvarig nämnd/organisation.

IKRAFTTRÄDANDE

Dessa föreskrifter träder i kraft 2021-06-01 då tidigare renhållningsföreskrifter för Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salems kommuner upphör att gälla. Dispenser och undantag som meddelats med stöd av tidigare renhållningsföreskrifter ska gälla enligt tidigare beslut.

Bilaga 1 - Ordlista

Benämning	Förklaring
Avfall	Med avfall avses varje föremål eller ämne som innehavaren gör sig av med, eller avser eller är skyldig att göra sig av med (15 kap. 1 § miljöbalken).
Avfallslämnare	Den som ska göra sig av med avfall. Avfallslämnare har samma betydelse som ”avfallsproducent”, enligt 15 kap. 4 § miljöbalken.
Avfallstaxa	Är en kommunal föreskrift som innehåller beskrivning av samt avgifter för de tjänster som ingår i det kommunala avfallsansvaret vilken beslutas i fullmäktige i respektive ägarkommun.
Behandling	Med behandling av avfall avses återvinning eller bortskaffande av avfall.
Biologisk behandling	Kompostering eller rötning av till exempel matavfall för att återvinna humus, näring och energi.
Brännbart avfall	Avfall som brinner utan energitillskott efter det att förbränningsprocessen har startat.
Bygg- och rivningsavfall	Avfall som uppkommer när man bygger, bygger om, renoverar eller river byggnader.
Dragväg	Den väg som hämtningspersonal drar kärl från den plats där de står uppställda, till hämtningsfordonet, eller den väg som slang dras från slamsugningsfordon till anslutningspunkt på fastighetsinnehavarens anläggning.
Elavfall	<p>Elavfall är avfall från apparater, produkter, komponenter, maskiner, verktyg, instrument och annan utrustning för generering, överföring eller mätning av elektrisk ström eller elektromagnetiska fält, eller som är beroende av elektrisk ström eller elektromagnetiska fält för att fungera korrekt.</p> <p>Elavfall omfattas av producentansvar, se 3 kap. 5 § avfallsförordningen (2020:614), förordning (2014:1075) om producentansvar för elutrustning, förordning (2000:208) om producentansvar för glödlampor och vissa belysningsarmaturer samt förordning (2008:834) om producentansvar för batterier.</p>
Enbostadshus	Bostadshus med en till två bostäder för permanentboende, till exempel villor, radhus, kedjehus, enligt Skatteverkets definition av småhus, oberoende av upplåtelseform.
Farligt avfall	Med farligt avfall avses sådant avfall som finns uppräknat i avfallsförordningen (2020:614) och som har egenskaper som gör att det måste hanteras särskilt för att inte skada levande organismer eller miljön. Farligt avfall redovisas med en * i bilaga 3 i avfallsförordningen (2020:614). Exempel på farligt avfall som uppkommer i hushållen, eller i bygg- och rivningsavfall, är nagellack, aceton, färg, lösningsmedel, förtunningsmedel, olja och elavfall.
Fastighetsinnehavare	I dessa föreskrifter jämställs fastighetsinnehavare och fastighetsägare med tomträttsinnehavare, samfällighetsförening eller arrendator med byggnad på ofri grund.
Fastland	Hämtningsområde som utgörs av fastland och öar med fast, avgiftsfri, vägförbindelse som är farbar för hämtningsfordon.

Flerbostadshus	Bostadshus med minst tre bostadslägenheter. Flerbostadshus motsvarar Skatteverkets definition av hyreshusenhet. Här ingår olika typer av upplåtelseformer, både hyresrätt och bostadsrätt.
Fritidshus	Bostadshus med en till två bostäder för användning under en begränsad tid av året, enligt Skatteverkets definition av småhus.
Förpackning	Konstruktion av plast, metall, papper, kartong, wellpapp eller glas som används för att förvara, skydda eller leverera en vara. Se förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar.
Gemensamhetsanläggning	Minst fyra fastighetsinnehavare använder en eller flera gemensamma kärl eller storbehållare. I kommunens avfallsföreskrifter och avfallstaxa används begreppet inte enbart om anläggningar som bildats med stöd av anläggningslagen (1973:1149), utan även om andra fall där minst fyra fastighetsinnehavare använder gemensamma kärl eller andra behållare.
Grovavfall	Grovavfall är den del av hushållsavfallet som är så tungt och/eller skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in tillsammans med restavfall i kärl eller annan behållare. Det kan till exempel vara möbler, trädgårdsavfall, cyklar, stekpannor och skidor.
Grundavgift	En fast avgift som betalas av alla som ger upphov till hushållsavfall. Grundavgiften täcker SRV:s kostnader för hantering av grovavfall och farligt avfall på återvinningscentral, samt administration.
Hushållsavfall	<p>Avser samma sak som begreppet ”kommunalt avfall”, det vill säga avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet. I föreskrifterna används begreppet hushållsavfall därför att det begreppet bedöms vara vedertaget och tydligare än det nytillkomna begreppet ”kommunalt avfall”.</p> <p>I begreppet hushållsavfall inryms avfall som typiskt kan uppkomma vid människors användning av mark och byggnader för bostadsändamål. Hushållsavfall uppstår i alla former av boende.</p> <p>Med avfall från annan verksamhet som är jämförlig med hushållsavfall menas sådant avfall som uppkommer som ett resultat av att människor använder lokaler eller anläggningar på ett sätt som ger upphov till avfall som liknar det avfall som även kan uppstå vid användning av mark eller byggnad för bostadsändamål. Till exempel avfall från personalmatsalar och restauranger, samt avfall som uppkommer genom städning och genom att saker kastas i papperskorgar.</p>
Invasiva växter	<p>En invasiv art är en art som introducerats till områden utanför sitt ursprungliga utbredningsområde, som sprider sig av egen kraft, som skadar ekosystemet som de introducerats till, hotar den biologiska mångfalden, har negativa effekter på jordbruk och dylikt, åstadkommer ekonomisk skada, eller påverkar hälsan negativt hos djur och människor. Invasiva arter kan ha introducerats oavsiktligt eller avsiktligt.</p> <p>För att skydda miljön och samhället mot utbredningen och skadorna av invasiva främmande växter finns sedan 1 januari 2015 EU-förordning nr (1143/2014) om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande växter.</p> <p>Syftet med EU-förordningen är att så långt som möjligt hindra att invasiva främmande växter kommer in i EU och att bekämpa de arter som redan finns här.</p>

Kommunalt avfall	<p>Med kommunalt avfall avses samma som 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll.</p> <p>I föreskrifterna används begreppet hushållsavfall därför att det begreppet bedöms vara vedertaget och tydligare än begreppet ”kommunalt avfall”.</p> <p>I kommunalt avfall ingår inte:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. avfall från tillverkning, 2. avfall från jord- och skogsbruk, 3. avfall från fiske, 4. avfall från septiktankar, avloppsnät och avloppsrening, 5. bygg- och rivningsavfall, och 6. uttjänta bilar.
Kompostering	Biologisk behandlingsmetod som innebär nedbrytning av biologiskt lättnedbrytbart avfall i närvaro av syre. Humus och näringsämnen återvinns.
Källsortering	Avfallet sorteras redan vid källan, det vill säga där det uppstår, till exempel i hushållet eller på arbetsplatsen. Sorteringen sker utifrån vad avfallet består av. På så sätt underlättas olika former av återvinning.
Latrin	Avfall som består av mänsklig avföring.
Matavfall	Biologiskt lättnedbrytbart avfall, avfall som på kort tid kan brytas ner i biologiska processer, och som består av livsmedel eller som uppstår i samband med hantering av livsmedel.
Materialåtervinning	Återvinning av ett material så att det kan användas i nya produkter (till skillnad från energiåtervinning).
Nyttjanderättshavare	Den som har rätt att använda hela eller del av fastigheten utan att äga den, till exempel genom arrende, bostadsrätt eller hyresrätt.
Producent	Den som yrkesmässigt tillverkar, för in till Sverige eller säljer en vara eller en förpackning (varuproducent).
Producentansvar	Producenterna har ansvar för att en vara eller produkt samlas in och omhändertas genom återvinning, återanvändning eller bortskaffning på ett sådant sätt som krävs för en hälso- och miljömässigt godtagbar avfallshantering. Exempelvis omfattas förpackningar, tidningar, däck, batterier, bilar och elavfall samt vissa radioaktiva produkter av producentansvar.
Restavfall	Det brännbara avfall som är kvar efter utsortering av matavfall, förpackningar, tidningar, grovavfall och farligt avfall. Restavfall kan innehålla matavfall och/eller annat avfall om dessa avfall inte sorterats ut.
Skärgård	Hämtningsområde som utgörs av öar och kust som inte ingår i hämtningsområde Fastland, se definition ovan.
Tillsyn	Kontroll från en myndighet så att lagar och regler följs.
Trädgårdsavfall	Som trädgårdsavfall räknas komposterbart och flisbart växtavfall som uppkommer vid normal trädgårdsskötsel i småhus, däremot inte fällda träd eller avfall som uppstår vid större anläggningsarbete i en trädgård.
Verksamheter	Industrier, affärsrörelser, vård- och serviceinrättningar samt föreningar och företag.
Verksamhetsutövare	Den som driver och/eller ansvarar för en verksamhet. Verksamhetsutövaren är ansvarig för avfallshanteringen i

	verksamheten och är antingen fastighetsinnehavare eller nyttjanderättsinnehavare av en fastighet eller lokal.
Återvinning	Användning, behandling eller omhändertagande av material, näringsämnen eller energi från avfall. Kan delas in i återanvändning, materialåtervinning och energiåtervinning.
Återvinningscentral	Bemannad mottagningsanläggning för till exempel grovavfall, trädgårdsavfall, farligt avfall och producentansvarsmaterial.
Återvinningsstation	Obemannad uppsamlingsplats med containrar för förpackningar och returpapper. Utformning och ansvar för återvinningsstationer kan förändras när kommunerna ska ta över ansvaret för insamlingen av returpapper år 2022.

§ 80**Antagande av trafikstrategi för Botkyrka kommun KS/2021:00375****Beslut**

Kommunfullmäktige fastställer styrdokumentet *Trafikstrategi för Botkyrka kommun*.

Reservation

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2021-06-07 § 95 lämnat ett förslag till beslut.

Trafikstrategin är ett dokument som visar inriktningen för trafikplaneringen i Botkyrka kommun. Strategin visar på vilka fokusområden som kommunen behöver arbeta med för att gå i riktning mot ett mer hållbart trafiksystem. Det är framför allt två av kommunens styrdokument som ger inriktningen för trafikstrategin, vilka är *Ett hållbart Botkyrka* och *Botkyrka kommuns översiktsplan*.

För att få kunskap om hur trafiksystemet ser ut i dag och vilka utmaningar som kommunen har framöver, genomfördes en nulägesanalys av transportsystemet under år 2018.

Trafikplanering är ett medel för att nå övergripande samhällsmål, till exempel minskad miljöpåverkan, regional utveckling, folkhälsa och sociala nyttor. Trafikplaneringen ska bidra till ökad trygghet, integration och sammanhållning i kommunen. Planeringshorisonten är år 2040.

Planeringen av åtgärder i trafiksystemet bör utgå från fyrstegsprincipen vilket ursprungligen är Trafikverkets strategi för att hitta kostnadseffektiva lösningar. I första hand prövas åtgärder som påverkar behovet av resor, val av transportsätt och som effektiviserar det sätt transportsystemet används. Som sista steg görs ombyggnader eller investeringar i helt ny infrastruktur.

Följande områden har prioriterats i trafikstrategin; transportsnål planering av bebyggelse, digitalt resande och teknisk utveckling, bättre förutsättningar för hållbara resmöjligheter, tillgänglighet för alla, hållbar biltrafik, hållbara transporter för näringslivet, samarbete med stat och region, beteende och

attitydpåverkan och att minimera den negativa påverkan på folkhälsan och klimatet.

Trafikstrategin kan ses som ett övergripande paraply som visar den långsiktiga inriktningen för Botkyrkas trafikplanering. Utifrån den behövs en eller flera konkreta handlingsplaner eller åtgärdsprogram tas fram. Uppföljning av trafikstrategin kommer att genomföras i årliga trafikbokslut där uppföljning av indikatorer, utförda åtgärder, genomförda undersökningar samt påbörjade handlingsprogram redovisas.

Samhällsbyggnadsnämnden behandlade ärendet 2021-05-11, § 85.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-05-25.

I debatten yttrar sig Gabriel Melki (S), Martin Ingot (SD), Willy Viitala (M), Robert Stenkvis (SD), Kerstin Amelin (V), Anders Thorén (TUP) och Yusuf Aydin (KD).

Yrkanden

Gabriel Melki (S), Willy Viitala (M) och Yusuf Aydin (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Martin Ingot (SD) och Robert Stenkvis (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag, [bilaga 6](#).

Propositionsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Särskilda yttranden

Willy Viitala (M) hänvisar till Moderaternas särskilda yttrande i kommunstyrelsen.

Martin Ingot (SD) och Robert Stenkvis (SD) lämnar ett särskilt yttrande, [bilaga 7](#).

Expedieras till:

Samtliga nämnder och förvaltningar
Botkyrka kommuns styrdokument

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Trafikstrategi

Diarienummer: KS/2021:00375

Dokumentet är beslutat av: Kommunfullmäktige

Dokumentet beslutades den: 2021-06-22

Dokumentet gäller för: Samtliga nämnder och förvaltningar

Dokumentet gäller till den: Tillsvidare

BOTKYRKA
KOMMUN

Dokumentet ersätter: -

Dokumentansvarig är: Kommunfullmäktige

För revidering av dokumentet ansvarar: Kommunfullmäktige

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Samhällsbyggnadsnämnden

Relaterade dokument: -

Innehåll

Trafikstrategi	1
Trafikstrategi för ett växande och hållbart Botkyrka.....	4
Inledning	4
Ett hållbart Botkyrka.....	4
Målbild för framtidens trafiksystem i Botkyrka	5
Trafiksystemet i Botkyrka kommun - utmaningar	5
Botkyrkas karaktär.....	5
Kollektivtrafik	6
Bilen är norm.....	6
Gående och cyklister delar samma vägbana	6
Ökad e-handel leder till fler godstransporter	6
Nationell infrastruktur delar kommunen	6
Vägtrafiken är den största utsläppskällan av klimatpåverkande gaser och hälsoskadliga luftföroreningar	7
Nationell- och regional infrastruktur – svår att påverka för kommunen	7
Resvanor i Botkyrka och regionen.....	7
Nationell strategi för hållbar trafikplanering	8
Strategiska inriktningar för att nå ett hållbart trafiksystem.....	9
• Säkerställ en transportsnål samhällsplanering.....	9
• Bättre förutsättningar för digitalt resande och mer effektiva transportsystem	9
• Bättre förutsättningar för gång, cykel och kollektivtrafik	9
• Ökad tillgänglighet för alla	10
• Mer hållbar biltrafik.....	10
• Aktivt samarbete med staten och regionen	10
• Ökat fokus på beteende- och attitydpåverkan, Mobility management	11
• Minimera den negativa påverkan på folkhälsan och klimatet	11
Genomförande och uppföljning.....	11
Trafikbokslut – uppföljning och utvärdering	11

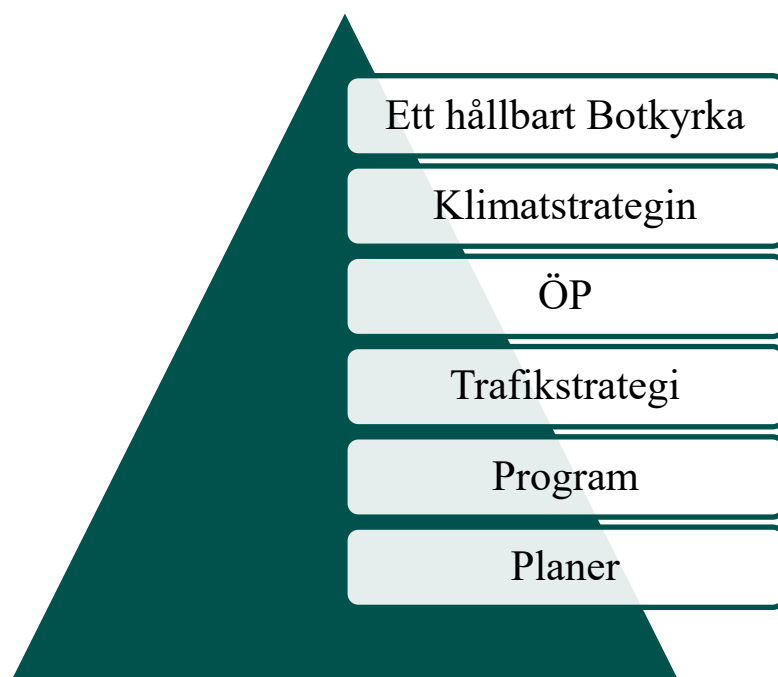
**BOTKYRKA
KOMMUN**

Trafikstrategi för ett växande och hållbart Botkyrka

Inledning

Trafikstrategin är ett dokument som visar inriktningen för trafikplaneringen i Botkyrka kommun. Strategin visar på vilka fokusområden som kommunen behöver arbeta med för att gå i riktning mot ett mer hållbart trafiksystem. Trafikstrategin ska inte ses som en genomförandeplan. Vilka åtgärder som ska genomföras och i vilken ordning måste i de flesta fall utredas ytterligare i separata planer som cykelplan, kollektivtrafikplan, godstrafikplan och så vidare.

Ett hållbart Botkyrka

Det är framför allt två av kommunens styrdokument som ger inriktningen för trafikstrategin - Ett hållbart Botkyrka och översiktsplanen. I dokumentet Ett hållbart Botkyrka beskrivs bland annat hur samhället utvecklas hållbart genom att i planeringen av nya utvecklingsområden skapa trygga gångstråk, platser för rörelse, rekreation och gröna områden. Det innebär också att genom att förbättra gång- och cykelvägar till skolorna främja folkhälsan genom fysisk aktivitet samt att minska klimatutsläppen från biltrafiken.

I Botkyrkas översiktsplan finns tydliga mål om förtätning samt att bygga i mer klimatsmarta lägen – nära kollektivtrafik. Genom att förtäta och samla utbudet av bostäder, verksamheter och service till kollektivtrafikhärlägen ökar förutsättningarna för invånarna och verksamma i kommunen att gå, cykla och åka kollektivt. Transportsystemet ska vara säkert, tillgängligt och

framkomligt och stödja utvecklingen mot en attraktiv och socialt sammanhållen stadsmiljö.

Målbild för framtidens trafiksystem i Botkyrka

År 2040 är det en självklarhet att resa hållbart i Botkyrka. Framtidens trafiksystem är klimatsmart och kännetecknas av flexibilitet och att det är enkelt att växla mellan olika trafikslag i ett sammanhållet system. Kommunen har utvecklat en hållbar bebyggelsestruktur och infrastruktur som stimulerar medborgare och företag att resa med kollektivtrafik, cykel och gång. Botkyrka fortsätter att växa hållbart och klimatanpassat med stort fokus på att den bebyggda miljön ska skapa förutsättningar för god folkhälsa och minskat behov av resor. Botkyrkas infrastruktur ska kännetecknas av en god balans mellan trafikslagen. De som bor och arbetar i Botkyrka ska ha tillgång till attraktiva, tillförlitliga och hållbara resealternativ som är anpassade till en växande kommun.

Trafiksystemet i Botkyrka kommun - utmaningar

För att få kunskap om hur trafiksystemet ser ut i dag och vilka utmaningar som kommunen har framöver, genomfördes en nulägesanalys av transportsystemet under år 2018. Nedan följer en kort sammanställning av analysen. För att ta del av själva nulägesanalysen se bilaga 1.

Botkyrkas karaktär

Botkyrkas kommundelar har i dag olika karaktär. Skillnaderna mellan kommundelarna beror till stor del på Botkyrkas historia och på omvandlingen från jordbrukssamhälle till brukssamhälle och därefter till förort. I flera av kommundelarna finns en tät bebyggelse, men kommunen består också av landsbygd.

Mycket av dagens bebyggelse är från 1960- och 1970-talet. Den dominerande planeringsprincipen under denna tid var att olika trafikslag skulle vara separerade. Det har inneburit att gång- och cykelvägar är tydligt separerade från bilvägar och att gatunätet karaktäriseras av återvändsgator och ringgator vilket har försvårat för bland annat en effektiv linjedragning av busstrafiken.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafiksystemet i Botkyrka liksom i Stockholmsregionen är i hög utsträckning inriktat på att transportera arbetskraft från förorterna in till centrala Stockholm. Det innebär att busslinjenätet i första hand syftar till att mata resenärer till pendeltåg- och tunnelbanestationerna. Att göra tvärresor mellan kommuner och kommundelar samt resor inom kommundelar med kollektivtrafiken tar tid och innebär i många fall flera byten.

Bilen är norm

Trafikplaneringen i Sverige och även i Botkyrka har sedan 1950-talet prioriterat bilen och dess framkomlighet. Det har bland annat resulterat i ett omfattande nät av trafikleder och stora parkeringsutrymmen. I konkurrensen mellan kollektivtrafik, gång och cykel har bilen haft företräde. Bilen har därför varit det naturliga valet för många invånare.

Gående och cyklister delar samma vägbana

Botkyrka har ett relativt väl utbyggt vägnät för gång och cykel, men många av delsträckorna är inte ihopkopplade i ett sammanhängande nät. Gående och cyklister är sällan separerade från varandra, utan delar i regel samma yta. Eftersom det är två skilda trafikslag med olika hastigheter kan detta leda till otrygghet och problem med trafiksäkerheten.

Ökad e-handel leder till fler godstransporter

I takt med att regionen växer och allt fler flyttar in ökar också behovet av varor och tjänster. De senaste årens kraftiga ökning av e-handeln har ytterligare spätt på behovet av både fler och mer flexibla godsleveranser. Det gäller framför allt en ökning av lastbilar som används för lokala och regionala transporter vilket har lett till ökad trängsel och utsläpp.

Nationell infrastruktur delar kommunen

Botkyrka genomkorsas av viktig nationell och regional infrastruktur för transporter så som vägtrafik och spårtrafik. Dessa stråk skär idag igenom bebyggelsen och blir till barriärer när invånarna vill förflytta sig mellan kommundelarna eller inom en kommundel. Centrala delarna av Tullinge och Tumba delas av både järnväg och större vägar. Centrala delen av Vårsta genomkorsas av flera större vägar. Alby delas av Hågelbyleden och E4/E20 delar effektivt Hallunda och Slagsta från Fittja. Det är en stor utmaning i den kommunala planeringen

att knyta ihop bebyggelsen och göra det lättare för invånarna att med kollektivtrafik samt med gång och cykel röra sig mellan och inom kommundelarna.

Vägtrafiken är den största utsläppskällan av klimatpåverkande gaser och hälsoskadliga luftföroreningar

I Botkyrka står vägtrafiken för cirka 80 procent av utsläppen av klimatpåverkande gaser. För att nå kommunens mål om minskad klimatpåverkan är det nödvändigt att utsläppen minskar. Vägtrafiken är även den största källan till hälsoskadliga luftföroreningar i kommunen. De högsta halterna av hälsoskadliga luftföroreningar finns längs med Hågelbyleden vid Alby, längs E4/E20 i norra Botkyrka och längs väg 226 genom centrala Tumba.

Nationell- och regional infrastruktur – svår att påverka för kommunen

Botkyrka kommuns vägar och gator är en del av det regionala trafiksystemet med motorvägar, järnvägar, kollektivtrafik och vattenvägar. Dessa sköts av flera myndigheter och företag. På regional nivå finns en gemensam målbild i hur regionen ska utvecklas i den regionala utvecklingsplanen för Stockholm (RUFs). Här ingår också den övergripande planeringen för trafiksystemets utveckling. Det innebär att kommunen har begränsade möjligheter att påverka de stora trafikströmmarna på det statliga vägnätet och utvecklingen inom kollektivtrafiken.

Tillsammans ansvarar Botkyrka kommun, Trafikverket och Region Stockholm, i sin roll som regional kollektivtrafikmyndighet, för kommunens primära trafiksystem. Trafikverket har ansvar för ett antal vägar som skär igenom Botkyrka kommun, bland annat Hågelbyleden, väg 226 som går mellan Tumba och Flemingsberg, Dalvägen och E4/E20, som har sin sträckning genom Norra Botkyrka, mellan Hallunda/Norsborg och Alby/Fittja.

Resvanor i Botkyrka och regionen

Region Stockholm genomför vart femte år undersökningar av hur regionens invånare reser bland annat på fritiden och till arbetet/skola/studier. Den senaste undersökningen genomfördes år 2019 och resultatet presenterades under hösten 2020.

Resvaneundersökningen visar att hur man väljer att resa beror till stor del på var i länet man bor; boende i regioncentrum har betydligt mindre andel bilresor än boende i andra delar av länet. Boende i inre förort har i sin tur mindre andel bilresor än boende i yttre förort, se tabell 1 nedan.

Tabell 1. *Färdmedel genomsnitt för veckan för boende i olika delar av Stockholms län, Trafikförvaltningens resvaneundersökning, år 2019.*

Zon	Bil	Kollektivt	Cykel	Till fots	Annat
Regioncentrum	25 %	35 %	10 %	28 %	2 %
Kommuner inre förort	52 %	24 %	6 %	15 %	2 %
Kommuner i yttre förort	59 %	23 %	3 %	13 %	2 %
Hela regionen	41 %	29 %	7 %	21 %	2 %

Med regioncentrum avses Stockholm stad, Solna och Sundbyberg. Med inre förort avses kommunerna: Danderyd, Järfälla, Lidingö, Sollentuna, Täby, Huddinge, Nacka och Tyresö. Med yttre förort avses kommunerna: Ekerö, Norrtälje, Sigtuna, Upplands-Bro, Upplands Väsby, Vallentuna, Vaxholm, Österåker, Botkyrka, Haninge, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Värmdö.

Resultatet från Trafikförvaltningens senaste resvaneundersökning från år 2019 visar att Botkyrkabornas resvanor skiljer sig en del från andra boende i regionens ytterförorter. I Botkyrka reser vi mer kollektivt, 30 procent mot 23 procent som är genomsnitt för ytterförorten. Vi reser mindre med bil, 53 procent mot 59 procent. Vad gäller våra vanor att gå till fots så väljer våra kommuninvånare att gå i högre utsträckning än i övriga ytterförorter, 16 procent mot 13 procent. Däremot så cyklar Botkyrkaborna mindre än i övriga ytterförorter, 0 procent mot 3 procent.

Nationell strategi för hållbar trafikplanering

Trafikverket är huvudansvarig för den nationella infrastrukturen för transporter. Verket har som vägledning i sitt arbete med investeringar tagit fram den så kallade fyrstegsprincipen för att hitta kostnadseffektiva lösningar.

Steg 1. Tänk om

Det första steget handlar om att först och främst överväga åtgärder som kan påverka behovet av transporter och resor samt valet av transportsätt. Exempelvis genom lokalisering av service, avstånd till kollektivtrafiken, digitala möten, beteendepåverkande åtgärder, parkeringsavgifter, hastighetsgränser med mera.

Steg 2. Optimera

Det andra steget innebär att genomföra åtgärder som medför ett mer effektivt utnyttjande av den befintliga infrastrukturen. Exempelvis genom omfördelning av körytor, busskörfält, signalprioritering, intelligenta transportsystem (ITS) och så vidare.

Steg 3. Bygg om

Vid behov genomförs det tredje steget som innebär begränsade ombyggnationer så som tillgänglighetsanpassning, trimningsåtgärder med mera.

Steg 4. Bygg nytt

Det fjärde steget genomförs om behovet inte kan tillgodoses i de tre tidigare stegen. Det betyder nyinvesteringar och/eller större ombyggnadsåtgärder.

Strategiska inriktningar för att nå ett hållbart trafiksystem

Utifrån Botkyrkas övergripande styrdokument och de utmaningar som har framkommit i nulägesanalysen från år 2018 har följande områden prioriterats:

- Säkerställ en transportsnål samhällsplanering

Samhällsplaneringen påverkar kommunens struktur i stor utsträckning och hur människor väljer att ta sig mellan olika punkter. I samhällen med tät struktur och en bra blandning av bostäder, arbetsplatser och andra funktioner, reser människor i större utsträckning med kollektivtrafik samt går och cyklar till sina aktiviteter. Genom att befintlig bebyggelse förtätas skapas ett större utbud av aktiviteter, service och handel. Alla kommundelar behöver mötesplatser utomhus och inomhus, kommersiella och icke-kommersiella. På detta sätt kan behovet av transporter minska och platser för möten skapas.

- Bättre förutsättningar för digitalt resande och mer effektiva transportsystem

För den del av befolkningen som har möjlighet att arbeta på distans innebär den tekniska utvecklingen med bland annat digitala möten att behovet av att resa minskar. Ett annat alternativ till resandet är så kallade jobbhubbar. En jobbhubb är en lokal professionell arbetsplats i närområdet som kan samnyttjas av människor från olika företag och organisationer.

Den tekniska utvecklingen skapar också möjligheter att utnyttja befintligt transportsystem mer effektivt genom exempelvis intelligenta transportsystem (ITS) som kan bidra till ökad trafiksäkerhet, förbättrad framkomlighet och minskad trängseln på både vägar och i kollektivtrafiken.

- Bättre förutsättningar för gång, cykel och kollektivtrafik

Förutsättningarna för de hållbara och yteffektiva transportslagen gång, cykel och kollektivtrafik behöver förbättras. Tillgängligheten för gång- och cykeltrafikanter behöver särskilt utvecklas i områden med högre koncentrationer av bebyggelse, befolkning och funktioner som till exempel knutpunkter för handel, kollektivtrafik och offentlig service. Dessa transportslag är både resurseffektiva och ytsnåla och ska vara det naturliga valet för kortare resor inom och mellan kommundelar och i kombination med kollektivtrafik även för längre resor. Vad gäller kollektivtrafikens utveckling behöver den stärkas speciellt vad gäller tvärresor inom regionen och för resor inom kommunen som har andra målpunkter än pendeltåg- och tunnelbanestationer. Frågan är extra viktig i Botkyrka eftersom många i Botkyrka inte har körkort och bilnehavet är lågt.

- Ökad tillgänglighet för alla

Att kunna förflytta sig självständigt är viktigt för många grupper i samhället. Det gäller inte minst barn, äldre, och personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga. Det är därför viktigt att arbeta strategiskt med att anpassa transportsystemet efter de svagaste trafikantgrupperna i samhället. Oavsett funktionsnedsättning, ålder eller kön ska man kunna känna sig trygg och kunna ta sig obehindrat mellan sin arbetsplats och bostad, uträtta ärenden och ta del av service och fritidsaktiviteter. När fler väljer att gå och cykla skapas mer folkliv och känslan av trygghet ökar.

- Mer hållbar biltrafik

För att få en effektiv och hållbar trafikutveckling behöver kommunen planera för en god framkomlighet för alla trafikantslag. Biltrafik är nödvändig för många människors rörlighet och är fortsatt viktig i Botkyrkas transportsystem. Den tekniska utvecklingen inom transportområdet gör att de klimatpåverkande utsläppen från fordonen kommer att minska men problemen med trängsel kommer att kvarstå. Eftersom vägutrymmet är begränsat ställer detta krav på att en prioritering av trafikantslagen sker. Prioriteringen ska utgå från nationella och regionala mål samt översiktsplanens strategiska inriktning gällande transporter och markanvändning. Genom att prioritera bland trafikantslagen utifrån de ovannämnda målen skapas ett hållbart transportsystem för lokala, mellankommunala och regionala resor. Vid planering av projekt kan avvägningar göras mellan de olika trafikslagen.

- Mer hållbara transportlösningar för näringslivet

Våra förändrade konsumtionsvanor har lett till förändrade transportmönster som ställer krav på ett transportsystem som är mer flexibelt än dagens. Den kraftiga tillväxten inom e-handeln har inneburit en ökad efterfrågan på snabba och flexibla godstransporter. Detta har lett till en ökad konkurrens om vägutrymmet och även väckt frågan om behovet av prioriteringar mellan transportslagen för att säkra framkomligheten för samhällsviktiga transporter som blåljus. Den digitala utvecklingen med tillgången till intelligenta transportsystem (ITS) har öppnat för möjligheten att styra godstrafiken till vissa tider, nattdistribution, rekommenderade körvägar, miljözoner och så vidare.

- Aktivt samarbete med staten och regionen

Botkyrkas geografiska läge som en port in från sydväst för både nationell väg- och spårtrafik gör att kommunen påverkas starkt av bland annat buller, hälsokadliga luftföroreningar, höga partikelutsläpp och klimatpåverkande gaser. För att komma till rätta med dessa problem och andra närliggande behöver kommunen utveckla samarbetet med Trafikverket som är sektorsansvarig.

På regional nivå finns en gemensam målbild i hur regionen ska utvecklas i den regionala utvecklingsplanen för Stockholm (RUFSS). Här ingår också den övergripande planeringen för trafiksystemets utveckling. Vad gäller kollektivtrafikens utveckling i regionen behöver den stärkas speciellt vad gäller tvärresor inom regionen och för resor inom kommunen. Genom att stärka förbindelserna med olika delar av regionen genom en tät och konkurrenskraftig kollektivtrafik får kommunen tillgång till den regionala utbildnings- och arbetsmarknaden.

- Ökat fokus på beteende- och attitydpåverkan, Mobility management

För att påverka invånarna till att välja mer hållbara transporter behövs ett kontinuerligt arbete med beteende- och attitydförändringar genom hela planeringsprocessen. Mobility Management (MM) är ett koncept för att påverka beteende inom transportområdet och fungerar ofta som ett komplement till mer traditionell trafikplanering. En vanlig definition av Mobility Management är mjuka åtgärder för att påverka resan innan den har börjat. Exempel på åtgärder är att uppmuntra cykel- och bilpooler, flexibla parkeringstal, digitala möten och gående skolbussar.

- Minimera den negativa påverkan på folkhälsan och klimatet

För att nå målet om minskad klimatpåverkan är det nödvändigt att transporterna blir hållbara. I Botkyrka står transporterna för cirka 80 procent av utsläppen av koldioxid. En överflyttning av resor till gång, cykel och kollektivtrafik leder till många positiva effekter i form av förbättrad folkhälsa, mindre utsläpp av hälsoskadliga luftföroreningar, mindre buller, mindre trängsel och minskade utsläpp av klimatpåverkande gaser.

Genomförande och uppföljning

Trafikstrategin kan ses som ett övergripande paraply som visar den långsiktiga inriktningen för Botkyrkas trafikplanering. För att förverkliga den övergripande målsättningen i trafikstrategin är det viktigt att ta fram ett program som närmare beskriver hur kommunen ska nå målen i trafikstrategin. I Botkyrka kommun benämns detta Trafik- och mobilitetsprogram.

Utifrån Trafik- och mobilitetsprogrammet behöver konkreta handlingsplaner tas fram. Dessa beskriver mer i detalj vilka faktiska åtgärder som krävs för att möta utmaningarna och hur de ska bidra till kommunens mål. Åtgärderna i handlingsplanerna bör tidsättas, prioriteras samt kostnads- och effektbedömas. I handlingsplanerna bör även fastställas vilka förvaltningar som har ansvar för respektive åtgärds finansiering, genomförande och uppföljning. Genomförandet bygger även i vissa fall på samverkan med andra viktiga aktörer, såsom Trafikverket, Trafikförvaltningen, andra kommuner, byggherrar, fastighetsägare, det lokala näringslivet med flera.

Trafikbokslut – uppföljning och utvärdering

Uppföljning av trafikstrategin kommer att ske en gång per år i form av ett så kallat trafikbokslut. Ansvarig för uppföljningen är Samhällsbyggnadsförvaltningen. I trafikbokslutet ingår en kortfattad genomgång av genomförda åtgärder. Dessutom kommer en uppföljning ske av ett tiotal indikatorer.

Urvalet av indikatorer kommer i första hand baseras på befintliga mätningar och undersökningar från till exempel kommunens medborgarundersökning, nationella registret för trafikolycksfall, Region Stockholms Trafikförvaltnings kollektivtrafikmätningar och resvaneundersökningar samt befintliga mätningar av hälsoskadliga luftföroreningar från trafiken. Vissa indikatorer kommer följas upp varje år, medan andra indikatorer är mer lämpliga att följa upp med längre intervall.

§ 93**Avsägelse och fyllnadsval 2021-06-22 KS/2021:00033****Beslut**

Kommunfullmäktige godkänner avsägelseerna och förrättar val enligt nedan samt bordlägger övriga val.

Sammanfattning

Följande avsägelse har inkommit:

Toivo Niemi (M), ledamot i teknik- och fastighetsnämnden.

Tomas Therén (opol), ledamot och ordförande i Tillväxt Botkyrka AB.

Alexander af Jochnick, (opol), ledamot och vice ordförande i Tillväxt Botkyrka AB.

Catharina Angermund-Carlsson (opol), suppleant i Tillväxt Botkyrka AB.

Tara Thelin (V), ersättare i miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Kommunfullmäktige förrättar följande val:

KOMMUNENS REVISORER t o m 2023-04-30

Ledamot efter Leif Hedström (MP)

Pär Sargren (MP)

KOMMUNENS REVISORER t o m 2023-04-30

Ledamot efter Emil Brandin (SD)

Agnes Szubzda (SD)

SYDVÄSTRA STOCKHOLMSREGIONENS VA-VERKSAKTIEBOLAG

t o m årsstämman 2023

Lana Issakainen (SD), lekmannarevisorssuppleant (f n lekmannarevisor, men p.g.a. bolagets rotationsregler sker ändringar under mandatperioden. Suppleantskapet gäller 2021 och 2022.)

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT t o m 2023-12-31
Nämndeman efter Josefin Norrgård

Christian Wagner

TEKNIK- OCH FASTIGHETSNÄMNDEN t o m 2022-12-31
Ledamot efter Toivo Niemi (M)

Peter Lindström (M)

TILLVÄXT BOTKYRKA AB t o m årsstämman 2023
Ledamot och ordförande efter Tomas Therén (opol)

Alexander af Jochnick, (opol)

TILLVÄXT BOTKYRKA AB t o m årsstämman 2023
Ledamot och vice ordförande efter Alexander af Jochnick, (opol)

Tomas Therén (opol)

UPPLEV BOTKYRKA AB t o m årsstämman 2023
Ledamot efter Robert Stenkvist (SD)

Max Möllerström (SD)

VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN t o m 2022-12-31
Ersättare efter Anneli Andersen (SD)

Kristoffer Szubzda (SD)

Kommunfullmäktige bordlägger följande val:

ARBETSMARKNADS- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMNDEN t o m
2022-12-31
Ersättare efter Östen Granberg (SD)

ARBETSMARKNADS- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMNDEN t o m
2022-12-31
Ersättare efter Aday Bethkinne (KD)

BOTKYRKA SÖDRA PORTEN AB t o m årsstämman 2023
Suppleant efter Johan Westin (opol)

BOTKYRKA SÖDRA PORTEN HOLDING AB t o m årsstämman 2023
Suppleant efter Johan Westin (opol)

KOMMUNENS REVISORER t o m 2023-04-30
Ledamot efter Owe Lavin (L) fr o m 1 juni 2021

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN t o m 2022-12-31
Ersättare efter Emil Mattar (S)

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN t o m 2022-12-31
Ersättare efter Tara Thelin (V)

STIFTELSEN SVERIGES INVANDRARINSTITUT OCH MUSEUM –
MKC t o m årsstämman 2023
Revisorssuppleant efter Leif Hedström (MP)

TILLVÄXT BOTKYRKA AB t o m årsstämman 2023
Ledamot efter Kevin Ryan (opol)

TILLVÄXT BOTKYRKA AB t o m årsstämman 2023
Suppleant efter Catharina Angermund-Carlsson (opol)

Expedieras till:

Nyvalda förtroendevalda
Berörda sekreterare
Tillväxt Botkyrka AB
Kommunens revisorer
Samtliga nämnder
SYVAB
Södertörns tingsrätt
Upplev Botkyrka AB
Botlön
Förtroendemannaregistret

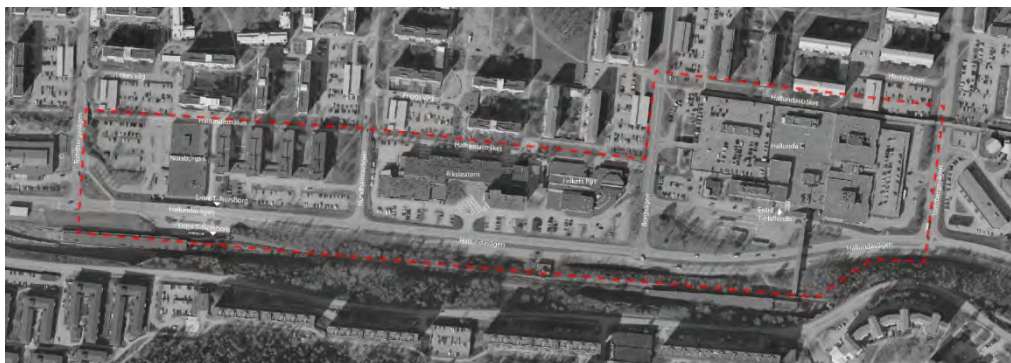

Referens
Susanna Findahl

Informationsbrev om samråd

Förslag till planprogram för Hallundavägen, Hallunda-Norsborg, Botkyrka kommun

Nu pågår ett arbete med att ta fram ett program till detaljplan för Hallundavägen med intilliggande kvarter i Hallunda-Norsborg. Samråd för programförslaget pågår från **28 juni** till och med **18 augusti 2021**. Programförslaget finns tillgängligt i sin helhet på www.botkyrka.se/hallundavagen, på biblioteket i Hallunda samt på plan 2 i kommunhuset i Tumba.

Bilden visar programområdets avgränsning med röd linje. Området omfattar centrala Norsborg, Riksteatern och Folkets hus, Hallunda centrum, Hallundavägen samt en del av slänten i söder.

Förslaget

Förslaget till planprogram syftar till att utveckla den fysiska miljön med offentliga platser och förtätningar längs Hallundavägen och i intilliggande kvarter. Målbilden är en levande stadsmiljö som präglas av trygghet, liv och rörelse, där bostäder blandas med verksamheter, och fotgängare och cyklister kan vistas tryggt och säkert dag som kväll.

I förslaget flyttas Hallundavägen norrut för att möta fasaderna hos den bebyggelse som redan finns på platsen. Hallundavägen får en ny utformning, där körbanan blir hälften så bred och i stället ger plats åt fotgängare och cyklister samt

trädplanteringar. Vid både Norsborg och Hallunda föreslås bussterminalerna få nya utformningar. Förslaget förutsätter att befintliga parkeringsplatser kan ersättas genom platser i parkeringshus och garage. Tillkommande bostadsparkering ska lösas på kvartersmark.

Bilden visar illustrationsplanen för förslaget. Där syns att Hallundavägen flyttas åt norr för att ge plats åt bebyggelse längs vägens södra sida.

När vägen flyttas blir det möjligt att bygga längs vägens södra sida. Där föreslås flera bostadskvarter, i vissa lägen med lokaler i bottenvåningarna. Även norr om vägen föreslås ny bebyggelse, exempelvis i centrala Norsborg och vid Hallunda centrum.

Bilden visar en vy längs med den nya Hallundavägen. Till vänster i bild syns entrén till Riksteatern. Illustration av A. Wahlén och S. Kourbetis, Sweco

Vid centrala Norsborg föreslås gångtunneln under vägen öppnas upp och bli platsen för ett nytt torg mellan entrén till tunnelbanan och den nya Hallundavägen. Vid Hallunda centrum föreslås ett stadsdelstorg som knyter samman centrum med kollektivtrafiken och Hallundastråket och stärker centrala Hallunda som mötesplats. Mellan kvarteren på Hallundavägens södra sida föreslås fickparker, och även där Hallundastråket möter Hallunda centrum föreslås en park.

Bilden visar hur det skulle kunna se ut när man kommer ut från tunnelbanan i Norsborg och ser ut över det nya parktorget med en fontän i mitten. Illustration av A. Wahlén och S. Kourbetis, Sweco

Samrådsmöte

Vi vill gärna ha dina synpunkter på förslaget. Därför kallar vi till ett digitalt samrådsmöte. Vid mötet presenterar vi förslaget och det finns möjlighet att ställa frågor till delar av kommunens projektgrupp. Filmen och frågorna inklusive svar kommer att publiceras på hemsidan efter mötet.

Tid 30 juni 2021 kl. 18-19

Plats Digitalt möte på Teams, länk på www.botkyrka.se/hallundavagen

Vi vill gärna ha dina synpunkter på förslaget, och vi behöver dem senast den **18 augusti 2021**. Skicka synpunkterna till sbf@botkyrka.se eller per post till:

Botkyrka kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
147 85 TUMBA

När du skickar in synpunkter till oss blir de offentlig handling. De personuppgifter du lämnar hanterar vi enligt EU:s dataskyddsförordning, GDPR. Du kan läsa mer om hanteringen på kommunens hemsida www.botkyrka.se.

Har du frågor? Hör av dig till plan@botkyrka.se eller 08-530 610 00.

Planprocessen

Detaljplanprocessen har flera steg och vi befinner oss nu i samrådsskedet. Nästa steg är godkännande. Detaljplanen upprättas enligt PBL SFS 2010:900.